
WYDAWNICTWA

Anna Gruca

Uniwersytet Jagielloński

ORCID: 0000-0001-6530-9779

BHW 43/2020

ISSN 1233–2224

DOI: 10.14746/bhw.2020.43.13

Bibliografia historii wychowania, szkolnictwa i myśli pedagogicznej w Polsce za rok 2019 (z uzupełnieniami za lata poprzednie)

Wstęp

Bibliografia rejestruje druki zwarte, artykuły z czasopism i prac zbiorowych, wydane w 2019 roku oraz pozycje z lat wcześniejszych, które nie zostały ujęte w poprzednich częściach bibliografii, zamieszczonej na łamach *Biuletynu Historii Wychowania* od 2002 roku. Nie uwzględniono recenzji, opublikowanych w 2019 roku, a dotyczących publikacji zarejestrowanych we wcześniejszych częściach bibliografii. Bibliografia ma układ według podanego niżej schematu. W poszczególnych działach i poddziałach (z wyjątkiem poddziału 5. Szkoły wyższe w Dziale III, gdzie zastosowano układ według nazw szkół oraz poddziału 2. Poszczególne biografie w Dziale IV, w którym pozycje ułożone zostały według nazwisk osób) zastosowano układ alfabetyczny według haseł autorskich lub tytułowych. Opisy w razie potrzeby zostały uzupełnione adnotacjami, a w przypadku prac zbiorowych wyszczególniono składające się na nie artykuły, dotyczące historii oświaty i wychowania.

Schemat układu bibliografii:

- I. Opracowania ogólne. Bibliografie
- II. Rozwój oświaty, wychowania i myśli pedagogicznej
  1. Opracowania ogólne
  2. Okres do 1795 roku
  3. Okres 1795–1918
  4. Okres 1918–1939

5. Okres 1939–1945
6. Okres 1945–1989
7. Okres 1989–2019
8. Oświata polonijna
- III. Dzieje szkół różnych stopni
  1. Szkoły podstawowe i zakłady wychowawcze
  2. Szkoły ponadpodstawowe ogólnokształcące
  3. Szkoły zawodowe
  4. Zakłady kształcenia nauczycieli (z wyjątkiem szkół wyższych)
  5. Szkoły wyższe
- IV. Biografie
  1. Zbiory życiorysów
  2. Poszczególne biografie
- V. Dzieje oświaty pozaszkolnej
  1. Oświata dorosłych
  2. Biblioteki
- VI. Dzieje ruchu nauczycielskiego
  1. Opracowania ogólne
  2. Pamiątniki nauczycieli
- VII. Organizacje młodzieżowe
  1. Harcerstwo
  2. Inne

I. OPRAWOWANIA OGÓLNE. BIBLIOGRAFIE

1. ALEKSIEJUK Artur: Swobodne wychowanie w ujęciu Konstantina Wentcela (1857–1947) – zarys konceptu. *Studia z Teorii Wychowania*. T. 9: 2018 nr 4 s. 35–54.
2. ANDRYSIAK Ewa: Asnykowiec. Biuletyn Stowarzyszenia Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka w Kaliszu. Bibliografia zawartości: nr 1, lipiec 1990 – nr 20, wrzesień 2016. Kalisz 2019 Miejs. Bibl. Publ. im. Adama Asnyka w Kaliszu ss. 63, nlb. 1.
3. BOCHNO Ewa: O naukowych wzrastaniu z i przy Marii Dudzikowej. *Pareja*. 2018 nr 2 s. 118–126.
4. BOUŻYK Maria Małgorzata: Mythological narrative and the issue of common space as a goal of education. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 145–160.
5. BUCZEK Katarzyna, Kamińska Janina: Działalność naukowo-dydaktyczna profesor Kaliny Bartnickiej. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 7–27.
6. CASALINI Christiano: Włodzimierz Ledóchowski's [1866–1942] call cura personalis. Humanist roots and Jesuit distinctiveness in education. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 22: 2019 [z.] 4 s. 123–134.
7. CHMIELECKI Przemysław: Inspiracje Kazimierza Twardowskiego w formowaniu polskiego modelu uniwersytetu. *Zeszyty Naukowe – Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe*. Z. 33: 2019 s. 151–166.
8. DANCÁK Pavol: Człowiek – wolność – dobro – prawda jako horyzont myślenia o wychowaniu w filozofii Józefa Tischnera. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 109–122.
9. DORMUS Katarzyna: The beginnings of the institutionalization of pedagogy in Cracow. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 47–59.
10. DZIACZKOWSKA Lucyna: Axiological problematic aspects in the works by the representatives of Polish general pedagogy: Kazimierz Sośnicki and Stefan Kunowski. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 93–107.
11. GAJDZICA Zenon: Nowe w pedagogice, a może „dobrze” zapomniane stare. O dwóch koncepcjach edukacji w opracowaniach ewangelickich nauczycieli Jana Kubisza [1848–1929] i Jana Bystronia [1892–1964]. *Rocznik Teologiczny*. R. 80: 2018 z. 3 s. 365–377.
12. GAŁĘSKA Urszula: Koncepcja Władysława Puśleckiego [1933–2008] alternatywnej edukacji wczesnoszkolnej. *Prace Naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Walbrzychu*. 2019 t. 1 s. 121–134.
13. GIERULA Justyna: Uwarunkowania losów zawodowych nauczycieli szkoły podstawowej w ujęciu pamiętnikarskim – propozycja metodologii badań. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr 4 s. 546–551.
14. GOLEC Józef, Bojda Stefania: Bibliografia własna: Józef Golec za okres 1981–2017. Cieszyn 2018 Nakład autora; Offsetdruk i media ss. 91, nlb. 1, il.
15. GOLUS Bernadeta: 70 lat dla edukacji. Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna w Olsztynie. Bibliografia podmiotowo-przedmiotowa w wyborze za lata 1946–2016. Olsztyn 2019 Warmińsko-Mazurska Bibl. Pedagog. im. Tadeusza Kotarbińskiego ss. 47.

16. GRUCA Anna: Bibliografia historii wychowania, szkolnictwa i myśli pedagogicznej w Polsce za rok 2017 (z uzupełnieniami za lata poprzednie). *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 39: 2018 s. 171–228.

17. GRUCA-MIĄSIK Urszula: Teoria rozumowania moralnego – zarys syntezy. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 123–141.

18. GRUNT Magdalena: Doświadczenia zawodowe w „Listach do młodego nauczyciela” Marii Grzegorzewskiej. [W:] *W świecie kobiecej korespondencji prywatnej i publicznej*. Red. Beata Wałęciuk-Dejneka. Siedlce 2018 s. 137–156.

19. GRZYBOWSKI Przemysław Paweł: Prekursorki i pionierki edukacji równościowej, antydyskryminacyjnej i międzykulturowej. Przyczynek do genezy pedagogiki międzykulturowej. *Edukacja Międzykulturowa*. 2019 nr 2 s. 81–93.

20. GRZYBOWSKI Romuald: Pedagogika człowieka samotnego? Kilka refleksji na temat pedagogiki Janusza Korczaka w perspektywie jego „Pamiętnika”. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 179–193.

21. HAJDZIONA Barbara: Bibliografia Zespołu Szkół Technicznych za lata 2014–2018. Plezew 2019 Zespół Szkół Technicznych ss. 45.

22. HANTER Ewa: Metody nauczania historii Kościoła według s. Jozafaty Bogolubow [1885–1955]. Warszawa 2019 Ikona ss. 148, il.

23. KALARUS Anna, Konkol Gabriela Karin: Miejsce kreatywności w Krakowskiej Koncepcji Wychowania Muzycznego. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 38: 2019 s. 177–189. Lata 1975–2019.

24. KARCZ-TARANOWICZ Eugenia: The activity and pedagogical views of women at the turn of the 19th and 20th centuries, Historical experiences for the contemporary times. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Seria Pedagogika. Z. 17*: 2018 s. 149–160.

25. KARGUL Józef: Jak rozwijała się polska andragogika? *Edukacja Ustawiczna Dorosłych*. 2018 [nr] 4 s. 255–262.

26. KAWECKI Ireneusz: Szkice z metodologii jakościowych badań edukacyjnych. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego ss. 200, il.

27. KĘDZIORA Tomasz: Bibliografia pedagogiczna w Polsce do końca XIX wieku. Warszawa 2019 Wydaw. SBP ss. 382, nlb. 2, il. (Seria Historyczna; 2).

28. KORNAS-BIELA Dorota: Wychowanie przez codzienność życia w rodzinie w ujęciu profesor Teresy Kukołowicz. *Family Forum*. T. 9: 2019 s. 211–231.

29. KOŚCIELNIAK Marek: Pedagogiczna teoria szkoły. Studium na podstawie niemieckiej teorii szkoły. Kraków 2019 Wydaw. UJ ss. 408, nlb. 2.

30. KRASIŃSKA Izabela: Możliwości i perspektywy badań bibliologiczno-prasoznawczych nad historią edukacji, oświaty i wychowania w Królestwie Polskim na początku XX wieku. *Przeгляд Pedagogiczny*. 2019 nr 1 s. 200–217.

31. KRASNODĘBSKI Mikołaj: „Paideia” jako uprawa potencjalności człowieka zmierzająca do pełni jego człowieczeństwa. Wprowadzenie do klasycznej filozofii edukacji. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 161–176.

32. KUBINOWSKI Dariusz: Concepts of animating activities developed and constructed in the ground of Polish pedagogy historical comparative, political institutional, and paradigmatic-applied „loops”. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 53–68.

33. KUNICKA Małgorzata: Pedagogical clues in Adam Rodziński's ethical personalism. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 245–254.

34. KWIECIŃSKI Zbigniew: Grzędawisko. Eseje z pedagogiki społecznej i krytyki socjologii edukacji. Stary Toruń 2019 Studio Kropka dtp – Piotr Kabaciński ss. 232, nlb. 1.

35. MAJKA Aneta, Majka Witold: Pedagogika według Jachowicza. *Tarnobrzskie Zeszyty Historyczne*. Nr 44: 2016 s. 59–67.
Stanisław Jachowicz (1796–1857).

36. MEISSNER-Łozińska Justyna: Podstawy teoretyczne idei powszechnego kształcenia Jana Amosa Komeńskiego. *Przegląd Polsko-Polonijny*. 2018 nr 7 s. 47–54.

37. MICHAŁSKI Łukasz: Urzeczywistnienie. Historia wychowania w kontekście „powrotu do rzeczy”. *Parezja*. 2019 nr 1 s. 43–59.

38. MISZCZUK Marian: Bibliografia prasy, gazetek ściennych i jednodniówek Związku Harcerstwa Polskiego 1945–1950. Warszawa 2019 Fund. Jakobstafl ss. 176, nlb. 1, il.

39. NAWROCKI Radosław: Idea aktywnego uczestnictwa w myśli i praktyce pedagogicznej Marii Dudzikowej. *Parezja*. 2018 nr 2 s. 36–45.

40. NOWAK Marian: Bogdana Nawroczyńskiego koncepcja kształcenia, człowieka wykształconego i nauczyciela przykładem twórczej komparatystyki europejskiej i światowej myśli pedagogicznej. *Ruch Pedagogiczny*. 2018 nr 4 s. 5–17.

41. NOWOCIEŃ Jerzy: Pedagogika sportu. W 90-lecie Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Warszawa 2019 Akad. Wychowania Fizycznego im. J. Piłsudskiego ss. 346, il.

42. PIWOWARSKI Rafał: Koncepcje i dorobek Mariana Falskiego [1881–1974] nadal przydatne. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 209–223.

43. POZNAŃSKI Karol: Od profesorów Łukasza Kurdybachy i Józefa Mięso do Kaliny Bartnickiej, czyli o półwiecznej tradycji zespołowych badań w PAN nad historią wychowania. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 7–27.

44. SIERADZKA-BAZIUR Bożena: Kształtowanie się języka naukowego pedagogiki na przykładzie manifestu pedagogicznego „Jak kochać dziecko. Dziecko w rodzinie” Janusza Korczaka. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 46–62.

45. SKRZYNIARZ Ryszard: Dokumenty źródłem analiz i badań biograficznych w pedagogice. *Biografistyka Pedagogiczna*. R. 3: 2018 nr 1 s. 275–291.

46. SOLECKA Anna: „Dobra szkoła” dawniej a dziś w opinii dzieci, rodziców i nauczycieli – propozycja metodologii badań. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr 4 s. 529–534.

47. STAŃCZYK Piotr: Freirego Suchodolskim – Suchodolskiego Freirem. Pedagogika materialistyczna i krytyka ideologii. *Teraźniejszość, Człowiek, Edukacja*. T. 21: 2018 nr 2 s. 7–30.
Paulo Freire (1921–1997), Bogdan Suchodolski (1903–1992).

48. SURDACKI Marian: Polsko-włoskie badania nad historią opieki i wychowania. Stanisław Litak i Gabriele De Rosa. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 21: 2018 no 2 s. 113–130.

49. SZULAKIEWICZ Władysława: Zrozumieć sens wychowania. Leopold Blaustein [1905–1944] o istocie działalności wychowawczej. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 63–75.

50. SZWARC Alina: Treści kształcenia jako element programu szkolnego w poglądach wybitnych pedagogów pierwszej połowy XX wieku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 91–99.

51. ŚLIWERSKI Bogusław: Main development lines of Polish pedagogy from socialist orthodoxy to postmodern heterogeneity. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 17–51.

52. UBERMAN Marta: Nauczanie prac ręcznych dziecka w myśli pedagogicznej i metodycznej pierwszej połowy XX wieku. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr 4 s. 379–384.

53. UNGEHEUER-GOŁĄB Alicja: O związkach pedagogiki z literaturą dziecięcą w świetle sylwetki Stanisława Jachowicza [1796–1857]. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 255–271.

54. WALEWANDER Edward: Biografistyka pedagogiczna i jej przekaz. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 224–246.

55. WARCHOŁ Paweł: Zapomniana delikatność. Fundament Pedagogicum ojca Bernarda Kryszkiewicza [1915–1945]. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych. Miscellanea*. T. 8: 2018 z. 1 s. 381–396.

56. WOJNIAK Justyna: Szkoła, polityka, prawo. George Zygmunt Fijałkowski-Bereday [1920–1983] i jego wizja edukacji. Kraków 2019 Impuls ss. 362, nlb. 1, il.

57. WRÓBEL Alina: O synergii nauki, humanistyki i etyki, czyli O współczesnych zwrotach badawczych jako źródłach zmian w badaniach pedagogicznych. *Przegląd Pedagogiczny*. 2019 nr 2 s. 144–152.

58. WRÓBLEWSKA Monika: „Pomyśl sobie...”. Profesor Marii Dudzikowej realizowanie koncepcji rozwoju własnej osoby. *Parezja*. 2018 nr 2 s. 21–35.

59. ŻEBROWSKI Jan: Celestyn Freinert [1896–1966] i jego inspirujące koncepcje pedagogiczne wdrażane w szkołach na Ziemi Łomżyńskiej. *Ziemia Łomżyńska*. [R.] 14: 2018 s. 101–116.

60. ŻUKIEWICZ Arkadiusz: Badanie i działanie w obszarze poznania społeczno-pedagogicznego. Tradycja pedagogiki Heleny Radlińskiej. *Człowiek, Edukacja*. T. 21: 2018 nr 3 s. 21–34.

II. ROZWÓJ OŚWIATY, WYCHOWANIA I MYŚLI PEDAGOGICZNEJ

1. Opracowania ogólne

61. 200 LAT powiatu wrzesińskiego. Historia i współczesność. Opracowanie zbiorowe. Pod red. Mariana Torzewskiego. Września 2018 Bibl. Publ. M. i Gm. ss. 429, il.

Z treści: Torzewski Marian: Oświata w powiecie wrzesińskim s. 334–353.

62. AMBROŹY Jerzy: 100 lat edukacji zawodowej w Polsce na przykładzie regionu gdańskiego 1918–2018. Gdynia 2019 Wydaw. Region ss. 103, il.

63. BARTNICKA Kalina: Rozprawy o historii, uniwersytetach, edukacji i wychowaniu. Wybór studiów z okazji jubileuszu 80. urodzin i 55-lecia pracy naukowej. Przygot. tekstów do wyd. Janina Kamińska, Katarzyna Buczek, Ewa Wołoszyn. Wrocław 2018 Chronicon ss. 480, nlb. 4, il.

Treść: Profesor Kalina Bartnicka – badacz dziejów oświaty s. 9–11; Z okazji Jubileuszu s. 12; Wykaz publikacji Profesor Kaliny Bartnickiej s. 13–30; Promotorstwo i recenzje awansowe Profesor Kaliny Bartnickiej. Nagrody i odznaczenia. Aktywność w organizacjach naukowych s. 31–34; Jak studiować historię s. 37–58; Historia wychowania – dyscyplina naukowa i przedmiot kształcenia s. 59–70; Koncepcje wychowania obywatelskiego i patriotycznego w szkołach Komisji Edukacji Narodowej s. 73–96; Oryginalność Komisji Edukacji Narodowej na tle europejskim s. 97–112; Sprawa przedruku Ustaw Komisji Edukacji Narodowej w wileńskim okręgu szkolnym w początkach XIX w. s. 113–126; Przemiany w administracji polskich uniwersytetów na przełomie XVIII i XIX w. s. 129–158; Uniwersytety europejskie na przełomie XVIII i XIX wieku s. 159–194; Jedna z koncepcji organizacji szkolnictwa Wieku Oświecenia w Europie Wschodniej. Okręgi szkolne uniwersyteckie w Polsce i w Rosji: 1781–1803–1835 s. 195–208; Formowanie się wileńskiego uniwersyteckiego ośrodka badań przyrodniczych s. 209–234; Szkolnictwo wyższe w koncepcjach edukacyjnych Stanisława Staszica s. 235–258; De l'education litteraire Izaaka Haffnera – wyraz sprzeciwu profesorów uniwersytetu strasburskiego przeciwko reorganizacjom szkolnictwa wyższego we Francji na przełomie XVIII i XIX w. s. 259–272; Instytut Profesorski w Dorpacie – instytucja kształcąca profesorów dla rosyjskich uniwersytetów na przełomie lat 20. i 30. XIX w. s. 273–300; „Jaki powinien być uniwersytet rosyjski?”. Sprawy uniwersyteckie w świetle ankiety Ministerstwa Oświecenia Narodowego w 1849 r. s. 301–326; Absolwenci Uniwersytetu Wileńskiego z lat 1831–1862 s. 327–346; Człowiek uniwersytetu: Michał Pełka Poliński (1783–1848). Kariera akademicka ubogiego szlachcica na Uniwersytecie Wileńskim s. 347–362; Uwagi Johna Loke'a o wychowaniu dziewcząt s. 365–370; Księdza Józefa Legowicza poradnik życia rodzinnego s. 371–380; Dziecko w świetle pamiętników i powieści polskiego Oświecenia s. 381–428; Choroby literatów, czyli lekarz Wieku Oświecenia o higienie pracy umysłowej s. 429–442; Święta Bożego Narodzenia w 1830 r. w Okręgu Naukowym Wileńskim s. 443–452; Wychowanie państwowe – kwestia ocen s. 453–457.

64. BITNER Robert, Majcher-Ociesa Edyta, Palacz Dariusz: Periodyczne wydawnictwa „Jednodniówki” z Normalnej Szkoły Fachowej dla Szeregowych Policji Państwowej w Mostach Wielkich jako źródło do historii szkolnictwa policyjnego w Polsce. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 225–254.

65. BONUSIAK Andrzej: Głos Nauczyciela 1986–2015. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego ss. 197, il.

66. BRENK Mikołaj, Chaczko Krzysztof, Płasek Rafał: 100 lat systemu pomocy społecznej w Polsce. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 39: 2018 s. 151–170.

67. BURDA Bogumiła, Husak Bogumiła: Zur Rolle der Bildungsanstalten in Züllichau bei der Entwicklung des Pietismus als einer Bildungs – und Erziehungsströmung im schlesisch-brandenburgischen Grenzgebiet. *Śląska Republika Uczonych*. Vol. 8: 2018 s. 131–142.

Sulechów, pow. zielonogórski, lata 1719–1945.

68. CHORAŹKI Marcin: Przemiany w modelu wychowania dzieci w domach ziemiańskich w XX wieku – wybrane zagadnienia. [W:] *Dom, codzienność i święto. Ceremonie i tradycje rodzinne. Studia historyczno-antropologiczne*. Red. Bożena Popiołek, Agnieszka Chłosta-Sikorska, Marcin Gadocha. Kraków 2018 s. 265–276.

69. CZERWIEC Jolanta, Szczerba Katarzyna: Z dziejów szkolnictwa w Ociesękach. [W:] *Ociesęki i okolice. Dziedzictwo małych ojczyzn*. Pod red. Dariusza Kaliny. Białystok-Ocieęski 2018 s. 151–165.

70. DOLAT Krystyna: Szkolnictwo w Kutnie i powiecie kutnowskim w latach 1905–1975. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 399–434.

71. DOMIŃCZAK Teresa: Z dziejów szkolnictwa powszechnego w Łowiczu (do 1920 r.). *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 s. 58–89.

72. DROGOŃ Andrzej: Prawnicy na Górnym Śląsku i ich edukacja w XX w. do czasu erygowania Uniwersytetu Śląskiego. *Z Dziejów Prawa*. T. 11: 2018 cz. 1 s. 15–49.
Lata 1920–1970.

73. DZIEDZICTWO kulturowe Reformacji na Śląsku po 1945 roku. Pod red. Grażyny Barbary Szewczyk. Katowice 2018 Wydaw. „Głos Życia” ss. 267, il.

Z treści: Czarnecka Mirosława: Reformacja a szkolnictwo dla dziewcząt na Śląsku s. 211–216; Mróz-Jablecka Kalina: Luterkańska koncepcja wychowania dziewcząt w śląskich kazaniach pogrzebowych XVII i XVIII wieku s. 217–225; Trybuś-Cieślak Aleksandra: Szkolnictwo ewangelickie na Śląsku po 1989 roku na przykładzie szkół Towarzystwa Ewangelickiego w Cieszynie s. 229–235; Czudek Maria: Szkoły ewangelickie w Gliwicach s. 236–239.

74. FIC Maciej: Szkolnictwo oświęcimskie w latach 1772–1951. [W:] *Oświęcim miasto pogranicza*. T. 1. Red. nauk. Bożena Czwojdrak, Kazimierz Miroszewski, Piotr Węcowski. Warszawa 2018 s. 364–384.

75. FINK Kinga: Pianistki w szkolnictwie muzycznym Lwowa od połowy XIX wieku do 1939 roku. *Musica Galiciana*. T. 16: 2019 s. 55–75.

76. GMINA Iwierzyce na przestrzeni dziejów. T. 2. Red. nauk. Edyta Czop. Iwierzyce-Rzeszów 2018 RS Druk ss. 404, il.

Z treści: Stukus-Hanik Katarzyna, Hanik Daniel: Szkolnictwo w Gminie Iwierzyce s. 209–263.

77. GOŁDYN Piotr: Źródła do dziejów szkolnictwa w Polsce w XX wieku. Sprawozdania szkolne, protokoły rad pedagogicznych, kroniki szkolne. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM ss. 179, nlb. 1, il. UAM w Poznaniu.

78. GÓRSKI Jarosław: Dziecko w literaturze. Częstochowa 2017 Wydaw. Popularnonauk. Sfinks ss. 247, il. (Literatura i Kontrowersje).
Lata 1782–1965.

79. GROBELNY Krzysztof, Wojciechowska Anna: Siostry Szarytki w Zdunach w latach 1867–2017. Działalność opiekuńcza, edukacyjna i religijna. Wrocław-Kluczbork 2018 Papieski Wyd. Teol.; Wydaw. i Drukarnia ANTYKWA ss. 146, tabl. 24, il.

80. HISTORYCZNE i współczesne konteksty badań nad edukacją. Studia teoretyczne i analizy empiryczne z okazji jubileuszu sześćdziesięciolecia pedagogiki gdańskiej (1958–2018). Red. nauk. Justyna Siemionow i Paweł Śpica. Toruń 2019 Wydaw. Adam Marszałek ss. 623, il.

Z treści: Grzybowski Romuald: Pedagogika gdańska w perspektywie sześćdziesięciolecia jej istnienia (1958–2018). Wybrane aspekty i konteksty s. 15–74; Żebrowski Jan: Główne kierunki i nowe koncepcje akademickiego kształcenia pedagogów w Uniwersytecie Gdańskim (ze szczególnym uwzględnieniem działalności Zakładu Teorii i Wychowania w Instytucie Pedagogiki UG) s. 75–105; Żerko Józef: Profesor Kazimierz Kubik – organizator środowiska naukowego historyków oświaty i wychowania w Gdańsku s. 106–131; Opora Robert: Podstawowe założenia systemu pedagogiki resocjalizacyjnej w ujęciu Profesora Henryka Machela s. 132–143; Śliwerski Bogusław: Pedagogika gdańska z innej perspektywy s. 144–157; Tchorzewski Andrzej Michał: O pedagogicznych problemach różnorodności patriotyzmu s. 161–186; Kołakowski Andrzej: Fryderyk Wilhelm Foerster, Ellen Key – dwugłos o wychowaniu moralnym s. 207–226; Jędrzychowska Barbara: Dzieciństwo i młodość urodzonych w niewoli. Trzy pokolenia rodziny kresowej w drodze do niepodległości s. 255–283; Kryńska Elwira Jolanta: Tragiczny los matek i dzieci – egzemplifikacja powojennego zniewolenia Polski (1945–1956) s. 284–302; Łapot Mirosław: Kształcenie nauczycieli szkół powszechnych we Lwowie po reformie jędrzejewiczowskiej s. 305–329; Suplicka Agnieszka: Doskonalenie zawodowe nauczycieli realizowane w Białymstoku w okresie międzywojennym s. 330–347; Dormus Katarzyna: Wkład kobiet w powstanie i rozwój żeńskiego ogólnokształcącego szkolnictwa średniego w Polsce międzywojennej (stan badań, postulaty badawcze) s. 348–363; Zalas Katarzyna: Uroczystości szkolne jako narzędzie realizacji koncepcji wychowawczych w szkołach powszechnych w Częstochowie (1918–1939) s. 364–391; Sosnowska Joanna: Aspekty wychowawcze i edukacyjne w pracy łódzkich przedszkoli miejskich w okresie międzywojennym s. 392–410; Gulczyńska Justyna: (Nie)zależność szkoły w przełomowych momentach dziejów Polski – przykład reaktywacji szkoły średniej ogólnokształcącej w Poznaniu w odmiennych kontekstach ideowo-politycznych 1918 i 1945 roku s. 413–444; Ślęczka Ryszard: Walka o reformę czy wpływy ideologiczne w szkolnictwie zawodowym w latach 1944–1956 s. 445–461; Wrona-Meryk Izabela: Organizacje ideologiczne i przynależność partyjna nauczycieli szkół zawodowych w Częstochowie w latach powojennych i PRL-u. Zarys problematyki s. 462–488; Gorloff Elżbieta: Szkoły wiodące w województwie gdańskim w latach 60. XX wieku – założenia, organizacja, rola s. 489–503.

81. JAKUBIAK Krzysztof, Nawrot-Borowska Monika: Idee i postulaty wychowania rodzinnego oraz edukacji domowej w świetle polskiego piśmiennictwa pedagogicznego do końca XVIII do początku XX wieku. *Kultura, Przemiany, Edukacja*. T. 6: 2018 s. 22–45.

82. JAWORSKI Piotr, Juško Edmund, Niedojadło Andrzej: Ideowa rola wychowania religijnego uczniów szkół ludowych autonomicznej Galicji oraz powszechnych II Rzeczypospolitej w Okręgu Szkolnym Krakowskim. Wybrane zagadnienia z problematyki wychowania religijno-moralnego i patriotyczno-narodowego. Toruń 2019 Wydaw. Adam Marszałek ss. 235, nlb. 6.

83. KACPRZAK Władysław: Szkoły w Gminie Kiernozia. Kiernozia 2019 Władysław Kacprzak ss. 252, nlb. 3, il.
Kiernozia, pow. łowicki, lata 1918–2018.

84. KAMILEWICZ-RUCIŃSKA Danuta: Szkolnictwo mniejszości narodowych jako część działania strategicznego Polski i Litwy. *Spoleczeństwo i Polityka*. 2018 nr 2 s. 119–132.
Lata 1945–2018.

85. KATOWICE jako ośrodek nauki i kultury w XX i XXI wieku. Pod red. Antoniego Barcia. Katowice 2018 Muzeum Historii Katowic ss. 345, nlb. 3, il. (Katowice, Historia i Współczesność; t. 3 (17)).

Z treści: Drogoń Andrzej: Kulturotwórcza i społeczna rola Uniwersytetu Śląskiego – pierwszej humanistycznej uczelni wyższej na Górnym Śląsku s. 71–92; Fic Maciej: „Dążymy do organizacji uniwersytetu”, czyli o planach utworzenia Uniwersytetu Śląskiego u progu lat 60. XX wieku s. 93–102; Duława Jan: Katowice jako ośrodek nauk medycznych w XX wieku s. 103–108; Cząstka-Szymon Bożena, Synowiec Helena: Wkład językoznawców Uniwersytetu Śląskiego w badaniach nad językową przeszłością regionu s. 109–124; Krzyżanowski Lech: Nauki prawne w międzywojennych Katowicach s. 125–138; Borowik Aneta: Historia w murach zapisana – śródmiejski kampus uniwersytecki w Katowicach w latach 60. i 70. XX wieku

s. 183–200; Bias Hanna: Co działo się w murach Akademii Muzycznej w Katowicach w latach 1939–1945? s. 211–226.

86. KĘPKOWSKA Bogusława Bożena: Dzieje oświaty w Pruszkowie do roku 1948 na tle przemian oświatowych w Polsce. Pruszków 2018 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza ss. 463, tabl. 22, il.

Od 1807 r.

87. KONTEKSTY instytucjonalne. Red. nauk. Elżbieta Magiera. Szczecin 2017 volumina.pl Daniel Krzanowski ss. 342, il. (Z badań nad tradycją polskiej pedagogiki; t. 5).

Z treści: Magiera Elżbieta: Wstęp s. 7–12; Marszał Marianna: Edukacja i praca kobiet w XIX i początkach XX wieku (do wybuchu II wojny światowej) s. 15–30; Materne Agnieszka: Władysław Lam (1893–1984) – między kreacją malarską a twórczością pedagogiczną s. 71–86; Felska Angelika: Uniwersytet ludowy. Pomiedzy tradycją a ponowoczesnością s. 103–113; Radziszewska Maria: Zakłady oświatowo-wychowawcze internatowe dla dorosłych po II wojnie światowej na przykładzie Warmii i Mazur s. 115–139; Wiażewicz-Wójtowicz Paula: Ponadpodstawowe i wyższe szkolnictwo muzyczne w Szczecinie w latach 1945–2016 s. 141–152; Magiera Elżbieta: Pierwsza Szkoła Podstawowa Montessori „Bona Ventura” w Szczecinie s. 153–173; Materne Mikołaj: Toruński świat dziecięcej twórczości – eksperyment pedagogiczny s. 175–182; Kazubowska Urszula: Koncepcja opiekuńczo-wychowawcza Józefa Czesława Babickiego w kontekście współczesnego modelu pracy z dzieckiem i jego rodziną s. 185–206; Wałak Bogumiła: Opieka nad dzieckiem w szkolnictwie podstawowym na Ziemi Gorzowskiej w okresie pionierskim s. 207–223; Radziszewicz Paweł: Podstawy prawne działalności zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich okręgu poznańskiego w latach 1989–2015 s. 249–272; Jarzębińska Aneta: Centrum Kształcenia Ustawicznego w Stargardzie – placówka szkolnictwa przywieszennego w latach 1969–2017 s. 289–308.

88. KOŚCIĄŃSKA Agnieszka: Zobaczyć losia. Historia polskiej edukacji seksualnej od pierwszej lekcji do Internetu. Wołowiec 2017 Wyd. Czarne ss. 420, nlb. 4.

89. KUNCE Piotr: Szkolna codzienność w relacjach najstarszych mieszkańców Mikulczyc. Lata 20., 30. i 40. XX wieku. *Kronika Miasta Zabrze*. 2018 nr 10 s. 57–84.

90. LEWIŃSKA-GWÓZDŹ Beata: Kształcenie artystyczne w szkołach plastycznych w Polsce w latach 1944–2017. Warszawa 2018 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego ss. 496.

91. ŁUCZAK Maciej, Jandziś Sławomir, Chmiel Aleksy: Wkład Profesora Eugeniusza Piaseckiego [1872–1947] w rozwój wychowania fizycznego w Polsce. *Sport i Turystyka*. T. 2: 2019 nr 1 s. 11–33.

92. MAJKA Witold: Uczniowie wyznania mojżeszowego w tarnobrzeskim szkolnictwie powszechnym w latach 1873–1939. *Tarnobrzeskie Zeszyty Historyczne*. Nr 45: 2016 s. 114–129.

93. MARSZAŁEK-TRZEBIŃSKA Żaneta: Ochotnicze Hufce Pracy w Kaliszu (1975–2018). *Pedagogika*. T. 28: 2019 s. 357–368.

94. MATWIEJCZUK Sergiusz: Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego. *Elpis*. T. 19: 2017 s. 207–210.

Towarzystwo oświatowe, I. 1874–1939.

95. MAĆCIOR Aurelia, Potok Edyta, Świerczek Marzena: Szkolnictwo w Zwierniku. *Rocznik Piłźnieński*. [R. 14:] 2018 s. 5–35.

Od 1865 r.

96. MIĘDZY Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie a Seminarium Duchownym w Białymstoku. Pod red. Andrzeja Proniewskiego. Białystok 2019 Wydaw. Uniw. w Białymstoku ss. 96, il.

Lata 1918–2019.

97. MIĘDZY wyzwaniem a wartościami. Księga pamiątkowa dedykowana profesorowi Andrzejowi Potockiemu. Pod red. Hanny Markiewiczowej i Pawła Boryszewskiego. Warszawa 2018 Wydaw. Akad. Pedagogiki Specjalnej ss. 296, nlb. 2.

Z treści: Markiewiczowa Hanna, Boryszewski Paweł: Nietuzinkowe życie o. Andrzeja Potockiego [ur. 1947] s. 9–25; Życiorys zawodowy s. 26–28; Wykaz publikacji o. profesora Andrzeja Potockiego s. 29–49; Pawlak Robert: Konflikt edukacyjny w gminie Grunwald. Studium przypadku s. 159–206; Poznański Karol: Reformy szkolne w Polsce s. 238–249; Markiewiczowa Hanna: Szkoła Pracownic Społecznych Polskiej Macierzy Szkolnej s. 250–264; Malinowski Ludwik: O patriotyzmie historycznie i współcześnie s. 265–280.

98. MROZEK Justyna: Dzieci – ideologia – indoktrynacja. Czasopismo „Płomyczek” w okresie II Rzeczypospolitej, PRL i RP. *Studia Edukacyjne*. Nr 52: 2019 s. 303–315.

99. OŚWIATA i nauka na Kresach Wschodnich w XIX i XX wieku. Pod red. nauk. Joanny Lusek. Bytom–Poznań–Kalisz 2018 Muzeum Górnośląskie; UAM. Wyd. Pedagogiczno-Artystyczny ss. 365, nlb. 1, il. Muzeum Górnośląskie w Bytomiu, UAM w Poznaniu.

Z treści: Lusek Joanna: Wstęp s. 7–12; Walasek Stefania: Kresowe szkolnictwo powszechne w latach II Rzeczypospolitej s. 15–27; Wilgusiewicz Antoni: Życie codzienne nauczycieli polskich na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej s. 29–37; Kozłowska Mirosława Regina: Oświata na Wileńszczyźnie i Nowogródzczyźnie. Idee, koncepcje, syntezy na łamach „Spraw Nauczycielskich” (1930–1939) s. 39–58; Wołkanowski Waldeemar: Akcja budowy 100 szkół powszechnych im. Józefa Piłsudskiego na Wileńszczyźnie w latach 1936–1939 s. 59–77; Matuszkiewicz Gabriela: Jazłowiec – pierwsza fundacja sióstr Niepokalanego Poczęcia NMP na ziemiach polskich. Jej rozwój i tragiczny finał s. 81–108; Lusek Joanna: Seminarium nauczycielskie Zgromadzenia Sióstr Niepokalanego Poczęcia NMP na Kresach Wschodnich w dwudziestolecie międzywojennym s. 109–136; Samsel Agata: Polityka oświatowa caratu na obszarze Białostoczczyzny wcielonym do Imperium Rosyjskiego (1807–1915) na przykładzie białostockich szkół średnich s. 137–155; Janczak Bartosz: Generał dywizji Klemens Rudnicki (1897–1992) – o przygotowaniu oficera zawodowego s. 157–173; Piwowarczyk Mirosław: Rola Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w kształceniu (i dokształcaniu) zawodowym kobiet na Wileńszczyźnie w latach 1929–1939 s. 175–192; Durka Jarosław: Między pracą a edukacją. Z życia Junackich Hufców Pracy na Kresach Wschodnich w II poł. lat 30. XX w. s. 193–209; Andrysiak Ewa: Działania Alfonsa Parczewskiego na rzecz Wszechnicy Wileńskiej i jej biblioteki s. 213–221; Matuchniak-Mystkowska Anna: Z albumu rodzinnego. Fotoesej z Wileńszczyzny s. 223–246; Ruchniewicz Małgorzata: Liceum Krzemienieckie i powojenne próby jego reaktywacji s. 275–305; Kopiec Jan: Księża lwowscy jako wykładowcy seminariów duchownych w Opolu i Wrocławiu s. 307–315; Włochowicz Barbara: Nauczyciele z Kresów. Przyczynek do powojennej historii Szkoły Podstawowej nr 26 w Zabrze–Mikuleczach s. 317–326; Szumyłowicz Bohdan: Od polskiego wschodu do radzieckiego zachodu. Pomędzy edukacją a rozrywką w regionalnej telewizji radzieckiej s. 327–336.

100. PAJOR Elżbieta: Młodzieżowy Dom Kultury w Kutnie. Zarys historii. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 23: 2019 s. 477–502.

Lata 1961–2001.

101. PAST and contemporary context of school education in Warmia and Mazury. Pt. 1: Selected problems of the school education system in Warmia and Mazury from II Republic of Poland to the end of the 20th century. Scientific editor Joanna Maria Garbula. Olsztyn 2018 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego ss. 138, nlb. 1.

Treść: Garbula Joanna Maria, Lisowska Kinga: Preface s. 7–11; Lewandowska Izabela, Batożyński Radosław: The life and work of Józef Malewski, set against the backdrop of the situation of Polish people in Warmia in the first half of the 20th century s. 13–30; Garbula Joanna Maria: Ordinary/extraordinary teachers

and educators in Warmia and Mazury in the 20th century s. 31–44; Batożyński Radosław: Early days of the ideological reform in the education system in Olsztyn (1945–1948) s. 45–59; Józwiak Iwona: A teacher towards indoctrination in school of Warmia and Mazury (1945–1956) s. 61–81; Gołota Janusz: Around the social construction of schools in the Olsztyn voivodeship 1959–1965 (Politics, economy, social communication) s. 83–103; Radziszewska Maria, Suchowiecka Anita: From the Unit of Pedagogics at the Higher School of Agriculture to the Institute of Education at the University of Agriculture and Technology (1965–2004) s. 105–121; Radziszewska Maria: The Faculty of Pedagogy in the Olsztyn – based Higher Teacher Education School and the Higher School of Pedagogy (1969–1999) s. 123–135.

102. PAST and contemporary context of school education in Warmia and Mazury. Pt. 2: Selected problems of the school education system in Warmia and Mazury from 20th century to the present times. Scientific editor Joanna Maria Garbula. Olsztyn 2018 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego ss. 184, nlb. 1.

Treść: Garbula Joanna Maria, Lisowska Kinga: Preface s. 7–11; Olubiński Andrzej: On the educational role of a Master at a university. A student's memories of Professor Stanisław Kawula from the UWM s. 13–31; Garbula Joanna Maria: Academic careers of women Olsztyn – based schools of higher education. The years 1950–2000 s. 33–79; Radziszewska Maria: Eugenia Bernadeta Malewska – a meritorious academic teacher s. 81–96; Suchowiecka Anita: Olsztyn pedagogics in university structures s. 97–111; Lisowska Kinga: Local government school system in Warmia and Mazury against the background of education in Poland in 1990–2016 s. 113–131; Zakrzewska Aldona: Catholic schools in Warmia and Mazury in 1989–2017 s. 133–164; Lisowska Kinga: Education in retreat houses of the Diocese of Warmia in the second half of the 20th century s. 165–182.

103. POLAK Ryszard: Polscy pedagodzy katoliccy o lekturach dla dzieci i młodzieży w XX wieku i współcześnie w świetle wybranej literatury przedmiotu. *Rozprawy Społeczne*. T. 13: 2019 nr 4 s. 1–12.

104. POPIŃSKI Krzysztof: System szkolnictwa wyższego w II Rzeczypospolitej i jego wpływ na funkcjonowanie uczelni polskich po 1945 roku. *Społeczeństwo i Ekonomia*. 2018 nr 1 s. 25–53.

105. PRAWO a edukacja na przestrzeni wieków. Pod red. Jakuba Pokoja i Damiana Szczepaniaka. Kraków 2018 Historia Iagellonica ss. 245.

Z treści: Miszczyk Katarzyna: Chełm – pijarski ośrodek kształcenia młodzieży szlacheckiej w XVIII wieku s. 25–35; Bokwa Krzysztof: Funkcjonowanie i reformy uniwersytetów w Austrii w XIX wieku s. 37–46; Mataniak Mateusz: Emerytury profesorów i adiunktów Uniwersytetu Jagiellońskiego w okresie Wolnego Miasta Krakowa (1815–1846) s. 47–78; Sobotko Paweł: Geneza i kształtowanie się regulacji prawnej stopni naukowych w Polsce w latach 1919–1939 s. 79–91; Szczepaniak Damian: Odpowiedzialność dyscyplinarna studentów w II Rzeczypospolitej w świetle regulacji prawnych i przykładów z praktyki orzeczniczej s. 93–126; Mielnik Hubert: Organizacja i funkcjonowanie okupacyjnej administracji szkolnictwa w Generalnym Gubernatorstwie w latach 1939–1945 s. 127–143; Guzik Tomasz: Obowiązek szkolny w Rzeczypospolitej Polskiej. Historia instytucji oraz postulaty „de lege ferenda” s. 153–172; Kozień Adam: Uwarunkowania historycznoprawne modeli elitarności oświaty w Polsce i na świecie s. 183–198; Ponikowska Marta: Prawa rodziców w polskim systemie edukacji s. 199–213.

106. RODZINA – historia i współczesność. Pod red. Barbary Kiereś, Moniki Gromek, Katarzyny Hryszan. Lublin 2018 Katedra Pedagogiki Rodziny Inst. Pedagogiki KUL Jana Pawła II; Episteme ss. 238, nlb. 1, il. (Pedagogika Rodziny w Teorii i Praktyce; t. 06).

Z treści: Bołdyrew Aneta: Wychowanie i socjalizacja dzieci i młodzieży w rodzinach robotniczych w Łodzi w okresie II Rzeczypospolitej s. 27–35; Doniec Renata: Oblicza codzienności a kondycja psychospołeczna rodziny w czasach socjalizmu realnego w Polsce s. 37–60; Rynio Alina: Znaczenie rodziny w chrześcijańskim wychowaniu dzieci i młodzieży w nauczaniu Stefana Kardynała Wyszyńskiego s. 137–151.

107. ROZWÓJ polskiej i ukraińskiej teorii i praktyki pedagogicznej na przestrzeni XIX–XXI wieku. T. 7: Kultura w edukacji. Red. Anna Haratyk, Nadiya Zayachkivska. Wrocław 2017 Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe ss. 311, nlb. 1, il.

Z treści: Piwowarczyk Mirosław: Edukacja kulturalna w teorii i praktyce Zjednoczenia Kobiet Słowiańskich w Polsce w okresie międzywojennym – idee, założenia i wybrane przykłady działalności s. 95–111; Gercuk Dmitro: Kul’turno-osvitnaâ diâl’nist’ tovaristva „Bojkivšina” u Galičini (1927–1939 rr.) s. 113–126; Stawiak-Ososińska Małgorzata: Początki kształcenia akuszerok we Lwowie (1773–1805) s. 157–171; Dormus Katarzyna: Wychowanie estetyczne w Galicji na przełomie XIX i XX wieku s. 189–203; Mišin Īrina: Ukrainc’ke narodne mistectvo âk zasib vihovannâ učnivs’koï molodi u gimnaziâ sester Basiliânok u L’vovi (30-i roki XX st.) s. 205–215; Kamińska Janina: Karta z dziejów szkolnictwa ukraińskiego w Polsce w okresie okupacji hitlerowskiej s. 217–231.

T. 1. 2011.

108. SIMIŃSKI Łukasz: Opiekuńczo-wychowawcza działalność Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety w latach 1905–1939 na przykładzie Biskupiego Zakładu Wychowawczego dla Dziewcząt pod wezwaniem św. Anny w Kamieniu Krajeńskim. Lublin 2018 Wydaw. KUL ss. 186, il.

109. SKŁODOWSKI Jan: Zapomniane uczelnie Rzeczypospolitej. Warszawa 2019 Nar. Inst. Pol. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą „Polonika” ss. 439, tabl. 4, il.

Kolegium Jezuickie w Krożach, Kolegium Pijarów w Podolińcu, Liceum Krzemienieckie.

110. SŁOWIK Józef: Zarys oświaty w Czarnym Potoku. (Cz. 1: Szkoła). *Rocznik Sąddecki*. T. 46: 2018 s. 124–150.

W l. 1539–2018.

Toż. Cz. 2. (Oświata dorosłych, przedszkole). *Rocznik Nowosąddecki*. T. 47: 2019 s. 117–125.

Lata 1870–2018.

111. ŠMIGELSKYTĚ-STUKIENĚ Ramunė: Child education in the family of Michał Kleofas Ogiński (1765–1833). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 7–21.

112. SPALLEK Waldemar: Polskie szkolne atlasy geograficzne 1771–2012. Wrocław 2018 Inst. Geografii i Rozwoju Region. Uniw. Wrocławski ss. 458, il. (Rozprawy Naukowe Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego; 42).

113. SZCZEPANEK Magdalena: Przemiany polskiego systemu edukacji podstawowej od lat 80. XX wieku. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr 4 s. 524–528.

114. SZCZEPAŃSKI Jerzy: Parametry fizyczne polskich podręczników do matematyki w latach 1801–2017. *Opinie Edukacyjne Polskiej Akademii Umiejętności*. T. 16: 2018 s. 59–78.

115. SZOSTEK Konrad: Czego Jaś się nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał, czyli o szkolnictwie w gminie Nieporęt w latach 1918–2018 i trochę wcześniej. [W:] Gmina Nieporęt w latach 1918–2018. Setna rocznica odzyskania niepodległości. Red. Wawrzyniec Orliński, Konrad Szostak. Nieporęt 2018 s. 143–164.

116. TOMASZEWSKI Roman: Polski i ukraiński wiek XX w perspektywie historii edukacji (wybrane aspekty). Toruń 2019 Wydaw. Adam Marszałek ss. 223.

117. UNIVERSITÄTSSTUDIUM und Gesellschaft in Mitteleuropa vom 15. bis zum 18. Jahrhundert. Hrsg. von Krzysztof Ożóg, Maciej Zdanek. Kraków 2017 Tow. Nauk. Societas Vistulana ss. 278, tabl. 8, il. (Historia et Monumenta Universitatis Jagiellonicae; 5).

Materiały z konferencji naukowej, Kraków, 19–20 XI 2015 r.

Z treści: Ożóg Krzysztof, Zdanek Maciej: Einführungswort s. 7–8; Ożóg Krzysztof, Zdanek Maciej: Introduction s. 9–10; Walther Helmut G.: Die deutsch-tschechisch-polnische Forschergruppe zur mitteleuropäischen Universität in Spätmittelalter und Früher Neuzeit. Geschichte, Projekte und Pläne seit 2011 s. 13–23; Ożóg Krzysztof, Zdanek Maciej: Forschungsstand der Prosopographie zur mittelalterlichen und frühneuzeitlichen Krakauer Universität s. 67–90; Kowalski Marek Daniel: Polish students in Rome in the second half of the 15th

century s. 113–137; Knapek Elżbieta: Die universitäre Bildung des Personals des Krakauer Offizialats in der 1. Hälfte des 15. Jahrhunderts s. 199–205; Starzyński Marcin: Die universitäre Bildung der Krakauer Herrschaftselite im 15. Jahrhundert s. 207–221; Fokt Krzysztof: The curriculum vitae of a professor or law of the university of Krakow in the years 1655–1780 s. 223–234; Markiewicz Anna: Noble students at the university of Krakow in the 1680s s. 235–250; Baster Marcin: Corpus Academicum Cracoviense. Database of students and professors of the university of Krakow (1364–1780) s. 265–276.

118. UŚCIŃSKI Krzysztof: „Nauczyciel przedwojenny”. Narodziny i rozkwit mitu. Wrocław 2019 Atut ss. 440, nlb. 1.

119. WAJS Anna: Materiały do dziejów warszawskiego szkolnictwa XIX i XX w. w zasobie Archiwum Państwowego w Warszawie. *Archeion*. T. 119: 2018 s. 114–125.

120. WAWAK Tadeusz: Ewolucja uwarunkowań jakości zarządzania w szkołach wyższych w Polsce w latach 1918–2018. Kraków 2019 Wydaw. UJ ss. 412, nlb. 2.

121. WŁOCH Anna, Wojniak Justyna: Sprawozdanie z konferencji naukowej w stulecie Sejmu Nauczycielskiego (1919–2019): „Przemiany szkoły polskiej XVIII–XXI wiek”, Kraków, 1–2 kwietnia 2019 roku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 306–312.

122. ZWIERZCHOWSKI Jan: Formacja katechetów świeckich w diecezji kieleckiej w latach 1938–2015. Studium katechetyczne. Kielce 2019 Jedność ss. 399. (Biblioteka Kieleckich Studiów Teologicznych; t. 19).

2. Okres do 1795 roku

123. ALVERMANN Dirk: Pommern als Bildungslandschaft vor der Reformation. Elemente, Strukturen, Funktionen. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 33: 2018 z. 4 s. 161–180.

124. BLINDA Angelika: „Wiek dziecinny jest najniebezpieczniejszy dla błędów”. Wychowanie domowe na dworach magnackich w drugiej połowie XVIII w. [W:] *Komunikacja w epoce staropolskiej*. Pod. red. Aleksandry Ziober. Łódź 2018 s. 195–212.

125. BOBOWSKI Kazimierz: Entstehung und Entwicklung von verschiedenen schlesischen Schulgründungen im Mittelalter. *Prace Naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Wałbrzychu*. 2018 t. 2 s. 29–38.

126. BOROWY Paweł: Dzieciństwo, młodość, wychowanie oraz edukacja dzieci Zygmunta III Wazy. [W:] *Relacje międzypokoleniowe w epoce staropolskiej*. Red. Marcin Czaplński, Paweł Borowy. Łódź 2018 s. 121–148.

127. CIECHANOWICZ Jarosław: W podróży. Młodzi Tuszyńscy na studiach w Ingolsztadzie w latach 1654–1659. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*. Nr 10: 2019 s. 87–96.

128. DANIELUK Robert: „In extrema fere Livonia”. The Jesuit College in Tatra in Piotr Skarga’s Correspondence. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 22: 2019 [z.] 4 s. 109–121.

129. DORMUS Katarzyna: O pierwszej polskiej debacie edukacyjnej – Komisja Edukacji Narodowej i społeczeństwo wobec przemian edukacyjnych. *Debata Edukacyjna*. Nr 9: 2016/2017 s. 9–19.

130. DUKWICZ Dorota: „l’humanité [...] m’oblige à contribuer aux progrès de l’instruction en Polotne”, czyli o kulisach ustanowienia Komisji Edukacji Narodowej. *Przegląd Historyczny*. T. 109: 2018 z. 1 s. 73–93.

131. DZIĘGIELEWSKI Roman: Jak młodzież z Prus Królewskich odbywała peregrynacje na studia zagraniczne? *Prowincja*. 2019 nr 3 s. 102–109.
Lata 1580–1700.
132. GOSZCZYŃSKI Artur: Podróże edukacyjne Jana Stanisława Sapiehy (1589–1635). [W:] Sapiehowie. Pod red. Tomasza Ciesielskiego i Mariusza Sawickiego. Opole 2018 s. 391–410.
133. GÓRECKI Piotr: Najstarsze wzmianki o szkolnictwie parafialnym w Zabrze (na przykładzie wizytacji kanonicznych z XVII i XVIII wieku). *Kronika Miasta Zabrze*. 2018 nr 10 s. 85–96.
134. GRZEBIEŃ Ludwik: Działalność edukacyjna jezuitów w Bydgoszczy 1641–1780. [W:] Jezuiti w Bydgoszczy i okolicy. Red. Marcin Puziak. Bydgoszcz 2018 s. 107–121.
135. HRYNIEWICZ Iwo, Machaj Dawid: Students' innocent fun religious and rites of passage in 16th century Cracow. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 23: 2017 z. 2 s. 179–202.
136. JANECZEK Stanisław: Komisja Edukacji Narodowej. Studia i szkice z dziejów polskiej kultury intelektualnej. Red. nauk. Anna Starościc. Lublin 2018 Tow. Nauk. KUL; KUL ss. 329. Tow. Nauk. KUL. Wydz. Filozofii. (Źródła i Monografie; 459).
137. JARZĘBIAK-KOŁODZIEJCZYK Joanna: Podróże edukacyjne synów szlacheckich w świetle korespondencji Jakuba Dunina z wojaży po Europie w latach 1699–1703. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 39: 2018 s. 105–117.
138. JERZAK Norbert: Zarys dzieła reformy szkolnictwa elementarnego Jana Ignacego Felbigera 1724–1788. Wrocław 2019 Papieski Wydz. Teol. ss. 130.
139. JEŻ Tomasz: Muzyka w służbie przekazu wizualnego w jezuickim dramacie szkolnym. *Muzyka*. R. 63: 2018 nr 1 s. 29–47.
XVII w.
140. KOWALCZYK Małgorzata Ewa, Janicka Jowita: „Wychowawca! O jakaż wzniosła musi to być dusza!” Prywatne guwernantki dziewcząt w czasach stanisławowskich. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 39: 2018 s. 19–34.
141. KUBICKI Rafał: The schools and studies of the Dominicans in the Prussian contrata to the beginnings of the sixteenth century. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. T. 22: 2018 s. 117–135.
Do 1519 r.
142. KURZYŃSKI Patryk: Miejsce staropolskich instrukcji podróżniczych w relacjach międzypokoleniowych – aspekt wychowawczy w świetle wybranych zaleceń dla peregrynantów. [W:] Relacje międzypokoleniowe w epoce staropolskiej. Red. Marcin Czaplinski, Paweł Borowy. Łódź 2018 s. 81–102.
143. KUŹNIEWSKA Zofia: Z dziejów szkół katolickich w Płocku i w Polsce do XVII wieku. *Notatki Płockie*. 2019 [nr] 2 s. 3–10.
144. [LĀŪŠUK Uladzimir] Liaushuk Uladzimir: Terra Jesuitica Grodniensia. On the religious houses dependent on the Jesuit College in Grodno. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 22: 2019 [z.] 4 s. 49–72.
Lata 1632–1776.
145. ŁUKASZEWSKA-HABERKOWA Justyna: Theologia controversa in the 16th c. Jesuits schools of the Polish-Lithuanian Commonwealth as a tool of the Counter Reformation. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 36–46.

146. MAKOWSKI Marek: Jan Długosz jako wychowawca synów królewskich na dworze Kazimierza Jagiellończyka. *Rocznik Polsko-Ukraiński*. T. 20: 2018 s. 87–99.

147. MARIANI Andrea: Jesuits' education in the Lithuanian province between tradition and change. A contribution to Jesuit prosopography in the Polish-Lithuanian Commonwealth. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 22: 2019 [z.] 4 s. 19–48.
Lata 1632–1776.

148. MARTYNA Grzegorz: Uniwersytet – fenomen chrześcijańskiego średniowiecza. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanistyczno-Przyrodniczej Studium Generale Sandomiriense*. Nr 2: 2019 s. 55–71.

149. MEISSNER Andrzej, Ślęczka Ryszard, Pękowska Marzena: Komisja Edukacji Narodowej 1773–1794. Szkoły w Wydziale Małopolskim. Warszawa 2018 IHN PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra–JR ss. 336, il. IHN PAN. (Komisji Edukacji Narodowej model szkoły i obywatela – koncepcje, doświadczenia i inspiracje; t. 6).

150. MIRONOWICZ Marcin: Działalność szkoły brackiej w Mińsku od II połowy XVI wieku do XVIII wieku. *Elpis*. T. 20: 2018 s. 79–84.

151. MIRONOWICZ Marcin: Szkolnictwo prawosławne na terenie Rzeczypospolitej w II połowie XVI i na początku XVII wieku. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 49: 2018 s. 38–62.

152. MIRONOWICZ Marcin: Szkoły brackie w Słucku w XVI–XVIII wieku. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 50: 2018 s. 7–24.

153. MISZCZAK Katarzyna: Problemy i wyzwania edukacyjne w okresie powstawania Komisji Edukacji Narodowej. *Scientific Bulletin of Chełm. Secion of Pedagogy*. 2018 nr 2 s. 55–62.

154. NOWICKI Michał: Wartość wychowania w rodzinie luterańskiej w piśmiennictwie staropolskim XVI i XVII wieku. *Studia Edukacyjne*. Nr 54: 2019 s. 103–122.

155. RÓŻANEK Bartosz: Krzysztof Hegendorfer [1500–1540] i jego rewolucyjny program nauki realizowany w Akademii Lubrańskiego w Poznaniu w XVI wieku. [W:] *Relacje międzypokoleniowe w epoce staropolskiej*. Red. Marcin Czaplinski, Paweł Borowy. Łódź 2018 s. 33–54.

156. SAJDEK Wiesława: Badania Aleksandra Birkenmajera nad filozofią Witelona jako inspiracja do zmiany oceny średniowiecza w programach edukacji. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 291–311.

157. SKRZYNIARZ Ryszard: Mowy uniwersyteckie Stanisława ze Skarbimierza źródłem wiedzy o uniwersytecie i wychowaniu młodzieży akademickiej na początku XV wieku w Krakowie. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 110: 2018 s. 327–338.

158. SROKA Stanisław A.: Stopnie naukowe uzyskane przez Polaków na uniwersytecie w Padwie w drugiej połowie XV wieku. [W:] *Świat historyka*. Studia ofiarowane prof. Janowi Tyszkiewiczowi. Pod red. Mirosława Nagielskiego, Grzegorza Rostkowskiego. Pułtusk 2016 s. 381–392.

159. STANKO Przemysław: Szkoła pilzneńska i jej absolwenci na Uniwersytecie Krakowskim w XV–XVI wieku. [W:] *Pilzno*. Monografia miasta do 1945 roku. Pod red. Bogdana Stanaszka. Pilzno 2018 s. 69–92.

160. STUDIA z dziejów edukacji w Rzeczypospolitej Obojga Narodów Korony i Litwy. Red. Kazimierz Puchowski i Joanna Orzeł. Warszawa 2019 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie ss. 301, nlb. 1, il.

Treść: Roszak Stanisław: Wiek XVIII – w poszukiwaniu syntezy historii edukacji s. 17–37; Forycki Maciej: O francuskim spojrzeniu na przemiany edukacyjne w Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVIII wieku s. 39–57; Wolański Filip: Ewolucja rozwiązań dydaktycznych w staropolskich podręcznikach i kompendiach geograficznych w przededniu powstania Komisji Edukacji Narodowej. Wybrane aspekty s. 59–71; Mikulski Krzysztof: Kariery zawodowe osób wykształconych w Toruniu w XVI–XVIII wieku s. 75–93; Tomczak Robert T.: Studia elity społeczno-politycznej Rzeczypospolitej na Uniwersytecie Karola-Ferdynanda w Pradze w latach 1654–1754 s. 95–121; Wróbel Łukasz: Działalność fundacyjna i oświatowa szlachty inflanckiej w XVIII wieku na przykładzie rodziny Borchów, Platerów i Hylzenów s. 123–139; Wieczorek Agnieszka: W „drodze paryskiej”. Podróże edukacyjne Seweryna Józefa i Wacława Rzewuskich w latach dwudziestych XVIII wieku s. 143–177; Kucharski Adam: Rodzinne tradycje magnackiego „Grand Tour”. Przykład Franciszka i Kazimierza Rzewuskich z lat czterdziestych i sześćdziesiątych XVIII wieku s. 179–205; Orzeł Joanna: Edukacja Stanisława Augusta Potockiego. Śladem zapisek uczniowskich przyszłego monarchy s. 207–225; Puchowski Kazimierz: Stanisław August Poniatowski wobec edukacji. Rekonesans s. 227–273; Duży Wiesława: Uchwycić nieuchwytnie. O cyfrowym dokumentowaniu prywatnych relacji na temat edukacji XVIII wieku s. 275–284.

161. SZYMAŃSKA Kamila: W cieniu gimnazjum. Szkolnictwo luterzańskie w Lesznie w XVII wieku. *Studia z Teorii Wychowania*. T. 10: 2019 nr 2 s. 9–25.

162. TUREK Jakub: Próba uruchomienia studium generalnego dominikanów we Wrocławiu na początku XV wieku. *Roczniki Historyczne*. R. 84: 2018 s. 171–190.

163. TYS Agnieszka Teresa: Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Wychowanie i szkolnictwo ewangelickie w XVI i XVII wieku”. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 39: 2018 s. 233–235. Warszawa, 17 V 2018 r.

164. UNIVERSALIA et particularia. Ars et praxis Societatis Jesu in Polonia. Eds. Bogna Bohdanowicz, Tomasz Jeż. Warszawa 2018 Wydaw. Nauk. Sub Lupa ss. VIII, 469, nlb. 1. (Fontes Musicae in Polonia. Seria B; vol. 3).

Z treści: Okoń Jan: Muzyka i taniec oraz ich funkcje wychowawcze w teatrach szkolnych jezuitów w Rzeczypospolitej XVI–XVIII wieku s. 307–342; Trilupaitië Jüratë: Szkice o muzykowaniu w jezuickim teatrze szkolnym i widowiskach parateatralnych w Wielkim Księstwie Litewskim s. 343–372; Kochanowicz Jerzy [Eugeniusz]: Edukacja muzyczna w kolegiach jezuickich Rzeczypospolitej Obojga Narodów s. 373–393; Mariani Andrea: Inwentarze kolegiów Towarzystwa Jezusowego jako źródło do badań nad jezuicką kulturą muzyczną s. 395–450; Seriakow Serhij: Obraz burs muzycznych Towarzystwa Jezusowego w historiografii polskiej XIX i pierwszej połowy XX wieku s. 451–468.

165. WINIARZ Adam: Edukacja Stanisława Kostki Potockiego na tle edukacji synów innych rodzin rodu Potockich XVIII wieku. *Rocznik Świętokrzyski. Seria A: Nauki Humanistyczne*. T. 35: 2019 s. 109–139.

Lata 1553–1775.

166. WYSZOGRODZKA Sylwia: Rola preceptora w podróżach edukacyjnych młodzieży z Rzeczypospolitej w XVI wieku. [W:] *Terra culturae*. Obszary, transfery, recepcje kultury, studia oraz szkice o kulturze i historii. Red. Łukasz Burkiewicz. Kraków 2018 s. 157–178.

167. ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK Dorota: Działki miłe Elżbiety i Stanisława Kruszyńskich. *Saeculum Christianum*. R. 25: 2018 s. 275–283.

168. ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK Dorota: Wpływ kobiet na edukację w epoce nowożytnej. Konteksty rodzinne i społeczne. [W:] *W kręgu patronatu kobiecego w XVII–XVIII wieku*. Red. Bożena Popiołek, Urszula Kicińska, Anna Penkała-Jastrzębska, Agnieszka Słaby. Kraków 2018 s. 109–121.

169. ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK Dorota: Wskazówki z zakresu zdrowia i ochędóstwa w staropolskich instrukcjach wychowawczych. *Barok*. [R.] 25: 2018 nr 1/2 s. 93–105.

170. ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK Dorota: „Wychowanie dobre dziecięciu szlacheckiemu” – Hieronim Baliński [ok. 1540–ok. 1600] o edukacji. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 39: 2018 s. 7–18.

3. Okres 1895–1918

171. ANDRYSIAK Ewa: W kręgu kaliskich nauczycielek XIX i początku XX w. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 19: 2019 s. 38–49.

172. BEM Anna: Edukacja kobiet żydowskich w Galicji od końca XIX wieku do 1918 r. *Rocznik Kolbuszowski*. T. 19: 2019 s. 317–328.

173. BIEDA Justyna: Działalność oświatowa w więzieniach Królestwa Polskiego 1815–1867. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 20: 2017 s. 135–146.

174. BINKOWSKI Dominik: Działalność społeczna i edukacyjna rodzin fabrykanckich Krusche i Ender w Pabianicach w XIX i w początkach XX w. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 81–94.

175. BRZUSKA Barbara: Antyk jako źródło wzorów wychowawczych i edukacyjnych w Polsce czasów rozbiorowych. *In Gremium*. T. 13: 2019 s. 57–82.

176. CIEŚLAK Stanisław: Studia jezuitów z prowincji weneckiej Towarzystwa Jezusowego w Krakowie (1881–1894). [W:] *Polonia, Italia, Mediterraneum. Studia ofiarowane pani profesor Danucie Quirini-Popławskiej*. Pod red. Łukasza Burkiewicza, Rafała Hryszko, Wojciecha Mruka, Piotra Wróbla. Kraków 2018 s. 95–110.

177. CZEKALSKA Adrianna: Problemy nauczyciela szkoły elementarnej w pierwszej połowie XIX wieku na przykładzie sporu Adama Domaradzkiego z Wojciechem Ostrowskim z Radoszewnicy. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 19: 2018 s. 47–60.

178. CZERWIAKOWSKA Jolanta: Sylwetki wybranych aktywnych intelektualnie kobiet jako element wychowania patriotycznego przyszłych pokoleń w czasach zaborów (zarys zagadnienia). *Edukacja w Dyskursie*. Nr 6: 2018 s. 7–22.

179. ĆWIKLAK Kornelia: Kondycja wielkopolskiego nauczyciela w przededniu niepodległości. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Naukowego*. Nr 9: 2019 s. 153–171.

180. DOLATA Elżbieta: „W zdrowym ciele zdrowy duch”. Wychowanie zdrowotne w szkołach galicyjskich okresu autonomicznego. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J: Paedagogia-Psychologia*. Vol. 31: 2018 [nr] 2 s. 25–38.

181. FRIEDRICH Agnieszka: Reakcja prasy polskiej na zapis barona Maurice’a de Hirscha na szkolnictwo żydowskie w Galicji. [W:] *Z dziejów i kultury Żydów w Galicji*. Pod red. Michała Galasa i Waclawa Wierzbienca. Rzeszów 2018 s. 189–207.

182. GRABOWSKA-PIEŃKOSZ Dorota: Towarzystwo Pedagogiczne (1868–1906) wobec edukacji kobiet w zaborze austriackim. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 101–114.

183. HAJKOWSKA Monika: „Był on dla mnie nie tylko nauczycielem, ale jakby starszym bratem i towarzyszem” – o relacjach nauczycieli domowych z pracodawcami i ich dziećmi w Kró-

197. KWIECIEŃ Sabina: Problemy oświaty, szkoły i wychowania na łamach wileńskiej „Pobudki” (1908–1914). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 244: *Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*. [T.] 15: 2017 s. 230–244.

198. LEDNIEWSKI Krzysztof: Powstanie i działalność wychowawcza Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” na przełomie XIX i XX wieku w Galicji. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 291–311.

199. ŁAPOT Mirosław: Religia mojżeszowa w szkolnictwie publicznym Lwowa w okresie autonomii galicyjskiej (1876–1918). Częstochowa 2019 UJD ss. 287, il.

200. ŁUKASZEWSKA-HABERKOWA Justyna: „Życie publiczne, prywatne i umysłowe starożytnych Greków i rzymian” Franciszka Terlikowskiego. Pierwszy podręcznik kultury antycznej do użytku gimnazjów. *Meander*. R. 74: 2019 s. 115–121.
Rok 1889.

201. ŁYKO Krzysztof: Wkład Fundacji im. Jana Towarnickiego w rozwój oświaty w Rzeszowie w świetle źródeł w zasobie Archiwum Państwowego w Rzeszowie. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 31: 2019 s. 219–228.
Lata 1863–1918.

202. MAGOWSKA Anita: Działalność naukowa i oświatowa Polaków w Wilnie w latach 1899–1915 w świetle listów Elizy Orzeszkowej i Lucjana Uziębło do Władysława Zahorskiego. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 7: 2017 z. 1 s. 67–74.

203. MATUS Irena: Prekursorskie inicjatywy i działania księży Sosnowskich. Edukacja rolnicza. *Biografistyka Pedagogiczna*. R. 3: 2018 nr 1 s. 203–220.
Flor Sosnowski (1866–1896); Grzegorz Sosnowski (1842–1892).

204. MAZURZY wobec wiary i Kościoła. Ewangelicyzm w relacjach duchownych i nauczycieli w XIX wieku. Wstęp, tł. i oprac. tekstów Grzegorz Jasiński i Małgorzata Szymańska-Jasińska. Dąbrówno–Olsztyn 2018 Retman; AP ss. 260, nlb. 4. (Moja Biblioteka Mazurska; nr 31).

Z treści: Mrowitzki Johannes: Wspomnienia z życia kościelnego na Mazurach starego nauczyciela szkoły parafialnej s. 8–31; Okólnik do mazurskich duchownych z okazji generalnej wizytacji kościelnej i szkolnej przeprowadzonej w powiecie szczycieńskim przez generalnego superintendenta dr. Carusa [Friedricha Wilhelma, w dn. 9–29 V 1884 r.] s. 157–184; Nadzwyczajna wizytacja szkolna na Mazurach w 1884 roku s. 185–217.

205. MICHALSKA Iwonna: W oczekiwaniu na niepodległość. Stanowisko lubelskiej „Szkoły Polskiej” (1916–1918) wobec edukacji narodowej. *Studia Edukacyjne*. Nr 53: 2019 s. 75–87.

206. MICHALSKI Grzegorz: O potrzebie kształcenia technicznego w odbudowie niepodległej Polski w przekazie „Przeglądu Technicznego” z lat 1914–1918. *Studia Edukacyjne*. Nr 53: 2019 s. 41–57.

207. MILIK Katarzyna: Szkolnictwo elementarne powiatu częstochowskiego w świetle raportów szkolnych (1817–1832). *Pedagogika*. T. 28: 2019 s. 323–339.

208. NA GALICYJSKIM Podolu. Praca narodowa i oświatowa w relacjach uczestników do roku 1914. [Wyd.] Adam Wątor. Szczecin 2018 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego ss. 238. (Genealogia Niepodległości).

Treść: Wątor Adam: Na galicyjskim Podolu przed Wielką Wojną s. 9–58; Zamorski Jan: Praca oświatowa i narodowa na Podolu galicyjskim. Wspomnienia s. 67–130; Srokowski Stanisław: Jak lud polski wchodził w Polskę. Garść wspomnień o pracy oświatowej na zachodnim Podolu 1903–1914 s. 135–182; Medyński Aleksander: Tarnopolskie Koło TSL 1902–1912. Z powodu dziesięciolecia pracy prezesa Koła, prof. Stanisława

Srokowskiego s. 183–208; Aneks: Spis członków Koła TSL w Tarnopolu w 1903 r. s. 209–213; Związki okręgowe TSL na Podolu w 1912 r. s. 214; Zarządy powiatowe Towarzystwa Kótek Rolniczych na Podolu w 1911 r. s. 214; Spis ważniejszych publikacji: Jana Zamorskiego s. 215–217; Stanisława Srokowskiego s. 218; Aleksandra Medyńskiego s. 219–220; Bibliografia s. 221–228.

209. NAWROT-BOROWSKA Monika, Kabacińska-Łuczak Katarzyna: Co podarować dziecku na Gwiazdkę? Porady pedagogiczne i oferty reklamowe dla kupujących zabawki z 2 połowy XIX i początku XX wieku. [W:] Dom, codzienność i święto. Ceremonie i tradycje rodzinne. Studia historyczno-antropologiczne. Red. Bożena Popiołek, Agnieszka Chłosta-Sikorska, Marcin Gadocha. Kraków 2018 s. 209–228.

210. NIEWĘGŁOWSKA Aneta: Toruńskie średnie szkolnictwo żeńskie u progu niepodległości. [W:] Praktyczny patriotyzm w Toruniu 1918/1920–2018. Różne odsłony niepodległości. Red. nauk. Katarzyna Kluczwajd, Michał Pszczółkowski. Toruń 2018 s. 81–98.

211. NOWAK Alicja: List Mikołaja Białkowskiego do króla Prus Fryderyka Wilhelma III w sprawie posady nauczyciela szkoły we wsi Węgra (1802 r.). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 26: 2019 s. 137–143.

Zawiera tekst listu.

212. OBTUŁOWICZ Barbara: Dom Witolda Czartoryskiego jako miejsce szczęśliwego dzieciństwa (1822–1831). [W:] Dom, codzienność i święto. Przestrzeń domowa – ludzie i rzeczy. Studia historyczno-antropologiczne. Red. Bożena Popiołek, Agnieszka Chłosta-Sikorska, Marcin Gadocha. Kraków 2018 s. 130–137.

213. OCHENDUSZKO Tadeusz: Gimnazja z niemieckim językiem wykładowym w Galicji w okresie autonomii (1869–1918). *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 31: 2019 s. 45–63.

214. OCHENDUSZKO Tadeusz: Szkoły średnie w Kołomyi w latach 1861–1918. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 30: 2018 s. 91–111.

215. OKRASA Marzena: Szkoła, opieka, wychowanie na łamach prasy guberni lubelskiej w latach 1864–1914. Lublin 2019 Wydaw. UMCS ss. 504, il.

216. PELCZAR Roman: Realizacja nauki niedzielnej (dopełniającej) w szkołach parafialnych i trywialnych w Galicji do 1869 roku. *Tarnowskie Studia Historyczne*. T. 4: 2014 s. 76–91.

217. PELCZAR Roman: Rola zakonu bazylińskiego w działalności szkół ludowych na terenie eparchii przemyskiej w czasach zaborów (do 1873 r.) – wybrane zagadnienia. [W:] Zakon bazyliński na tle mozaiki wyznaniowej i kulturowej Rzeczypospolitej i krajów ościennych. Red. Stanisław Nabywaniec, Sławomir Zabraniak, Beata Lorens. Rzeszów 2018 s. 183–206.

218. PELCZAR Roman: Szkolnictwo specjalne na ziemiach polskich w XIX i początkach XX w. (ze szczególnym uwzględnieniem zaboru austriackiego). *Kultura, Przemiany, Edukacja*. T. 6: 2018 s. 13–21.

219. PELCZAR Roman: Wpływ Rady Szkolnej Krajowej na rozwój sieci szkół elementarnych w Galicji w pierwszym dziesięcioleciu jej działalności (1868–1878). *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr spec. 1 s. 15–27.

220. POLAK Ryszard: Poglądy pedagogiczne Klementyny z Tańskich Hoffmanowej w świetle jej „Listów o wychowaniu”. [W:] W świecie kobiecej korespondencji prywatnej i publicznej. Red. Beata Wałęciuk-Dejneka. Siedlce 2018 s. 41–58.

221. PUDŁOCKI Tomasz: Księgi ogłoszeń dyrekcji jako źródło do dziejów dnia powszedniego w galicyjskiej szkole średniej a początku XX wieku. *Galicja*. T. 4: 2018 s. 123–139.
222. RAUCH Małgorzata: Rada Szkolna Krajowa. Geneza powstania i pierwszy rok działalności. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr spec. 1 s. 9–14.
223. RĘDZIŃSKI Kazimierz: Działalność Towarzystwa Oświaty Ludowej we Ludowej we Lwowie (1881–1914). *Kultura, Przemiany, Edukacja*. T. 6: 2018 s. 46–70.
224. ROGOZIŃSKA Katarzyna: Problematyka oświatowa na łamach czasopisma „Krakus” (1891–1895). *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 63: 2018 s. 255–265.
225. ROGOZIŃSKA Katarzyna: Szkolnictwo muzyczne w Warszawie na łamach czasopisma „Echo Muzyczne Teatralne i Artystyczne” w ujęciu Erazma Nowakowskiego. *Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa*. R. 12: 2019 nr 1 s. 455–464.
Lata 1885–1898.
226. ROGOŹ Michał: Pedagogical and ethical content in Polish young readers’ periodicals in the years 1863–1918. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 244: *Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*. [T.] 15: 2017 s. 221–229.
227. RÓŻAŃSKI Marcin A.: Towarzystwo Powściągliwość i Praca (michalicy) w Miejscu Piastowym w okresie I wojny światowej w opinii byłych wychowanków oraz zapisów w Księgach Wychowanków. *Rocznik Przemyski*. T. 54: 2018 z. 1 s. 43–57.
228. [SEDLĀR Oleksandr Volodimirovič] Sedliar Oleksandr: Oświata wśród ludu ruskiego w Prowincji Galicyjskiej. Pierwsze dziesięć lat działalności Filii Towarzystwa im. Mychajła Kaczowskiego (1876–1886). *Rocznik Kresowy*. R. 3: 2017 nr 3 s. 7–36.
229. SMOTER Marcin: Towarzystwo „Bursy Jubileuszowej” imienia cesarza Franciszka Józefa I w Sanoku w latach 1900–1918. *Rocznik Sanocki*. T. 12: 2017 s. 77–91.
230. SZMYT Andrzej: Źródła do dziejów polskiego szkolnictwa na ziemiach zabranych w zbiorach Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 25: 2018 s. 115–123.
231. SZPOPER Dariusz: Rosyjskie czynniki rządowe wobec reformy szkolnej Aleksandra Wielopolskiego w świetle petersburskiego rękopisu ekspertyzy prawnej zatytułowanej „Uwagi nad projektem stworzenia instytucji naukowych w Królestwie Polskim” opublikowanym w polskiej gazecie „Dziennik Powszechny”. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 70: 2018 z. 1 s. 11–66.
W 1861 r.
232. ŚMIECHOWSKI Krzysztof: Podstawy finansowe ukraińskiego towarzystwa „Sokił” we Lwowie w latach 1894–1914. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 31: 2019 s. 119–133.
233. ŚPICA Paweł: Obszary działalności patriotycznej i edukacyjnej Polek w Prusach Zachodnich w latach 1848–1920. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 22–45.
234. ŚPICA Paweł: Wychowanie moralne w świetle „rozpraw obyczajowych” publikowanych na łamach „Katolika Dyecezyi Chełmińskiej” w latach 1849–1850. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 327–343.
235. TOŁYSZ Aldona: Muzea szkolne w Królestwie Polskim – rozpoznanie problematyki. *Muzealnictwo*. R. 59: 2018 s. 44–52.

236. TOPIJ-STEMPIŃSKA Beata: Uczniowie jezuickich instytucji edukacyjnych w Galicji w XIX wieku. Portret zbiorowy. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum ss. 440, il.

237. WALAT Wojciech, Warzocha Tomasz: Podręczniki szkolne w Galicji w II połowie XIX i na początku XX wieku w świetle prac Komisji Podręczników Szkolnych przy Radzie Szkolnej Krajowej. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr spec. 1 s. 45–62.

238. WĄSACZ-KRZTOŃ Jolanta: Edukacja muzyczna młodzieży gimnazjalnej w Galicji Zachodniej w dobie autonomii. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego ss. 307, nlb. 1, il.

239. WIŚNIEWSKA Monika: Edukacja w służbie Niepodległej w świetle „Zasad wychowania narodowego” Zygmunta Balickiego. *Niepodległość i Pamięć*. R. 25: 2018 nr 1 s. 153–171. Przedstawionych na 2. Kongresie Pedagogicznym we Lwowie, 1–2 XI 1909 r.

240. WŁODARCZYK Zdzisław: Książka zapisowa szkoły pijarskiej w Wieluniu z lat 1818–1819. (Cz. 1). *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 129–142.

241. WŁODARCZYK Zdzisław: Placówki oświatowe na terenie powiatu wieluńskiego w świetle urzędowego zestawienia z 1886/1887 roku. *Rocznik Wieluński*. T. 19: 2019 s. 147–154.

242. WOJEWODA Anna: Od idei do realizacji. Ogrody dziecięce im. W. E. Raua w Warszawie 1899–1901. *Studia Edukacyjne*. Nr 53: 2019 s. 361–372.

243. WOJTYŁA Wojciech: Miłość ojczyzny i wychowanie patriotyczne w ujęciu Karola Libelta (1807–1875). *Studia Elckie*. [T.] 21: 2019 s. 429–439.

244. ZIOBRO Wojciech: Zapis Antoniego Dydyńskiego z 2 lutego 1808 roku. Przyczynek do badań nad Fundacją Stypendialną im. Antoniego Dydyńskiego z Godowej. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne*. [T.] 46: 2019 z. 4 s. 837–857.

245. ZASZTOWT Leszek: Melting puzzle. The nobility, society, education and scholarly life in East-Central Europe (1800s–1900s). Warsaw 2018 Studium Europy Wschodniej. Uniw. Warszawski; Aspra–JR ss. 366, nlb. 1, il., mapa. Warsaw Scientific Society. (Bibliotheca Europae Orientalis. Studia; 7).

Dot. gł. ziem polskich.

4. Okres 1918–1939

246. ALEKSANDER Tadeusz: Odbudowa systemu oświaty w Polsce niepodległej. [W:] Polska po latach niewoli. Red. Ryszard Kowalczyk. Łomża 2018 s. 173–205.

247. BANAŚ-BARAN Barbara: The history of education and upbringing in the „Ruch Pedagogiczny” in the years 1918–1939. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 22: 2019 [z.] 4 s. 137–158.

248. CYWIŃSKA Marta: Sanacyjny model wychowania i edukacji – przyczynek do analizy. [W:] Piłsudski i sanacja. Błędy i zbrodnie. Konferencja historyczna, Warszawa, 15 września AD 2018. Pod red. Rafała Mossakowskiego. Warszawa 2018 s. 73–94.

249. DEMIDOWICZ Tomasz: Anna Aldona Nagórska pedagog i animator życia kulturalno-oświatowego Południowego Podlasia 1920–1930. *Podlaski Kwartalnik Kulturalny*. 2019 [nr] 3 s. 45–52.

250. DOMAŃSKA Aldona: Droga do ujednoczenia systemu polskiej edukacji po odzyskaniu niepodległości (1917–1921). [W:] Niepodległa. Rozważania prawno-ustrojowe w 100. rocznicę

odrodzenia suwerennego państwa polskiego. Pod red. Aldony Domańskiej i Anny Michalak. Łódź 2018 s. 65–77.

251. DORMUS Katarzyna, Ryś Jan, Ślęczka Ryszard: Z dziejów szkolnictwa międzywojennego Krakowa. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. ss. 155, nlb. 2. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Narodowej. (Prace Monograficzne; 911).

252. DOROSZEWSKI Jerzy: Wykorzystywanie szkoły do polonizacji społeczności ukraińskiej na Lubelszczyźnie w latach 1918–1939. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 153–173.

253. FELINIAK Aleksandra: Mathematics education published in the „Wychowanie Przedszkolne” (in English Preschool Education) journal (1925–1939). *Journal of Modern Science*. 2019 t. 3 s. 83–93.

254. GIBIEC Magdalena: Wokół akcji plebiscytowej i antyszkolnej. Spór o język i tożsamość ukraińską na terenie Okręgu Szkolnego Lwowskiego w latach 1932–1935. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 224–246.

255. GRUNT Magdalena: Działalność naukowo-dydaktyczna oraz organizacyjna Marii Grzegorzewskiej w Polsce międzywojennej i powojennej w świetle listów autorki. [W:] W świecie kobiecej korespondencji prywatnej i publicznej. Red. Beata Wałęciuk-Dejneka. Siedlce 2018 s. 119–136.

256. HANCZEWSKI Paweł: Kursy historii Polski dla brytyjskich delegatów na konferencję pokojową w Paryżu w 1919 roku. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne*. [T.] 146: 2019 z. 1 s. 149–170.

257. ILGIEWICZ Henryka: Instytut Naukowo-Badawczy Europy Wschodniej oraz Szkoła Nauk Politycznych w Wilnie (1930–1939). Warszawa 2019 Scholar ss. 245, nlb. 1, tabl. 18, il.

258. JAGIELSKA Dominika: Female educational ideas in Polish periodicals of pedagogy in the years 1918–1939. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 225–243.

259. JASTRZĘBSKI Jarosław: Instytucja profesury zwyczajnej w polskim państwowym szkolnictwie akademickim w latach 1920–1939. Kraków 2018 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. ss. 585, nlb. 1. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; 805).

260. JUŚKO Edmund, Niedojadło Andrzej: Galicyjskie akcenty założeń ideowych i organizacyjnych szkolnictwa powszechnego w II Rzeczypospolitej. *Limes*. Nr 10: 2017 s. 42–58.

261. KOSTKIEWICZ Janina: Philosophy of values as an inspiration and the basis of the direction in the development of educational science in Poland (1918–1939). *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 71–91.

262. KRYCHNIAK Ewa: Szkolnictwo żydowskie w Białymstoku w okresie międzywojennym. [W:] Żydzi Wschodniej Polski. Ser. 6: Żydzi białostoccy. Od początków do 1939 roku. Red. nauk. Jarosław Ławski, Kamil K. Pilichniewicz, Anna Wydrycka. Białystok 2018 s. 155–176.

263. KRYŃSKA Elwira Jolanta: Polski Biały Krzyż i jego udział w walce z analfabetyzmem w wojsku II Rzeczypospolitej. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 134–152.

264. LANDAU-CZAJKA Anna: Codziennosc żydowskich dzieci w II Rzeczypospolitej (na podstawie listów do „Małego Przeglądu” 1926–1939). [W:] Dom, codzienność i święto. Ceremonie

i tradycje rodzinne. *Studia historyczno-antropologiczne*. Red. Bożena Popiołek, Agnieszka Chłosta-Sikorska, Marcin Gadocha. Kraków 2018 s. 244–254.

265. LENIART Ewa: Podstawy prawne organizacji i działania organów nadzoru administracji oświatowej w II Rzeczypospolitej Polskiej. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr spec. 1 s. 40–44.

266. LEŻAŃSKA Wiesława: Edukacja obywatelska w szkołach średnich ogólnokształcących w Polsce międzywojennej. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 205–223.

267. MAGIERA Elżbieta: Współpraca szkoły powszechnej z domem w Polsce okresu międzywojennego na łamach „Głosu Nauczycielskiego”. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 174–191.

268. MARCHEWKA Dariusz: Żydowscy akademicy z Kutna i powiatu kutnowskiego na uczelniach zagranicznych 1918–1939. [W:] *Zarys historii Żydów ziemi kutnowskiej*. T. 1. Wyd. 2. popr. i uzupeł. Red. Karol Koszada, Elżbieta Świątkowska, Bożena Gajewska. Kutno 2018 s. 89–101.

269. MARKIEWICZ Hanna: Związki działaczy Polskiej Macierzy Szkolnej z duchowieństwem i obozem narodowym. [W:] *Polska po latach niewoli*. Red. Ryszard Kowalczyk. Łomża 2018 s. 207–219.

270. MICHALCZYK Anna: Rozwój szkolnictwa w gminie Końskie w okresie międzywojennym. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 8: 2019 s. 47–62.

271. MICHALSKA Iwonna: Polskie uczelnie wyższe lat międzywojennych i ich społeczności w relacji prasowej „Ilustrowanej Republiki”. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 39: 2018 s. 71–88.

272. MIERZWA Paweł: Aktywność społeczno-kulturalna oraz oświatowa wsi powiatu tarnowskiego i miasta Tarnowa w latach 1918–1939. *Mysł Ludowa*. Nr 11: 2019 s. 33–49.

273. NIEDOJADŁO Andrzej: Wpływ Rady Szkolnej Krajowej na wdrażanie narodowego modelu wychowawczego w latach 1918–1926 (na przykładzie OSK). *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr spec. 1 s. 82–97.

274. SANOJCA Karol: Edukacja historyczna w gimnazjach ukraińskich w okresie Drugiej Rzeczypospolitej. *Studia Historica Gedanensia*. T. 10: 2019 s. 190–198.

275. SANOJCA Karol: Między nauką a praktyką oświatową – działalność naukowa wizytatorów Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego w okresie międzywojennym. [W:] *Człowiek w świecie bez wolności*. Pod red. nauk. Małgorzaty Skotnickiej-Palki, Barbary Techmańskiej. Wrocław–Dziekanów Leśny 2018 s. 19–29.

276. SAPIA-DREWINIĄK Eleonora: „Oświata Pozaszkolna” – pierwsze czasopismo andragogiczne w II Rzeczypospolitej (1921–1923). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 192–203.

277. SEJM Nauczycielski i inicjatywy edukacyjne Drugiej Rzeczypospolitej. Pod red. Anny Włoch, Justyny Wojniak, Ryszarda Słęczki. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. ss. 266, nlb. 3, il. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 959).

Treść: Jamrożek Wiesław: Sejm Nauczycielski u progu budowy podstaw systemu edukacji narodowej w Drugiej Rzeczypospolitej s. 11–32; Sapia-Drewniak Eleonora: Sejm Nauczycielski w 1919 roku wobec oświaty dorosłych. Zamierzenia i ich realizacja w okresie międzywojennym s. 33–48; Walasek Stefania: Postanowienia Sejmu Nauczycielskiego (14–17 kwietnia 1919 roku) w kwestii organizacji szkoły podstawowej

i ich realizacja w powiecie nowogródzkim i wołyńskim w Drugiej Rzeczypospolitej s. 49–67; Kryńska Elwira Jolanta: Oświata dorosłych w postanowieniach Sejmu Nauczycielskiego i ich realizacja na przykładzie działalności oświatowej Polskiego Białego Krzyża w latach 1918–1939 s. 69–89; Ryś Jan: Problematyka Sejmu Nauczycielskiego w wybranych czasopismach pedagogicznych w latach 1918–1939 s. 91–111; Kalinowska-Witek Barbara: Zjazdy nauczycielskie i kongresy pedagogiczne w Drugiej Rzeczypospolitej wyrazem zaangażowania nauczycieli i związków nauczycielskich w sprawy polskiego szkolnictwa s. 113–133; Ślęczka Ryszard: Szkolnictwo zawodowe w koncepcjach Sejmu Nauczycielskiego s. 135–146; Meissner Andrzej: Julian Zubczewski i jego koncepcja systemu oświatowego w Polsce z 1918 roku s. 149–164; Sosnowska Joanna: Publiczne szkolnictwo powszechne w Łodzi w pierwszej dekadzie niepodległości (1919–1929) s. 165–182; Dormus Katarzyna: Profilaktyka zdrowotna w gimnazjach żeńskich okresu międzywojennego s. 183–199; Zalas Katarzyna: Edukacja zdrowotna i opieka higieniczno-lekarska w szkołach powszechnych w Częstochowie w latach 1918–1939 s. 201–218; Magiera Elżbieta: Szkolne koła krajoznawcze w świetle sprawozdań dyrekcji gimnazjów ogólnokształcących w Polsce okresu międzywojennego s. 219–240; Gołdyn Piotr: Gminy szkolne – „laboratoria życia społecznego” – jako element pracy wychowawczej w okresie Drugiej Rzeczypospolitej w świetle sprawozdań szkolnych s. 241–253; Gubała Grzegorz: Szkolnictwo policyjne w Drugiej Rzeczypospolitej s. 255–267.

278. SOBIERAJ Sylwia: Organizacja kolonii dziecięcych w województwie kieleckim w latach 1918–1939. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 7: 2018 s. 79–98.

279. SOSNOWSKA Joanna: Proces przemian w wychowaniu przedszkolnym w Łodzi po 1918 roku w świetle źródeł archiwalnych. *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*. Vol. 14: 2019 nr 3 s. 27–46.

280. SOSNOWSKA Joanna: Samorządowa opieka nad najmłodszymi łodzianami w latach 1918–1939. Przykład półkolonii letnich organizowanych w miejskich parkach. *Rocznik Łódzki*. T. 68: 2018 s. 179–195.

281. SOSNOWSKA Joanna: Prekursorskie inicjatywy Łodzi doby międzywojennej w edukacji, wychowaniu i opiece nad dzieckiem. *Pedagogika*. T. 28: 2019 s. 303–321.

282. SOSNOWSKA Joanna: Z dziejów opieki społecznej w Polsce międzywojennej. Półkolonie letnie w Łodzi. *Łódź 2018* Wydaw. UŚ ss. 281, nlb. 2, il. (100 lat Niepodległości).

283. STEHR Eliza: Kiedy z obcej szkoły powstaje nasza... i inna. Niemieckojęzyczne gimnazjum im. I. Kanta jako kontynuacja pruskiego szkolnictwa średniego w Lesznie w okresie międzywojennym. [W:] *Obce, nasze, inne*. T. 2: Sąsiedzi w historiografii, edukacji i kulturze. Red. nauk. Teresa Maresz i Katarzyna Grysińska-Jarmuła. Bydgoszcz 2018 s. 72–83.

284. SZCZEPANIAK Marek, Tyrchan Grażyna: Repolonizacja wielkopolskiego szkolnictwa ludowego w oczach lokalnych społeczności. Kroniki szkolne o wydarzeniach przełomu lat 1918/1919. [W:] *Pierwsze dni niepodległości*. Materiały z konferencji naukowej, Białystok 14–16 marca 2018 r. Kolegium red. Natalia Filinowicz, Piotr Niziołek, Łukasz Radulski, Tomasz Wesolowski. Białystok 2018 s. 255–292.

285. SZKICE z dziejów bydgoskiej oświaty i wychowania w niepodległej II RP. Publikacja okolicznościowa z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości 1918–2018. Red. Włodzimierz Jastrzębski, Filip Sikora, Przemysław Ziółkowski. Bydgoszcz 2018 Wydaw. Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki s. 226, il.

Treść: Sikora Filip: Wstęp s. 7–8; Ziółkowski Przemysław: Wychowanie moralne, katolickie, państwowe, narodowe i obywatelskie w regionie bydgoskim w II RP (1918–1939) s. 9–28; Żmudzka Mirosława: Przedszkola i szkoły powszechne (elementarne) w międzywojennej Bydgoszczy s. 29–48; Jastrzębski Włodzimierz: Maturzyści i uczniowie I Państwowego Gimnazjum Klasycznego w Bydgoszczy z lat 1920–1939 – polegli, pomordowani

i zaginieni w okresie II wojny światowej s. 49–73; Małachowski Edward: Bydgoscy maturzyści z polskich szkół (1921–1939) s. 75–88; Ziółkowski Przemysław: Szkolnictwo prywatne i wydziałowe w Bydgoszczy w II RP s. 89–104; Michalski Andrzej: Ruch artystyczny i szkolnictwo muzyczne w Bydgoszczy i regionie kujawsko-pomorskim w okresie międzywojennym s. 105–123; Szubertowska Elżbieta: Edukacja i kultura muzyczna Bydgoszczy w okresie międzywojennym s. 125–142; Chamot Marcin: Rozwój oświaty i kultury w Bydgoszczy w latach 1922–1930 s. 143–147; Bogucki Andrzej: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” prekursorem polskiego wychowania fizycznego s. 149–212; Chamot Marcin: „Polacy – naród jednością silny” s. 213–221.

286. SZULAKIEWICZ Władysława: Program i propagatorki wychowania religijnego w przedszkolu w świetle czasopisma „Wychowanie Przedszkolne” (1925–1939). *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*. Vol. 14: 2019 nr 3 s. 47–62.

287. SZYBA Anna: „Czy można zniszczyć kopiec mrówek?”. Nauka przyrody w szkołach Centralnej Żydowskiej Organizacji Szkolnej (1921–1939). Teoria i praktyka. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 18]: 2018 nr 4 s. 743–761.

288. WOJTKOWSKA Anna: Rozwój szkolnictwa w Wołominie w 20-leciu międzywojennym. [W:] Wołomiński niezbędnik historyczny. Pod red. Zofii Michalik; tekst Magdalena Janik [i in.]. Wołomin 2018 s. 58–72.

289. ŻUKOWSKA Anna Marta: Edukacja plastyczna i wychowanie estetyczne w średnim szkolnictwie ogólnokształcącym na Lubelszczyźnie w okresie międzywojennym. *Biografistyka Pedagogiczna*. R. 3: 2018 nr 1 s. 221–238.

5. Okres 1939–1945

290. BRZUSKA Barbara: Nim nastanie PRL. Miejsce łaciny w planach reform edukacyjnych czasów okupacji. *Meander*. R. 74: 2019 s. 137–155.

291. GADEK Paweł: Działalność jezuickiego ośrodka tajnego nauczania w Starej Wsi w latach okupacji niemieckiej (1939–1944). [W:] Studia z historii najnowszej Polski. Pod red. Rafała Łatki i Mirosława Szumiły. Warszawa 2018 s. 31–42.

292. LEONCZYK Sergiusz: Mała Minusa w Kraju Krasnojarskim jako miejsce pamięci deportacji narodu polskiego. *Niepodległość i Pamięć*. R. 24: 2017 nr 1 s. 157–174.
Sierociniec dla polskich dzieci działający w l. 1942–1946.

293. LESIAKOWSKI Krzysztof: Tajne nauczanie w okupowanej Łodzi (1939–1945) – organizacja, ludzie, znaczenie. [W:] Łódź pod okupacją. Studia i szkice. Pod red. Tomasza Toborka i Michała Trębacza. Warszawa–Łódź 2018 s. 291–310.

294. STRAŚ Adam: Wspomnienia z czasów okupacji hitlerowskiej w Sławkowie. *Sławków. Historia, kultura, ludzie*. Nr 2: 2017 s. 21–31.

Obejmują m. in. relację o tajnym nauczaniu przez Klarę Sawrycz.

295. TOMKIEWICZ Monika: Zakład Wychowawczy dla polskich chłopców w Wejherowie w okresie okupacji niemieckiej. *Zapiski Historyczne*. T. 83: 2018 nr 1 s. 137–153.

296. WITKOWSKA-Krych Agnieszka: Ostatni tekst autorstwa Janusza Korczaka opublikowany za jego życia. *Pamiętnik Literacki*. R. 109: 2018 z. 3 s. 205–216.

List, który ukazał się na łamach „Gazety Żydowskiej” nr 3 z 7 I 1942 r., w sprawie Domu Sierot; zawiera też tekst listu.

6. Okres 1945–1989

297. BEDNARSKI Mariusz D.: Dezercje młodzieży z brygad i oddziałów Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” na przykładzie województwa lubelskiego. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 16: 2018 [z.] 2 s. 495–527.

298. BRENDA Waldemar: Pod lupą bezpieki. Nauczyciele i młodzież w powiecie sierpeckim w początkach lat 50. w świetle materiałów Urzędu Bezpieczeństwa. *Notatki Płockie*. 2019 [nr] 2 s. 32–41.

299. BUDNIAK Marek: Stalinowskie represje wobec Edwarda Kuli, nauczyciela historii, w świetle dokumentów Wojskowego Sądu Rejonowego w Zielonej Górze. *In Gremium*. T. 12: 2018 s. 197–217.

300. FIC Maciej: Ideologizacja szkolnictwa w okresie stalinowskim na przykładzie dzisiejszego Liceum Ogólnokształcącego nr 3 w Zabrzu. *Kronika Miasta Zabrze*. 2018 nr 10 s. 9–22.

301. GŁOWACKI Roman: „Nie-Rzeczywistość” Strajkowy Biuletyn Informacyjny (18 listopada – 11 grudnia 1981) jako źródło do badań aktywności siedleckich studentów. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 16: 2018 [z.] 2 s. 529–571

W aneksie fotokopia.

302. GOŁOTA Janusz: Pięciolatka prosperity w budownictwie szkolnym (1961–1965). [W:] Gospodarka PRL. Wybrane zagadnienia. Pod red. Witolda Gieszczyńskiego. Olsztyn 2018 s. 277–301.

303. IWANIUK Sławomir: Szkolnictwo białoruskie na Białostoczczyźnie w latach 1944–1948. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 50: 2018 s. 159–174.

304. KALKA Antoni: Między państwem a społeczeństwem – miejsce i rola szkoły w systemie PRL. [W:] Życie społeczne, kultura i polityka w okresie PRL. Red. Paulina Szymczyk, Monika Maciąg. Lublin 2018 s. 45–56.

305. KLICH-KLUCZEWSKA Barbara: Z daleka od sierocińca. Nieformalne adopcje i rodzinne domy dziecka w systemie opieki nad dzieckiem w PRL. *Przegląd Historyczny*. T. 109: 2018 z. 4 s. 823–845.

306. KOWALCZYK Elżbieta: Programy nauczania Szkoły Partyjnej przy KC PZPR w latach 1952–1956 (na przykładzie szkolenia kadry kulturalno-oświatowej). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 15: 2017 s. 335–352.

307. KUBIS Barbara: Problemy funkcjonowania szkolnictwa na obszarze województwa śląskiego w latach 1945–1950 w świetle literatury dokumentu osobistego. [W:] *Artificem commenda opus*. Region, pamięć, polityka. Studia i materiały ofiarowane profesor Danucie Kisielewicz. Red. Ewa Ganowicz. Opole 2018 s. 117–133.

308. LENART Jolanta: Kompetencje wychowawcze, moralne i etyczne kadry Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” na przykładzie Rzeszowszczyzny. *Szkola, Zawód, Praca*. 2019 nr 19 s. 77–89.

309. LEWANDOWICZ-Nosal Grażyna: Podręczniki do nauki religii dla dzieci i młodzieży w latach 1945–1949. *Folia Toruniensia*. [T.] 19: 2019 s. 21–47.

310. PĄCZEK Tomasz: Szkolenie zawodowe i polityczne szeregowych oraz podoficerów Milicji Obywatelskiej w latach 1945–1954. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 15: 2017 s. 103–125.

311. PIĘKOŚ Karol: System oświaty w Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr 4 s. 518–523.

312. RADZISZEWSKA Maria: Organizacja szkolnictwa w okresie pionierskim w Olsztynie przez Wydział Oświaty przy Urzędzie Pełnomocnika Rządu RP (kwiecień–sierpień 1945). *Komunikaty Warmińsko-Mazurskie*. 2019 nr 1 s. 57–76.

313. RADZISZEWSKA Maria: Wkład uczniów szkół podstawowych w realizację Planu Sześcioletniego (na przykładzie województwa olsztyńskiego). [W:] *Gospodarka PRL. Wybrane zagadnienia*. Pod red. Witolda Gieszczyńskiego. Olsztyn 2018 s. 257–275.

314. RZEPA Krzysztof: Wielkopolskie szkoły, nauczyciele i uczniowie w 1980/1981 roku. [W:] *Wielkopolska i... nie tylko*. Pod red. Konrada Białeckiego, Tomasza Ceglarza, Marcina Jurka, Łukasza Komorowskiego. Poznań 2018 s. 253–272.

315. SIEDLECKI Marzec '68. Dokument dotyczący sprawy operacyjno-śledczej o kryptonimie „Malarz”. [Wyd.] Witold Bobryk. *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 21: 2018 s. 245–257. Represje dot. słuchaczy Studium Nauczycielskiego w Siedlcach.

316. SOBIESKA Anna: Socjalistyczne ideały wychowawcze i modele patriotyzmu. Z problematyki polskiej powojennej myśli pedagogicznej i polityki oświatowej PRL-u. [W:] *Komunizm. Idee i praktyki w Polsce 1944–1989*. Pod red. Katarzyny Chmielewskiej, Agnieszki Mrozik i Grzegorza Wołowca. Warszawa 2018 s. 95–138.

317. STENOGRAMY '81. Zapis negocjacji studentów z przedstawicielami rządu PRL w czasie strajku łódzkich uczelni w 1981 roku. Oprac. materiałów archiwalnych Jacek Talczewski, Włodzimierz Domagański, Radosław Peterman; zdj. Edward Chudzik. Warszawa 2018. *Nar. Centrum Kultury* ss. 391, nlb. 1, il.

318. SUCHOWIECKA Anita: Szkolnictwo zawodowe na Warmii i Mazurach (1945–1989). Olsztyn 2018. *Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego* ss. 275, il.

319. TECHMAŃSKA Barbara: Szkolnictwo mniejszości narodowych na Dolnym Śląsku w latach 1945–1989. Łomianki 2019. *Wydaw. LTW* ss. 379, nlb. 1, il.

320. W KRĘGU kultury PRL. Poradnictwo. Pod red. Karoliny Bittner i Doroty Skotarczak. Poznań 2018. *UAM. Inst. Historii; Oddz. IPN-KSZpNP* ss. 383, il. (W *Kręgu Kultury PRL*; 4).

Z treści: Bittner Karolina, Skotarczak Dorota: Wstęp s. 7–9; Jarosz Dariusz: Poradnictwo takie jak PRL s. 13–39; Konieczka-Słowińska Danuta: Instytucjonalny system poradnictwa edukacyjnego w PRL s. 43–51; Król Joanna: Powiemy wam, jak wychowywać dzieci: poradnictwo pedagogiczne na łamach miesięcznika „Szkoła i Dom” (1949–1958) s. 53–68; Rżanna-Szczepaniak Ewa: Polskie podręczniki do historii muzyki i form muzycznych z lat 1945–1956 s. 69–78; Graban Marcin: Kształtowanie człowieka socjalistycznego – kształcenie i poradnictwo zawodowe w PRL s. 79–91; Gawroński Arkadiusz: Funkcje poradnicze organizacji młodzieżowych na przykładzie organizacji działających na Białostocczyźnie w latach 1973–1989 s. 93–101; Machalek Małgorzata: Edukacyjne walory „Poradnika gospodyni wiejskiej” na przykładzie wydań z lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX w. s. 195–206.

321. WAŁASZEWSKI Krzysztof: Tysiąc szkół na Tysiąclecie. Szkoły Tysiąclecia – architektura, propaganda, polityka. Łódź 2018. *Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński* ss. 348, nlb. 1, il.

322. WIDZIANE z Londynu. Stosunek emigracji londyńskiej do wyjazdów i kontaktów młodzieży z emigracji z krajem 1949–1992. [Wyd.] Wiesław Kukła, Marian Miszczuk. Warszawa 2018. *Marian Miszczuk; Wydaw. Tomiko* ss. 146. (Dzieje Harcerstwa poza Krajem i na Obczyźnie; t. 2).

323. WRONA-MERYK Izabela: Warunki socjalne nauczycieli częstochowskich szkół zawodowych w latach 1945–1989. Zarys problematyki. *Pedagogika*. T. 28: 2019 s. 341–355.

324. WYSZYŃSKI Stefan: W sprawie katolickiego wychowania młodzieży. List pasterski do rodziców katolickich 5 X 1950. *Cywilizacja*. Nr 50: 2014 s. 173–177.

325. ZAŁOŻENIA i realizacja ustroju szkolnego w Polsce w latach 1945–1989. Red. nauk. Bogumiła Walak. Gorzów Wielkopolski 2019 Wydaw. Nauk. Akademii im. Jakuba z Paradyża ss. 186, il.

Treść: Apanel Danuta: Rzeczywistość szkolna w pierwszym dziesięcioleciu po II wojnie światowej w świetle czasopisma „Życie Szkoły” s. 13–28; Kahl-Luczyńska Edyta: Jacy będą ludzie, taki będzie socjalizm. Funkcje nauk społecznych u progu reformy oświaty 1973 w świetle dokumentów partyjnych s. 29–44; Gorloff Elżbieta: Prawne aspekty kształcenia nauczycieli szkół podstawowych w Polsce Ludowej w świetle reformy z 1961 roku (na podstawie wybranych regulacji resortu oświaty) s. 45–62; Magiera Elżbieta: Podstawy formalno-prawne działalności spółdzielni uczniowskich w Polsce w latach 1945–1989 s. 63–90; Król Joanna: W tygłu polityki, gospodarki i kultury. Uwarunkowania organizacji średniego szkolnictwa ogólnokształcącego w Szczecinie w okresie pionierskim (1945–1948) s. 93–108; Koźmian Danuta, Walak Bogumiła: Działalność Liceum Pedagogicznego im. Adama Mickiewicza w Gorzowie Wielkopolskim na tle polityki oświatowej wobec kształcenia nauczycieli i potrzeb edukacyjnych środowiska lokalnego w latach 1950–1970 s. 109–132; Orłowska Beata A.: Polska polityka edukacyjna wobec dzieci pochodzących z mniejszości narodowych i etnicznych w latach 1945–1989 s. 133–145; Walak Bogumiła: Działalność sportowa uczniów szkół ponadpodstawowych w regionie Gorzowskim w latach 1949–1989 s. 147–171.

7. Okres 1989–2019

326. CEHOLNIK-SZAFRAN Elżbieta: Stanowisko rządu polskiego wobec protestu środowiska nauczycielskiego dotyczącego zmian w systemie oświaty w Polsce w 2019 roku. *Acta Politica Polonica*. 2019 nr 2 s. 5–17.

327. DZIAŁO Maria: Izby historyczne w edukacji historycznej. Przykład szkół w powiecie biłgorajskim. *Kwartalnik Edukacyjny*. 2018 [nr] 4 s. 53–60.

328. JEDYNAK Witold: Nauczanie religii w polskich szkołach – sukces czy porażka? *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 32: 2018 s. 207–228.
Lata 1990–2016.

329. PETROV Vladimir: Oświata i szkolnictwo na łamach tygodnika „Głos znad Niemna na Uchodźstwie”. *Łódzkie Studia Teologiczne*. T. 27: 2018 nr 4 s. 147–159.
Lata 2015–2017.

330. PIERZ Agnieszka: Narodziny koncepcji kształcenia gimnazjalnego i jej realizacja w Polsce w latach 1997–1999. *Studia Historica Gedanensia*. T. 10: 2019 s. 161–179.

331. PRUS Aleksandra: Fundacja Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej jako instytucja wspierająca spółdzielczość dzieci i młodzieży szkolnej. *Edukacja Humanistyczna*. 2018 nr 2 s. 117–130.
Lata 1990–2018.

332. ROMANOWSKA-MAZUR Bronisława: 15 lat działalności Fundacji na Rzecz Dzieci i Młodzieży im. Wandy Tomczyńskiej. *Rocznik Legionowski*. T. 11: 2018 s. 243–262.
W Legionowie, l. 2002–2017.

333. SEMPKA Hanna: Szkoła moja, twoja, nasza. Wokół trzydziestolecia szkół niepublicznych w Gdańsku. *Rocznik Gdański*. T. 79: 2019 s. 69–79.

334. TAKULSKI Jarosław: Kształtowanie postaw obywatelskich a kierunki zmian w edukacji III RP. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Politologica*. [T. 20]: 2018 s. 87–104.

335. URNIAŻ Jerzy, Jurgielewicz-Urniaż Marzena: Szkolne wychowanie fizyczne w III Rzeczypospolitej. Rozważania w kontekście problematyki wartości i obowiązku oraz dziedzictwa kulturowego na przestrzeni wieków. *Sport i Turystyka*. T. 2: 2019 nr 1 s. 75–92.

336. WERESZCZYŃSKA Katarzyna: „Społeczeństwo Otwarte” – czasopismo wspierające nauczycieli w wychowaniu uczniów do demokracji i obywatelskości. *Studia z Teorii Wychowania*. T. 10: 2019 nr 4 s. 107–133.

Lata 1990–1998.

337. WICHEREK Damian: Polityka oświatowa w programach partii politycznych Sejmu VIII kadencji. *Edukacja, Technika, Informatyka*. 2018 nr 4 s. 513–517.

338. WŁODARCZYK Katarzyna: Aspiracje edukacyjne Polaków w latach 2010–2017. *Studia i Prace WNEiZ*. Nr 51: 2018 t. 2 s. 283–293.

8. Oświata polonijna

339. BARNAŚ-BARAN Ewa, Radziszewska Maria: Działalność kulturalno-oświatowa Polonii w Rumunii na przykładzie Czerniowiec i Suczawy. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 115–132.

340. CHMIELEWSKI Witold Jan: Polskie przedszkola na uchodźstwie w okresie II wojny światowej. *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*. Vol. 14: 2019 nr 3 s. 97–110.

341. DOBRŃSKI Adam Czesław: Londyńskie „Harcerstwo” (1946–1948). *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 135–150.

342. GAŚSIOROWSKI Andrzej: Z dziejów harcerstwa polskiego w Republice Litewskiej 1918–1940. *Przegląd Wschodni*. T. 14: 2015 [dr.:] 2016 z. 1 s. 97–123.

343. GRAMZA Grażyna, Steur Agnieszka: „Zrozumieć dwujęzyczność” – doroczna konferencja dla nauczycieli pracujących z polskimi uczniami w szkołach holenderskich. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 39: 2018 s. 119–130.

Lata 2014–2017.

344. JASTRZĘBSKA-GOLONKA Danuta: Wychowanie patriotyczne w działalności polskiej emigracji niepodległościowej na przykładzie Wielkiej Brytanii w latach 1945–1990. *Dzieje Najnowsze*. R. 51: 2019 nr 2 s. 67–89.

345. KEMPIŃSKI Łukasz: Oświata polonijna we Francji w latach 1918–1939. [W:] Polska i sąsiedzi na przestrzeni wieków. Prace doktorantów historii. T. 2: Na wojnie i w czasach pokoju. Pod red. Wojciecha Skóry i Agnieszki Teterycz-Puzio. Słupsk 2018 s. 97–108.

346. KRONIKA Szkoły Polskiej im. Czesława Miłosza w Alcalá de Henares 1994–2016. Pod patronatem Stowarzyszenia Polaków w Hiszpanii „Orzeł Biały”. Red. Łucja Bachulska. Madryt–Warszawa 2018 Impresje.net Miłosz Trukawka ss. 51, nlb. 1, il.

347. ŁUPIŃSKI Józef Stanisław: Ksiądz Mikołaj Sasinowski – duszpasterz i działacz harcerski w Lotniczej Szkole Technicznej dla Małoletnich Gimnazjum Nr 2 w Halton (1943–1946). *Łódzkie Studia Teologiczne*. T. 27: 2018 nr 4 s. 95–111.

348. RADZISZEWSKA Maria: Początki i rozwój szkolnictwa polskiego w Rumunii do 1939 roku. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 39: 2018 s. 89–104.

349. TATARA Jolanta: Oświata polonijna. Propedeutyka problemu (na podstawie informacji diaspory polskiej). [W:] *Inteligencja polska w świecie*. Red. Zygmunt Kolenda, Hubert Chudzio, Dorota Praszałowicz. Kraków 2018 s. 267–276.

350. WIŚNIEWSKA Monika: Edukacja polonijna po II wojnie światowej – stan badań. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 1/2 s. 257–284.

351. ZAMECKA-ZALAS Olga: Polskie szkoły przedmiotów ojczystych w Wielkiej Brytanii w latach 1918–1989. Piotrków Trybunalski 2019 Uniw. Jana Kochanowskiego w Kielcach. Filia w Piotrkowie Trybunalskim ss. 356, nlb. 1, il.

Rec.: Walewander Edward, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 160–162.

III. DZIEJE SZKÓŁ RÓŻNYCH STOPNI

1. Szkoły podstawowe i zakłady wychowawcze

352. 100-LECIE Publicznej Szkoły Podstawowej nr 18 im. Edukacji Narodowej w Radomiu 1919–2019. Zarys monograficzny. Zespół red. Iwona Dąbek [i in.]. Radom 2019 Sieć Badawcza Łukasiewicz – Inst. Technologii Eksploatacji. Wydaw. Nauk. ss. 188, nlb. 1, il.

353. 20 LAT szkoły w Nowym Folwarku. Red. Przemysław Nowak [i in.]. Nowy Folwark–Legionowo 2019 Delfina Zbysińska ss. 96, il.

Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów.

354. 200-LECIE Szkoły Podstawowej 1819–2019. Zespół red. Dariusz Morawski [i in.]. Wąsewo 2019 Zespół Placówek Oświatowych im. Papieża Jana Pawła II ss. 190, nlb. 16, il. Zespół Placówek Oświatowych im. Papieża Jana Pawła II.

355. 50 LAT Szkoły Podstawowej nr 1 im. 1000-lecia Państwa Polskiego w Bukowniu 1966–2016. Red. Mirosław Siudyka. Olkusz–Bukowno 2016 Grafpress Łukasz Kajda ss. 103, il.

356. 50 LAT tradycji i historii. 50-lecie PSP w Olszance. Oprac. Joanna Sowierszenko; przy współpr. Beaty Bajcer [i in.]. Olszanka 2019 Publ. Szkoła Podstawowa ss. 60, il.

357. 80 LAT Szkoły Podstawowej im. ks. Stanisława Kołodzieja w Kobylanach. Wydanie jubileuszowe. Pod red. Katarzyny Dołęgowskiej i Ewy Gierlach. Kobylany 2019 Szkoła Podstawowa im. Stanisława Kołodzieja ss. 162, nlb. 2, il.

358. 90 LAT Szkoły Podstawowej nr 76 w Warszawie. Pod red. Marii Maciak. Józefów–Warszawa 2019 ACAD Mirosław Przywózek; Szkoła Podstawowa nr 76 ss. 125, nlb. 2, il.

359. 90 LAT szkoły polskiej w Starym Targu. Pod red. Adama Langowskiego. Gdynia–Stary Targ 2019 Wydaw. Region; na zlec. Zespołu Szkół ss. 103, nlb. 1, tabl. 8.

360. 90 LAT tradycji. Z dziejów Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Choceniu. Pod red. Michała Raczkowskiego. Włocławek 2019 Exdruk ss. 184, nlb. 1, il.

361. BRYŁA-Mazurkiewicz Monika M.: Monografia Szkoły w Podgórzu. Ostrowiec Świętokrzyski 2019 Monika M. Bryła-Mazurkiewicz ss. 183.
362. BRZEZA Bogusław: Szkic dziejów szkoły w Rzeczenicy do 1945 roku. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych. Miscellanea*. T. 8: 2019 z. 1 s. 63–85.
363. BUCZYŃSKI Andrzej: Maryjska Ochronka Rosyjskiego Towarzystwa Dobroczynności w Warszawie w relacjach rosyjskojęzycznej prasy warszawskiej. *Almanach Warszawy*. T. 12: 2018 s. 95–135.
Lata 1868–1902.
364. CALIŃSKA Beata: Absolwenci Szkoły Podstawowej nr 1 w Ostrzeszowie lata 1934–2016. Ostrzeszów 2018 Oficyna Wydawnicza Kulawik ss. 63.
365. DOTYKAJĄC historii. Monografia. Praca zbiorowa pod red. Barbary Nowak; oprac. Aleksandra Skorniak [i in.]. Poznań 2019 Wydaw. CLiWR Demostenes ss. 61, nlb. 1.
Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej im. Zbigniewa Tylewicza.
366. DUŚ Marcin, Kura Antoni: Zarys szkolnictwa i historii Publicznej Szkoły Podstawowej w Białolinach Szlacheckich. *Zeszyty Wojnickie*. R. 27: 2018 nr 2 s. 64–98.
367. FRĄTCZAK Dorota, Herman Gracjana: Dzieje Sierocińca im. Świętego Wacława w Liskowie w latach 1920–1939. [W:] Ochrona dziedzictwa kulturowego. Intertemporalność, archiwum pamięci. Red. nauk. Samanta Kowalska. Poznań–Kalisz 2018 s. 199–213.
368. GAŁĘZIOWSKI Jakub: Dom Matki i Dziecka w Słupsku w świetle badań Polskiego Instytutu Służby Społecznej. Próba zachowania anonimowości i podmiotowości kobiet i dzieci w wojennym chaosie. *Przegląd Historyczny*. T. 109: 2018 z. 4 s. 793–821.
Gł. w 1947 r.
369. GASZYN. Szkice z dziejów wsi. Opracowanie zbiorowe. Pod red. Zdzisława Włodarczyka. Wieluń 2018 Wieluńskie Tow. Nauk. ss. 211, nlb. 1, il., mapy. Wieluńskie Tow. Nauk. (Biblioteka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego; t. 28).
Z treści: Gorzkowska-Owczarek Anna: Szkoła Podstawowa im. Jana Jarczaka w Gaszynie s. 93–124; Aneks 1: Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Gaszynie. Dyrektorzy i kierownicy. Nauczyciele obecnie pracujący. Pracownicy obsługi. Oprac. Jadwiga Chrabańska s. 125–127; Aneks 2: Absolwenci Szkoły Podstawowej w Gaszynie. Oprac. Jadwiga Chrabańska s. 128–136.
370. GORCZYCA Wojciech: Ocalić od zapomnienia. Szkoła Powszechna i Szkoła Podstawowa w Taraszowce. Bielsko-Biała 2019 Akad. Techniczno-Humanist. w Bielsku-Białej ss. 32.
Lata 1871–2019.
371. JANUSZ Małgorzata, Małec Maciej, Nowakowski Andrzej: Szkoła w Wysokiej koło Wadowic (1894–2019). Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego ss. 169, nlb. 1, il.
372. JEST taka szkoła... 20-lecie Zespołu Szkół nr 3 im. Janusza Korczaka w Pszczynie. Zespół redakcyjny Grzegorz Kuczera [i in.]. Pszczyna 2019 Starostwo Pow. ss. 118, nlb. 2, il. (Biblioteczka Ziemi Pszczyńskiej; 15).
373. JĘDRWAŚ Stanisław: Państwowe Przedszkole Nr 5 w Lesznie w latach 1958–1990. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 197–209.
374. KAPCIA Anna: „Różne losy, różne pasje, jedna szkoła...”. Powiatowy Zespół nr 9 Szkół im. M. Dąbrowskiej w Kętach. *Almanach Kęcki*. Nr 21: 2017 [dr.:] 2018 s. 116–122.
Od 1903 r.

375. KŁECZEK-Walicka Ewa: Szkoła w Zaczerniu w latach 1918–1945 w świetle „Kroniki szkolnej”. *Rocznik Kolbuszowski*. T. 19: 2019 s. 13–27.
Zaczernie, pow. rzeszowski.
376. KORZENIEWSKA Joanna Teresa: 120 lat Przedszkola Sióstr Zmartwychwstanek w Kętach. *Almanach Kęcki*. Nr 19: 2015 [dr.:] 2016 s. 61–80.
Od 1895 r.
377. KOTYŁA Andrzej: „Jedynka” – szkoła z tradycjami. Rys historyczny Szkoły Podstawowej nr 1 im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Radzynie Podlaskim. *Radzyna Podlaska 2018 Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bohaterów Powstania Styczniowego* ss. 188, il.
378. KRONIKA katolickiej szkoły w Kościeliskach. [W:] *Nasz Pan i nasz Proboszcz*. *Kroniki i urbarz z Kościelisk*. Oprac., wstępem i przyp. opatrzył Bernard Jozsko. Opole 2018 s. 59–152.
Lata 1770–1933.
379. KRONIKA szkolna w Myślachowicach począwszy od dnia 17 lipca 1874 roku. Wstęp i oprac. Przemysław Marcin Żukowski. Kraków 2018 *Księg. Akademicka* ss. XIX, nlb. 1, 57, tabl. 8, il. (*Bibliotheca Iagellonica. Fontes et Studia*; t. 32).
Do 1952 r.
380. KRONIKA szkoły ludowej w Kościeliskach zaprowadzona w roku 1883 przez miejscowego nauczyciela Terlikiewicza Teofila. Red. tekstu i oprac. Wioletta Pełka. [Kraków 2018] B. w. ss. 80, il. Obejmuje lata 1818–1933.
381. KRONIKA Szkoły Podstawowej nr 2 w Wiśle. (Cz. 3). Oprac. Danuta Szczypka. *Rocznik Wiślański*. T. 9: 2017 s. 110–131.
Okres 2 XI 1879 – 14 V 1946 r.
Cz. 1. *Rocznik Wiślański*. T. 7: 2015.
382. KUJAWA Mariusz, Orłowska Monika, Dec Renata: 100 lat „Trójki” w Chełmie 1918–2018. Chełm 2018 Tawa Taurogiński Waldemar ss. 288, il.
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Adama Mickiewicza.
383. KUŹMA Emilia, Kozubowska Natalia: Historia Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Cyganach w latach 1945–2015. [W:] *Kultura, historia, patriotyzm*. Pokonferencyjna praca zbiorowa. Red. Łukasz Cieślakowski. Kwidzyn 2018 s. 30–47.
384. LAMIK Danuta, Makowska Joanna, Wołyniec Iwona: Z dziejów szkolnictwa we Wręczycy Wielkiej 1888–2018. Wręczycy Wielka 2019 Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza ss. 278, nlb. 9, il.
Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza.
385. MAJDAN Sopocki. Szkoła i wieś... historia. Tekst Krystyna Darda, Sylwester Chudy. *Majdan Sopocki Pierwszy – Rzeszów 2019* Wydaw. Turystyczne Paweł Wład ss. 124, il.
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej.
386. MILUSKA Barbara: Na oświatowych ścieżkach – lata minione i bliska sercu terażniejszość. *Dzieje Szkoły Powszechnej-Podstawowej w Żyrzynie*. Współpr. Janina Kos. Żyrzyn 2014 Szkoła Podstawowa im. A. Mickiewicza ss. 288, il.
Lata 1818–2014.
387. MUSZAŁA Aniela: Publiczna Szkoła Powszechna nr 5 w Mysłowicach w latach 1934–1939. Katowice–Rybnik 2018 *Studio Noa Ireneusz Olsza* ss. 48, il. (Z Cyklu *Rodziny Śląskie*; cz. 3).

388. NOWAKOWSKI Andrzej: Babica. Dzieje szkoły na tle dziejów wsi. Od schyłku średnio-wiecza po rok 2017. Rzeszów 2018 RS Druk ss. 130, nlb. 1, il.
Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Babicy (pow. wadowicki).
389. OGNISKOWCY „Dziadka” Lisieckiego. Oprac. Bogusław Homicki. Warszawa 2018 Przy-wróć Dzieciństwo Stow. Wychowanków i Przyj. Kazimierza Lisieckiego-Dziadka ss. 190, nlb. 1, il.
Kazimierz Lisiecki (1902–1976) i Państwowy Zespół Ognisk Wychowawczych w Warszawie.
390. PAŁACKA Anna: Ochronka im. Stanisława Jachowicza w Tarnobrzegu. *Tarnobrzeskie Zeszyty Historyczne*. Nr 44: 2016 s. 100–117.
Lata 1896–1984.
391. PARAFIA św. Idziego w Suchej. Historia i życie wspólnoty. Praca zbiorowa. Pod red. Marka Jagodzińskiego. Radom 2018 Wydaw. Diec. Radomskiej Ave ss. 314, il.
Z treści: Styś Kazimierz: Szkoła Powszechna w Czarnej s. 225–250; Lasota Agnieszka, Podsiadła Aneta: Publiczna Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Suchej – lata 1992–2017 s. 251–288; Olejarz Agnieszka: Historia szkoły w Suskowlu s. 289–304; Kowal Agnieszka: Szkoła Podstawowa w Laskach s. 305–306.
392. PEJZAŻ edukacyjnej podróży. 60 lat Szkoły Podstawowej nr 4 im. Jana Matejki w Bole-sławcu 1958–2018. Zespół red. Monika Grygorcewicz, Edyta Kwiatkowska, Jolanta Rzeźwicka, Alicja Wiaderna; współpracownicy zespołu red. Barbara Blicharska [i in.]. Bolesławiec 2018 Mu-zeum Ceramiki; na zlec. Szkoły Podstawowej nr 4 im. Jana Matejki ss. 80, il.
393. PIĄTEK Halina: Historia Państwowego Przedszkola w Pilźnie. *Rocznik Pilźnieński*. [R. 5]: 2009 s. 54–62.
Od 1951 r.
394. PIERWSZY wiek „Siódemki”. 100 lecie powstania Szkoły Podstawowej nr 7 im. Hugona Kołłątaja w Białymstoku 1919–2019. [Aut.] Anna Wasiluk [i in.]. Białystok 2019 Drukarnia Cyfrowa druk-24h.com.pl ss. 92, il.
395. PŁATEK Łukasz: Trójka. 50 lat. Historia – ludzie – inicjatywy. Libiąż 2019 Grafikon ss. 168, il.
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Stanisława Barana „Bolka” w Libiążu.
396. PÓŁ wieku Szkoły Specjalnej w Koninie (1968–2018). Zespół red. Agnieszka Kieliszew-ska [i in.]. Konin 2018 Specjalny Ośr. Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka ss. 222, il.
397. REJMAN Aneta, Nowakowski Andrzej, Malec Maciej: Zakrzów. Dzieje szkoły i sportu na tle dziejów wsi. Na 135-lecie szkoły w Zakrzowie (1884–2019). Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego ss. 203, nlb. 1, il.
398. REJMENT Ewa Aleksandra, Duda Elżbieta: A w Gidlach... Nr 3: Szkoła, nauczyciele, uczniowie. Końskie–Gidle–Warszawa 2018. Wybór, oprac. i red. Ewa Aleksandra Rejment. 2018 Ewa Aleksandra Rejment; Elżbieta Duda ss. 104, il.
399. RZEŚKI szedłem i wesoły do Zawad do wiejskiej szkoły czyli Kronika szkoły w Zawa-dach Oleckich (1883–1944) i wybrane pisma Jana Luśtycha (1833–1901) z Zawad Małych. Zebrał i oprac. Robert Maluchnik. Kowale Oleckie–Warszawa 2018 Gm. Centrum Kultury; Signi ss. 280.
400. SKUPIEŃ Anna: Miejska Izraelicka Szkoła Powszechna w Poznaniu (1919–1939). *Kro-nika Wielkopolski*. T. 11: 2019 s. 17–28.
401. SOBOCZYŃSKI Łukasz: Szkoła w Pasiecznej po II wojnie światowej. *Rocznik Świdnicki*. T. 46: 2018 s. 164–174.

402. STAWIARSKA Joanna: Szkoła, która łączy pokolenia ... Jubileusz szkoły w Boćkowicach 1918–2018. Współpr. Joanna Flis. Boćkowice 2019 Gm. Boćkowice ss. 112, il.
403. STULECIE Szkoły Podstawowej w Kluczewsku 1918–2018. Praca pod red. Jacka Zięby. Kluczewsko–Włoszczowa 2018 Pressprint ss. 56, il.
404. SZADY Joanna: Publiczna Szkoła Powszechna nr 29 w środowisku szkolnym Lublina w latach 1934–1939. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 143–156.
405. SZKOŁA Podstawowa nr 3 im. Elizy Orzeszkowej w Zamościu. Jubileusz 100-lecia 1917/1918–2017/2018. Zamość [2018] Szkoła Podstawowa nr 3 im. Elizy Orzeszkowej ss. 91, il.
406. ŚWIGOŃ Małgorzata: Szkoła Podstawowa nr 3 w Legionowie. *Rocznik Legionowski*. t. 12: 2019 s. 213–218.
407. TRZECIAK Justyna, Soja Andrzej, Złotek Marian: 200 lat Szkoły Podstawowej w Czudcu. Rzeszów 2018 Bonus Liber ss. 322, il.
Szkoła Podstawowa im. kard. Stefana Wyszyńskiego.
408. TYLKA Maria: Kronika. Nasza szkoła nr 1 w Cichem na przestrzeni 130 lat. Ciche–Nowy Targ 2019 Szkoła Podst. nr 1; Zakł. Poligraficzny „MK” ss. 192, il.
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bohaterów Westerplatte.
409. WITEK Elżbieta: 125 lat Szkoły Podstawowej nr 1 im. Władysława Szafera w Mielcu (1893–2018). [Borowa]–Mielec 2019 ZP Zdzisław Gajek ss. 336.
410. WŁODARCZYK Zdzisław: Szkoła elementarna w Louisenfeld / Józefów (Urząd Domen w Wieluniu) 1802–1806. *Rocznik Łódzki*. T. 69: 2019 s. 51–61.
411. WŁODARCZYK Zdzisław: Szkoła elementarna w Załęczu Wielkim (pow. wieluński) 1804–1859. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 25: 2019 s. 27–38.
412. WOKÓŁ Szkolnej 2. Zespół Szkół w Woli Uhruskiej w 90. rocznicę powstania szkoły podstawowej. Zespół red. Jolanta Kuśmierczuk [właśc. Kuśmierczyk], Dorota Łubkowska, Alicja Zając. Wola Uhruska–Chełm 2018 Wydaw. Tawa Taurogiński Waldemar ss. 256, il.
413. WÓJCIK Jan Kanty: Nawojowa Góra. 200 lat szkolnictwa. Nawojowa Góra 2018 Stow. Inicjatyw Społecznych Nawojowej Góry ss. 213, nlb. 2, il.
Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w l. 1819–2018.
414. Z DZIEJÓW i tradycji szkoły w Wojciechowie. Kom. red. Bednarczyk Anna [i in.]. Lublin 2018 Polihymnia ss. 124, il.
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Marusarza w l. 1916–2018.
415. ZAPISANE w pamięci... Historia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Krasnymstawie w latach 1968–2018. Red. Anna Dras, Lucyna Olszek, Jacek Szamik. Krasnymstaw–Warszawa 2018 Specjalny Ośr. Szkolno-Wychowawczy im. Janiny Doroszewskiej; P.W. Polimax P. Kacprzak, R. Suława ss. 347, il.
416. ZAWISZA Jarosław: Księga absolwentów Szkoły Podstawowej w Czarkowie 1868–2018. Czarków–Pszczyna 2019 Pszczyńskie Centrum Kultury; Urząd Miejski ss. 250, il.
417. ZIEMBA Ewa: Historia Szkoły Podstawowej w Mogielnicy w dokumentach i wspomnieniach (1932–2019). Boguchwała 2019 Gm. Bibl. Publ. w Boguchwałce ss. 208, il.

2. Szkoły ponadpodstawowe ogólnokształcące

418. 110 LAT Gimnazjum i Liceum w Brzozowie (1909–2017). Red. Dorota Kamińska [i in.]. Brzozów–Krosno 2019 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o.; LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Brzozowie ss. 110, il.

419. 2008–2018 czyli 10 z 70 lat dziejów I Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Broniewskiego w Bełchatowie. Bełchatów 2019 Stow. Absolwentów i Przyj. I LO im. W. Broniewskiego ss. 177, il.

420. 70 LAT I Liceum Ogólnokształcącego im. Książąt Pomorskich w Rumi. Praca zbiorowa pod red. Tomasza Modzelewskiego. Kwidzyn 2019 Vega Studio Adv. Tomasz Müller ss. 160, il.

421. ADAMCZYK Maria: Historia Liceum Ogólnokształcącego w Sompólnie na przestrzeni 50 lat. Poznań 2018 Bogucki Wydaw. Nauk. ss. 70, il.

422. BOGUSZ Monika: Pierwsza szkoła średnia w Łęcznej. *Merkuriusz Łęczyński*. Nr 31: 2018 s. 54–56.

Samorządowe Gimnazjum Miejskiej Rady Narodowej, l. 1945–1952.

423. BUCZEK Katarzyna: „...żeby Wołyń, wzór biorąc z najlepszych modeli wydał sam kiedyś Lökków, Russów i Kornelów”, czyli o pracowniach Gimnazjum Wołyńskiego w Krzemieńcu. *Niepodległość i Pamięć*. R. 24: 2017 nr 2 s. 45–69.

424. BYŁO takie gimnazjum prywatne... Gimnazjum Prywatne nr 1 im. Jadwigi Jałowicz w Lipnie (1999–2019). Zespół red. Wojciech Drozdowski [i in.]. Brodnica–Lipno 2019 WEiW Verbum; nakł. Szkoły ss. 129, il.

425. CHŁOPAKI ze Staszica. Od pięćdziesięciolecia do sześćdziesięciolecia matury. Oprac. red. Zofia Kijkowska-Wisłińska. Lublin 2019 Mała Pracownia Geograficzna ss. 75, il.

I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Lublinie.

426. CYMERMAN Joanna: Podlaskie Liceum Biskupie Św. Rodziny, czyli Wyższe Gimnazjum Biskupa Podlaskiego. [W:] Diecezja siedlecka 1818–2018. Studia i materiały z dziejów. Red. Bernard Błoński, Rafał Dmowski, Dorota Wereda. Siedlce 2018 s. 273–293.

427. CZYŻ Robert: Profesorowie Państwowego Gimnazjum Koedukacyjnego im. Bartosza Głowackiego w Tomaszowie Lubelskim w okresie międzywojennym na podstawie wspomnień i materiałów źródłowych. Cz. 1. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 111–132.

Toż. Cz. 2. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 65–88.

Toż. Cz. 3: Nauczyciele języka polskiego. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 147–173.

428. GIMNAZJUM im. Jana Pawła II w Zręczynie. 1 IX 1999 – 31 VIII 2018. Pod red. Renaty Młodzińskiej i Pawła Przetacznika. Zręczin–Krosno 2018 Jaskulski Zbigniew – Zakł. Usług Poligraficznych Drukarnia ss. 467, il.

429. GODEK Sławomir: Kilka spostrzeżeń o prawie rzymskim w Gimnazjum i Liceum w Krzemieńcu. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 17: 2018 z. 2 s. 189–213.

430. JANCA-BRZOZOWSKA Róża: Powoli znika w zielonej mgle. Fragmenty 120-letniej historii starogardzkiego gimnazjum. T. 1: 1880–1945. Wyd. 2, uzup. i popr. Pelplin 2018 Bernardinum ss. 603, nlb. 5, il.

Zawiera także wspomnienia uczniów.

Wyd. 1. Sopot 2000.

431. KALIŃSKI Witold: Miejskie Koedukacyjne Gimnazjum i Liceum w Muszynie 1945–1950. Nowy Sącz 2019 Goldruk ss. 2017, il.
432. KARTKA z dziejów kresowej szkoły – Państwowe Liceum i Gimnazjum w Tłumaczu w świetle sprawozdania wizytatora dra Jerzego Polańskiego. [Wyd. i wprowadzenie] Karol Sanojca. *Rocznik Przemyski*. T. 54: 2018 z. 1 s. 313–322.
Wizytacja w dn. 22–25 IV 1939 r.
433. KIERNIKOWSKI Paweł: Gimnazjum nr 2 im. ks. Zygryda Berezeckiego w Chełmie (1999–2019). Wyd. 2. Chełm 2019 „A3 drukarnia” ss. 204, il.
Wyd. 1. 2010.
434. KONOPNICKA Małgorzata: Struktura społeczna i pochodzenie terytorialne uczniów Realschule w Sulechowie w latach 1787–1873 w świetle drugiej części księgi „Sprawy szkolne” z Archiwum Państwowego w Zielonej Górze. *UR Journal of Humanities and Social Sciences*. 2019 nr 4 s. 5–22.
435. [KOSAKOWSKI Wiesław]: 25 lat matury międzynarodowej w Polsce i gdyńskiej Trójce 1993–2018. Pomysłodawca i aut. tekstów Wiesław Kosakowski. Gdynia 2018 III LO im. Marynarki Wojennej ss. 203, nlb. 1, il.
III LO im. Marynarki Wojennej w Gdyni.
436. KSIĘGA Pamiątkowa Państwowego Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego obecnie II Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Cieszynie wydana z okazji dziewięćdziesiątej rocznicy założenia szkoły. Red. Barbara Twardzik. Cieszyn 2019 II LO im. Mikołaja Kopernika ss. 128, il.
437. KULDANEK Anna: 100 lat Gimnazjum i Liceum w Milanówku 1919–2019. Milanówek 2019 Zespół Szkół nr 1 w Milanówku ss. 87, il.
438. KULPIŃSKI Jacek: Dzieje gimnazjum w Zespole Szkół Nr 1 w Choczni 1999–2019. Rzeszów 2019 RS Druk Drukarnia Wydaw. ss. 174, il.
439. LISOWSKA Kinga: Wychowanie fizyczno-zdrowotne i turystyczne w Gimnazjum im. ks. Jana Długosza we Włocławku w I połowie XX w. *Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa*. R. 11: 2018 nr 4 s. 319–330.
440. MICHALIK Zofia: Kartki z dziejów I Liceum Ogólnokształcącego w Wołominie 1944–2019. *Rocznik Wołomiński*. T. 15: 2019 s. 157–172.
441. MICHNA Radosław: Miejska Szkoła Obywatelska (Städtische Btgrerschule) w Bydgoszy w latach 1860–1920. *Kronika Bydgoska*. T. 40: 2019 s. 145–159.
442. MIERZWA Edward Alfred: Wspomnienia licealisty 1954–1958. Lublin 2019 Edward Alfred Mierzwa ss. 96, nlb. 1, il.
Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Opolu Lubelskim.
443. MOJA szkoła we wspomnieniach. Jednodniówka z okazji 100-lecia II Liceum Ogólnokształcącego w Ostrowie Wielkopolskim. Red. Jarosław Biernaczyk, Donata Konieczna, Andrzej Kornaszewski, Karol Marszał. Ostrów Wielkopolski 2019 Stow. Absolwentów i Sympatyków II LO im. W. Reymonta ss. 170, nlb. 1, il.
444. MONOGRAFIA III Liceum Ogólnokształcącego im. dra Władysława Biegańskiego w Częstochowie 1993–2018. Oprac. Magdalena Pluskota. Częstochowa 2019 III LO im. dra Władysława Biegańskiego ss. 208, il.

445. NAPIERAŁA Joanna: Prywatne Humanistyczne Gimnazjum i Liceum im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. *Kronika Miasta Poznania*. 2019 [nr] 3 s. 113–137.
446. „NE SEDEAS sed eas”. Gimnazjum nr 2 im. Jana Wegnera w Łowiczu 1999–2017. Koncepcja Mirosław Walczak, Krystyna Kucharska. Skierniewice 2019 Sigma SPJ ss. 427, il.
447. NEWERLA Paweł, Lasak Robert: 200 Jahre Königliches Gymnasium zu Ratibor. *Zeszyty Eichendorffa*. 2019 [nr] 67 s. 4–41.
448. NIEZMYŚLONA historia Gimnazjum. Gimnazjum im. Zjednoczonej Europy w Koźminie Wielkopolskim 1999–2019. Kom. red. Arkadiusz Zmysłony [i in.]. Jarocin–Koźmin Wielkopolski 2019 GWart; na zlec. M. i Gm. Koźmin Wielkopolski ss. 192, il.
449. OCHENKOWSKI Adam: II SLO im. Toniego Halika. 25-lecie. Współpr. Jolanta Ciszowska, Bożena Dobczyńska, Emilia Zyra, Iwona Mościcka, Rafał Mędelski. Ostrołęka 2019 II Społ. LO im. Toniego Halika ss. 104, il.
450. OŁENICZ-BERNACKA Ewa: Krótka historia Gimnazjum Samorządowego nr 2 im. Polaków Zesłanych na Sybir. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 10: 2017 [dr.:] 2018 s. 61–73. W Bolesławcu w l. 1999–2017.
451. PAWLIKOWSKI Radosław, Trześniowska Mieczysława: Profesorowie Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Brzozowie w latach 1944–1964. Brzozów–Krosno 2019 Krośnińska Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o. ss. 564, il.
452. PIOTROWSKI Marek: Szkolne mury. *Ilcusiana*. Nr 14: 2016 s. 45–71. Dzieje I LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Olkuszu od 1916 r.
453. PRZEGALIŃSKI Andrzej: Z historii lubelskiej oświaty. Zarys dziejów Prywatnej Ośmioklasowej Filologicznej Szkoły Męskiej S. Śliwińskiego (tzw. „Szkoły Lubelskiej”) w latach 1906–1914. *Rocznik Łódzki*. T. 68: 2018 s. 109–134.
454. PUDŁOCKI Tomasz: Gimnazjum w Samborze za czasów dyrektury Franciszka Tomaszewskiego (1896–1904). *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 10: 2018 s. 51–86. Żył w l. 1852–1912.
455. PUDŁOCKI Tomasz: „Piękne słowo jest więcej warte od pięknego ciała”. Prywatne Gimnazjum Anny Rachalskiej w Przemyślu w latach 1911–1920. *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 9: 2017 s. 35–72.
456. SADURSKI Ireneusz: Duchowni prawosławni nauczycielami Gimnazjum Lubelskiego w latach 1835–1865. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 111–126.
457. SADURSKI Ireneusz: Struktura demograficzna uczniów Gimnazjum Lubelskiego w latach 1832–1864. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 62: 2019 s. 111–141.
458. SCUTUM Sobiescianum. 135-lecie Szkoły Sobieskiego 1883–2018. Publikacja z okazji jubileuszu 135-lecia szkoły. Red. i koncepcja Wioletta Nogaj i Tomasz Podgórski. Kraków–Nowy Sącz 2018 II Liceum im. Króla Jana III Sobieskiego; Flexergis ss. nlb. 2, 248, nlb. 2, il. II Liceum Ogólnokształcące im. Króla Jana III Sobieskiego w Krakowie.
459. SKŁODOWSKI Jan: Życie codzienne dawnego Gimnazjum i Liceum Wołyńskiego. Próba rekapitulacji. *Dialog Dwóch Kultur*. R. 12: 2017 s. 343–451.

460. SOBOLEWSKI Adam: Nasz ogólniak, nasza klasa 1954–1958. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 14: 2018 s. 549–554.

Wspomnienia uczniów LO w Łomży – obecnie im. Tadeusza Kościuszki.

461. STEHR Eliza: Źródła dotyczące Pruskiego Królewskiego Gimnazjum w Lesznie w latach 1871–1914. *Rocznik Leszczyński*. T. 19: 2019 s. 269–279.

462. W MIEŚCIE Nowym Sączu, na Długosza przy Plantach... I Gimnazjum i Liceum im. Jana Długosza w Nowym Sączu 1818–2018. Pod red. Jakuba Marcina Bulzaka. Nowy Sącz 2018 I LO z Oddz. Dwujęzycznymi im. Jana Długosza; Druk. Goldruk, Wojciech Gołachowski ss. 592, il.

463. WOJTUŁA Marek: 70 lat pilźnieńskiego Liceum Ogólnokształcącego im. S. Petrycego. *Rocznik Pilźnieński*. [R. 11:] 2015 s. 19–25.

464. WSPOMNIENIA ze Szkolnej 2a. 20 lat Publicznego Gimnazjum im. Johanna Nuciusa w Jemielnicy. Pod red. Marii Jelito, Grażyny Korczowskiej, Piotra Michalika i Beaty Szafraniec. Jemielnica 2019 Publiczne Gimnazjum im. Johanna Nuciusa ss. 147, nln. 5, il.

465. ZESPÓŁ Szkół Ponadpodstawowych im. Orła Białego w Międzybórz. 60 lat 1959–2019. Zarys monograficzny. Pod red. Ewy Sługockiej i Elżbiety Smolis. Międzybórz 2019 Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Orła Białego ss. 124, il.

3. Szkoły zawodowe

466. 100-LECIE szkolnictwa zawodowego w Chodzieży. Chodzież 2019 Zespół Szkół im. Hipolita Cegielskiego ss. 147, nln. 1, il.

Zespół Szkół im. Hipolita Cegielskiego.

467. 100-LECIE Szkół Technicznych w Radomiu 1919–2019. Zespół red. Anna Iwaniec [i in.]. Radom 2019 Sieć Badawcza – Łukasiewicz – Inst. Technologii Eksploatacji. Wydaw. Nauk. ss. 554, il.

Zespół Szkół Technicznych im. Tadeusza Kościuszki.

468. 125 LAT szkolnictwa zawodowego w Rakszawie. Zarys dziejów Zespołu Szkół Tekstylno-Gospodarczych w Rakszawie w latach 1993–2018. Szkolny zespół red. Iwona Barnat [i in.]. Rakszawa–Rzeszów 2019 Bonus Liber Sp. z o.o. Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej ss. 158.

469. 20 LAT ZSO. Publikacja jubileuszowa. Zespół red. Agnieszka Głabiszewska [i in.]. Poznań–Albigowa 2019 Zespół Szkół Odzieżowych; KMStudio Agencja Wydawniczo-Reklamowa ss. 127.

Zespół Szkół Odzieżowych im. Władysława Reymonta w Poznaniu.

470. 60 LAT szkoły. CKZiU Technikum nr 1 Ekonomiczne w Sosnowcu. Zarys monograficzny 2009–2019. Oprac. i red. tekstu, wybór zdjęć mgr Maria Koźmin. Sosnowiec 2019 Progres Wydaw. – Druk – Reklama ss. 143, il.

CKZiU – Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego.

471. 60-LECIE Zespołu Szkół im. Jędrzeja Śniadeckiego w Pionkach 1959–2019. Oprac. zespół red. w składzie Beata Fila, Iwona Gozdur, Artur Kwiecień. Pionki–Radom 2019 Sieć Badawcza Łukasiewicz – Inst. Technologii Eksploatacji. Wydaw. Nauk. ss. 166, il.

472. BIENKIEWICZ Salomea Barbara: Bienkiewicz Salomea Barbara, Cwenar Jolanta: 55 lat Technikum Leśnego w Miliczu 1963–2018. Wyd. 2. Milicz 2018 Technikum Leśne ss. 188, il. Wyd. 1. 2013.
473. BIŃKOWSKI Marek Krzysztof: Dzieje Szkoły Rolniczej i Zespołu Szkół ponadgimnazjalnych w Bierutowie w latach 1976–2016. Cz. 2. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 4]: 2018 nr 1 s. 20–56.
Cz. 1. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 2]: 2016 nr 1/2.
474. BRODOWSKI Jerzy: Dzieje Liceum Morskiego w Gdyni w latach 1973–1985. Słupsk–Brzezia Łąka 2018 Poligraf ss. 217, nlb. 2, il.
475. GOŁOTA Janusz: Z dziejów Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej Polskiej Macierzy Szkolnej w okresie międzywojennym. *Zeszyty Naukowe – Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe*. Z. 33: 2019 s. 115–124.
476. HISTORIA szkoły pielęgniarskiej w Kielcach. Pod red. Aleksandry Cieślik, Aleksandry Słopieckiej, Ireny Wołowskiej, Doroty Kozieł. Kielce 2019 Wydaw. Uniw. Jana Kochanowskiego ss. 402, nlb. 2, il.
Zespół Szkół Medycznych im. Jadwigi Iżyckiej.
477. JAROSZUK Alina, Juchnowicz Adam: Szkoła artystyczna na miarę XXI wieku. Zespół Szkół Muzycznych im. Ignacego Paderewskiego w Białymstoku. *Szkoła Artystyczna*. 2018 z. 3 s. 209–220.
Lata 1936–2018.
478. JUBILEUSZ 180-lecia Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 2 w Katowicach 1839–2019 w Roku Powstań Śląskich. Zespół red. Aldona Skubiszewska [i in.]. [Rybnik] 2019 KLARstudio.pl ss. 102, nlb. 2, il.
479. KASZYŃSKI Mariusz: Warsztaty Zespołu Szkół Technicznych w Kole – siedemdziesiąt lat działalności. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 165–191.
480. KLONOWSKA Maria Anna: Czy zapłoną światła w Sokołówkę? Historia Szkoły Rolniczej w Sokołówkę w 100. rocznicę odzyskania niepodległości. Wyd. 2., zm. Ciechanów 2018 Stow. „Sokołówek” im. Tomasza Klonowskiego ss. 133, nlb. 3, il.
Wyd. 1. 2012.
481. KRONIKA internatu Technikum Przemysłu Szklarskiego (1951–2001). Oprac. Ryszard Musiałowicz. *Rocznik Wołomiński*. T. 14: 2018 s. 287–317.
482. KSIĘGA jubileuszowa wydana z okazji 50-lecia Zespołu Szkół Mechanicznych w Głubczycach oraz 25-lecia Teatru Tradycja ZSM. Oprac. Maria Farasiewicz, Grażyna Zaworska. [Głubczyce] 2019 Pozytyw Agencja Reklamy ss. 120, il.
483. KUREK Jacek: Edukacja i kultura. Z dziejów szkoły muzycznej w Chorzowie. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 18: 2018 s. 118–137.
Lata 1945–2016.
484. MADEJ Janiszek Regina: Wileńska Państwowa Szkoła Techniczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego – pamiątki w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie. *Niepodległość i Pamięć*. R. 24: 2017 nr 2 s. 249–270.

485. MAJCHRZAK Lucyna: Zawodowa szkoła krawiecka siostr franciszkanek Rodziny Maryi w Kostowcu w latach 1942–1954. Pułtusk 2016 Aga Press Agencja Wydawniczo-Reklamowa – Wydaw. Aleksander; Ośr. Badań nad Mazowszem ss. 217, il.

486. MICHALSKI Grzegorz: Działalność Wyższej Szkoły Rzemieśniczej w Łodzi w przekazie „Dziennika Łódzkiego” pod koniec XIX wieku. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 39: 2018 s. 53–69.

487. OLIWA Grzegorz: Jubileusz dwudziestopięcioletnia Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Zygmunta Mycielskiego w Strzyżowie. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 4: 2018 s. 141–168.

Powołana w 1992 r.

488. PIOTROWSKI Jacek: Zamknięcie małego seminarium w Krakowie prowadzonego przez księży Misjonarzy św. Wincentego a Paulo w latach 1945–1962. *Nasza Przeszłość*. T. 132: 2019 s. 317–336.

489. PŁACHECKI Jarosław: Historia Szkół Vetterów 1866–1939. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 20: 2018 s. 95–106.

Zespół Szkół Ekonomicznych im. A. i J. Vetterów w Lublinie.

490. SŁAWIŃSKA Iwona: 60-lecie koszalińskiego „medyka” (1958–2018). *Rocznik Koszaliński*. Nr 46: 2018 s. 139–148.

Zespół Szkół Medycznych im. Tytusa Chałubińskiego w Koszalinie.

491. SZCZEPANIAK Krzysztof: Szkoła muzyczna w łańcuckiej Ogrodnicówce. *Szkoła Artystyczna*. 2019 z. 1 s. 181–183.

Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. Teodora Leszetyckiego, lata 1913–2018.

492. ZAKŁAD Salezjański im. Księdza Bosco w Oświęcimiu. Kronika. T. 5: 1940–1943. Oprac. i wyd. Waldemar Witold Żurek. Lublin 2019 Waldemar Witold Żurek ss. 237, nlb. 2, il. (Biblioteka Salezjańska Prowincji św. Jacka w Krakowie; nr 15) (Źródła i Monografie; 487).

Toż. T. 6: 1944–1945. Lublin Tow. Nauk. KUL 2019 ss. 238, nlb. 2, il.

Toż. T. 7: 1946–1947. Lublin 2018 Waldemar Witold Żurek; Gaudium ss. 260, nlb. 1, il.

493. ZESPÓŁ Szkół Ponadgimnazjalnych w Hłowej Jubileusz 70-lecia 1949–2019. Pod red. Mirosława Delosta. Żagań 2019 Dekorgraf ss. 75, il.

4. Zakłady kształcenia nauczycieli (z wyjątkiem szkół wyższych)

494. CENTRUM Edukacji Nauczycieli w Suwałkach 1989–2019. Pomysł i realizacja Andrzej Matuszewicz. Suwałki 2019 Centrum Edukacji Nauczycieli ss. 23, nlb. 1.

495. CIEŚLEŃSKA Beata: Kształcenie nauczycieli w Polsce na poziomie średnim i półwyższym do 1973 roku. Pułtusk 2019 Akad. Humanist. im. A. Gieysztora ss. 125. Akad. Humanist. im. A. Gieysztora.

496. HAJKOWSKA Monika: Kształcenie wychowawczyń przedszkoli w Prywatnym Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli Marii Papiewskiej w Lublinie (1918–1939). *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*. Vol. 14: 2019 nr 3 s. 63–73.

497. KOWALSKI Tadeusz: Liceum Pedagogiczne w Pułtusk. Organizacja i funkcjonowanie. To my. Wspomnienia absolwentów Liceum Pedagogicznego w Pułtusk. Wyd. 2. Pułtusk 2017 Aga Press Agencja Wydawniczo-Reklamowa – Wydaw. Aleksander ss. 126, il. Antologia wspomnień, l. 1945–1970.
498. LICEUM Pedagogiczne nr 2 w Bartoszczach. Klasy ukraińskie. Przewodn. kol. red. Stefan Łaszyn. Bartoszyce–Olsztyn 2018 Tyrsa ss. 831, nlb. 1, il. + dysk optyczny (CD). Księga pamiątkowa, l. 1956–1970.
499. LICEUM Pedagogiczne w Gostyninie 1950–1970. Red. Zbigniew Królikowski, Stanisława Matyńka, Irena Sierakowska, Przemysław Sierakowski. Gostynin 2018 Drukarnia Szmydt ss. 368. Zawiera zarys dziejów szkoły, wspomnienia oraz biogramy nauczycieli i uczniów.
500. LUBIERSKA Joanna: Zarys Historii Prywatnego Żeńskiego Seminarium Nauczycielskiego im. Juliusza Słowackiego (1924–1934) późniejszego Prywatnego Gimnazjum Żeńskiego im. Juliusza Słowackiego (1934–1939). *Kronika Miasta Poznania*. 2019 [nr] 3 s. 138–156.
501. MAZUREK Jerzy: Państwowe Seminarium Nauczycielskie im. T. Kościuszki w Ostrowcu Świętokrzyskim (w setną rocznicę powstania). *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3 s. 157–184.
502. MIEJSCE i ludzie. 30 lat działalności KPCEN w Bydgoszczy 1989–2019. Praca zbiorowa pod red. Anny Rupińskiej. Bydgoszcz 2019 Wydaw. „Magenta” ss. 285, il. Kujawsko-Pomorskie Centrum Kształcenia Nauczycieli.
503. OD LICEUM Pedagogicznego do II Liceum Ogólnokształcącego im. Janusza Korczaka w Wieluniu 1945–2015. T. 1. Pod red. Tadeusza Olejnika. Wieluń 2019 Stow. Absolwentów i Przyj. Szkół przy II LO im. Janusza Korczaka ss. 432, il.
504. PAWELEC Lidia: Kształcenie nauczycieli szkół elementarnych w Polsce 1775–1973 w kontekście przemian społecznych na przykładzie Kielecczyzny. Kraków 2019 Impuls ss. 265, il.
505. SOBOLEWSKI Adam: Szkoła Ćwiczeń Liceum Pedagogicznego w Łomży (1949–1954). *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 14: 2018 s. 219–233.

5. Szkoły wyższe

Akademia Górniczo-Hutnicza

506. AKADEMIA Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie. Jubileusz 100-lecia królowej nauk górniczo-hutniczych. Przewodn. kol. red. Bronisław Barchański. Katowice 2019 Bractwo Gwarków ss. 401, nlb. 6, il. Bractwo Gwarków Zw. Górnoląskiego.
507. HISTORIA Katedry Systemów Energetycznych i Urządzeń Ochrony Środowiska. Red. i oprac. biogramów Krystyna Prync-Skotniczny. Kraków 2019 Faktoria Wyrazu ss. nlb. 2, 203, nlb. 1, il. AGH im. Stanisława Staszica. Wydż. Inżynierii Mechanicznej i Robotyki. Lata 1919–2019.

Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztorą

508. DADAS Dorota, Faszczka Dariusz, Stankiewicz Elżbieta: Kalendarium XXV-lecia Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztorą w Pułtusku (1994–2019). *Spoleczeństwo i Polityka*. 2019 nr 3 s. 19–61.

Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów

509. 60 LAT Katedry Kameralistyki Akademii Muzycznej w Łodzi. Red. merytoryczny Aleksandra Nawe. Łódź 2019 Akad. Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi ss. 348, nlb. 8, il.

Akademia Rolnicza w Dublinach

510. [SKRIJKA Piotr] Skrijka Petro: Dublani. Istoriá Agrarnogo Uniwersitetu (1856–2016). L'viv–Kraków 2018 Wydaw. i Drukarnia Tow. Słowaków w Polsce ss. 222, nlb. 2, il.

Wyd. oryg.: Dublańska Akademia. Polski bochenek chleba na ukraińskim haftowanym obrusie. Kraków–Lwów 2002.

Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie

511. 200 LAT Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie 1818–2018. [Aur.] Stanisław Tabisz [i in.]. Kraków 2019 Wydaw. Akad. Sztuk Pięknych ss. 487, nlb. 1, il.

Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie

512. TOPOROWICZ Kazimierz, Orlewicz-Musiał Małgorzata: Zarys dziejów krakowskiej uczelni wychowania fizycznego. *Studia Humanistyczne* [AWF w Krakowie]. Nr 7: 2007 s. 15–36.

Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu

513. JUREK Tomasz, Łuczak Maciej, Wyszowska Izabela: Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu w latach 1950–2019. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM ss. 490, nlb. 1, il. (Uniwersytet Poznański (1919–2019)).

Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie

514. ZYGLEWSKI Zbigniew: Próba powołania w Bydgoszczy Pracowni Regionalnej Katedry Turystyki Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. *Kronika Bydgoska*. T. 40: 2019 s. 247–260.

Lata 1964–1970.

Katolicka Szkoła Społeczna w Poznaniu

515. BRENK Mikołaj: Katolicka Szkoła Społeczna w Poznaniu (1927–1939). *Praca Socjalna*. R. 34: 2019 nr 3 s. 137–153.

Katolicki Uniwersytet Lubelski

516. 100 LAT nauk prawnych na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Red. Krzysztof Burczak [i in.]. Wyd. 2, poprawione i uzupełnione. Lublin 2019 Wydaw. KUL ss. 528, il.

517. BURCZAK Krzysztof: 100 lat praw kanonicznego na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. *Studia Prawnicze KUL*. 2019 [nr] 1 s. 29–60.

518. ENCYKLOPEDIA 100-lecia KUL. T. 1–2. Zespół red. Edward Gigilewicz [i in.]. Lublin 2018 Wydaw. KUL ss. VIII, 647, nlb. 1, il.; nlb. 2, 677, nlb. 1, il. KUL. Tow. Przyj. KUL.

519. INSTYTUT Pedagogiki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie. Księga jubileuszowa. Red. Marian Nowak. Lublin 2018 Wydaw. KUL ss. 397, il. KUL. Wydż. Nauk Społ. Inst. Pedagogiki.

520. KATOLICKI Uniwersytet Lubelski 1918–2018. T. 1: 1918–1944. Red. Grzegorz Bujak. Lublin–Warszawa 2019 Wydaw. KUL; IPN ss. 235, nlb. 2.

Toż. T. 2: 1944–1989. Red. Agata Mirek. Lublin–Warszawa 2019 ss. 559, il.
T. 3 zob. poz. 523.

521. KRONIKA Jubileuszu 100-lecia KUL 2016, 2017, 2018. Red. Lidia K. Jaskuła [i in.]. Lublin 2019 Tow. Przyj. KUL; Wydaw. KUL ss. 254, nlb. 2, il.

522. KUL UNIWERSYTETEM niepodległej Polski. Konferencja z okazji 100-lecia Uniwersytetu w Senacie RP 8 maja 2018 r. Red. Magdalena Charzyńska-Wójcik, Jolanta Klimek-Grądzka, Dariusz Skórczewski. Lublin 2018 Wydaw. KUL ss. 125. KUL.

Z treści: Fert Józef Franciszek: Stulecie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego s. 35–42; Ryba Mieczysław: Katolicki Uniwersytet Lubelski – źródła tożsamości s. 43–64; Filipowicz Mirosław: Katolicki Uniwersytet Lubelski od końca wojny po upadek komunizmu (1944–1989) s. 65–81; Żaryn Jan: KUL a społeczna nauka Kościoła s. 83–99; Dudek Dariusz: „...et Patriae” – Pracownicy KUL w życiu publicznym III RP s. 101–125.

523. RABIŃSKI Jarosław: Katolicki Uniwersytet Lubelski 1918–2018. T. 3: 1989–2018. Lublin–Warszawa 2019 Wydaw. KUL; IPN ss. 223.

T. 1–2 zob. poz. 520.

524. SKRZYNIARZ Ryszard: Zygmunt Kukulski, Stefan Kunowski i Teresa Kukołowicz, ich rola w rozwoju pedagogiki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. *Biografistyka Pedagogiczna*. R. 3: 2018 nr 1 s. 239–256.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Angelusa Silesiusa

525. KSIĘGA 20-lecia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu. Red. Małgorzata Babińska i Małgorzata Śmigielska. Wałbrzych 2019 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa ss. 155, il.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Szymona Szymonowica

526. 10 LAT Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Szymona Szymonowica w Zamościu: 2005–2015. Zamość 2015 Drukarnia Cyfrowa Triada Jan Ciesielski; na zlec. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej im. Szymona Szymonowica ss. 167, nlb. 1, il. + Wykaz Absolwentów ss. 15.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku

527. PAŃSTWOWA Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku 20 lat. Płock 2019 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej ss. 115, nlb. 1, il.

Politechnika Częstochowska

528. GAŚSIOROWSKI Aleksander: Politechnika Częstochowska 1949–2019. Siódme dziesięciolecie. Częstochowa 2019 Wydaw. Politech. Częstochowskiej ss. 435, tabl. 41, il.

Politechnika Gdańska

529. WATKOWSKI Adrian: Gereon Grzenia-Romanowski, kierownik Studium Wojskowego na Politechnice Gdańskiej w latach 1949–1956. (Przyczynek do dziejów uczelni w okresie stalinowskim). *Argumenta Historica*. Nr 5: 2018 s. 88–96.

Politechnika Koszalińska

530. 50 LAT Wydziału Inżynierii Lądowej, Środowiska i Geodezji Politechniki Koszalińskiej 1968–2018. Oprac. zespołu red. w składzie Wiesława Głodkowska, Jacek Piekarski; współpr. przy oprac. historii Wydz. Danuta Usidus, Marek Nowakowski. Koszalin 2018 Wydaw. Uczelniane Politech. Koszalińskiej ss. 271, il. Wydz. Inżynierii Lądowej, Środowiska i Geodezji. Politech. Koszalińska. (Monografia).

531. KSIĘGA jubileuszowa 30-lecia Wydziału Elektroniki i Informatyki 1989–2019. Oprac. zespołu red. w składzie Robert Berezowski [i in.]. Koszalin 2019 Wydaw. Uczelniane Politech. Koszalińskiej ss. 128, il. (Monografia Wydziału Elektroniki i Informatyki).

Politechnika Lwowska

532. STROJNA-Krzystanek Anna: Kobiety na Politechnice Lwowskiej. *Studia Edukacyjne*. Nr 53: 2019 s. 423–436.
Lata 1863–1939.

Politechnika Łódzka

533. POLITECHNIKA Łódzka w informacjach prasowych z lat 1945–1960. Cz. 1: Lata 1945–1950. Wybór i oprac. Czesław Żyliński; pod red. Jolanty Przyłuskiej. Łódź 2018 Wydaw. Politech. Łódzkiej ss. 149, il.

Politechnika Poznańska

534. 90-lecie Wydziału Elektrycznego Politechniki Poznańskiej 1929–2019. Poznań 2019 Politech. Poznańska ss. 320, il.

Politechnika Śląska

535. POLITECHNIKA Śląska w Gliwicach. 75 lat tradycji. Profesorowie Politechniki Śląskiej 1945–2015. Zebrał i oprac. Edward Kostkowski. Gliwice 2019 Wydaw. Politech. Śląskiej ss. 176, nlb. 16.

536. WSPOMNIENIA studentów Politechniki Śląskiej z lat 1945–1950. Oprac. i red. Wiesław Jan Bąba. Gliwice 2012 Bratniak Gliwicki ss. 2, 193, il.

Politechnika Warszawska

537. KARZMARZYK Włodzimierz: Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej. Wspomnienia 1950–2015. Warszawa 2018 Wydz. Architektury Politech. Warszawskiej; Oficyna Wydawnicza Politech. Warszawskiej ss. 168, il.

538. PYLAK Konrad: Wkład Feliksa Kucharzewskiego (1849–1935) w dzieło powstania Politechniki Warszawskiej. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 64: 2019 nr 3 s. 7–34.

Politechnika Wrocławska

539. BURAK Marek: Politechnika Wrocławska 1951–1956. Nauka, dydaktyka, organizacja. [W:] Wrocław – Śląsk – Polska – pomiędzy Zachodem a Wschodem. Księga dedykowana prof. Grzegorzowi Straucholdowi w 60. rocznicę urodzin. Pod red. Wojciecha Kucharskiego, Joanny Nowosielskiej-Sobel. Wrocław 2018 s. 196–223.

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego

540. KLUCIŃSKI Włodzimierz, Binek Marian: Wydział Medycyny Weterynaryjnej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w latach 1965–2017. Warszawa 2019 Wydaw. SGGW ss. 355, il.

Szkoła Główna Handlowa

541. Z DZIEJÓW Wydziału Handlu Zagranicznego i Kolegium Gospodarki Światowej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Siedemdziesięciolecie 1949–2019. Pod red. nauk. Mieczysława Szostaka. Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza SGH. Szkoła Gł. Handlowa w Warszawie ss. 496, il.

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

542. SKOWROŃSKA Agnieszka, Adamczuk Franciszek: 50-lecie Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 50: 2018 s. 65–80.

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

543. XX LAT Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 1993–2018. Wydanie jubileuszowe. Red. Agnieszka Cybal-Michalska, Agnieszka Gromkowska-Melosik, Kinga Kuszak, Magdalena Piorunek, Waldemar Segiet. Poznań 2018 Wydaw. Nauk. UAM ss. 294, il. UAM w Poznaniu.

544. AETAS avrea. Sto lat filologii klasycznej na Uniwersytecie w Poznaniu 1919–2019. Pod red. Elżbiety Wesołowskiej i Piotra Urbańskiego. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM ss. 566, tabl. 10, il.

545. BUCHOLZ Andrzej Krzysztof: Studenci Uniwersytetu Poznańskiego w Poznaniu w dwudziestolecu międzywojennym. *Kronika Miasta Poznania*. 2019 [nr] 1 s. 112–133.

546. DZIEJE Uniwersytetu w Poznaniu w latach 1945–2019. Pod red. Stanisława Jankowiaka i Tomasza Schramma. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM ss. 601, nlb. 1, il. UAM. (Uniwersytet Poznański (1919–2019)).

547. FRANZ Maciej, Janicki Tadeusz, Magowska Anita: Uniwersytet w czasie wojny 1939–1945. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM ss. UAM w Poznaniu.

548. HISTORIA na Uniwersytecie Poznańskim. Od Seminarium Historycznego do Instytutu Historii (1919–2019). Pod red. Katarzyny Balbuzy [i in.]. Poznań 2019 Inst. Historii ss. 431, il.

549. JAKŚ-IVANOVSKA Magdalena: Profesorowie Uniwersytetu Poznańskiego 1919–1939. Szkic do portretu. *Kronika Miasta Poznania*. 2019 [nr] 1 s. 90–111.

550. JUBILEUSZ 50-lecia Absolutorium Biologów 1968 Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Koncepcja i red. Lubomira Burchardt. Poznań 2018 Bogucki Wydaw. Nauk.; na zlec. Wydz. Biologii UAM ss. 79, nlb. 1, il.

Księga pamiątkowa i antologia wspomnień z l. 1962–1968.

551. ŁUCZAK Maciej, Łuczak Martyna: Eugeniusz Piasecki i jego rola w powstaniu i rozwoju Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego (1919–1939). *Kronika Miasta Poznania*. 2019 [nr] 1 s. 317–332.

552. MICHALSKI Maciej: Miejsce uniwersytetu. Infrastruktura uniwersytecka w przestrzeni miejskiej Poznania i okolic (1919–2019). Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM UAM.

553. NOWAK-KLUCZYŃSKI Konrad: Od Antoniego Danysza do Ludwika Jaxa-Bykowskiego. Pedagogika na Uniwersytecie Poznańskim w latach 1919–1939. *Kronika Miasta Poznania*. 2019 [nr] 1 s. 301–313.

554. NOWAK-KLUCZYŃSKI Konrad, Brenk Mikołaj: 25 lat Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 39: 2018 s. 239–245.

Obchody 21–22 XI 2018 r.

555. OKULEWICZ Piotr: „Nie dopuszczajcie do swych dusz trucizny”. „Wielka polityka” na Uniwersytecie Poznańskim w latach 1919–1939. *Kronika Miasta Poznania*. 2019 [nr] 1 s. 142–164.

556. PROTOKOŁY z posiedzeń Senatu Uniwersytetu Poznańskiego 1919–1939. T. 1: 19 IV 1919 – 17 VII 1925. Wyd. Anna Domalanus, Irena Mamczak-Gadkowska, Monika Sak, Alesandra Wysokińska. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM ss. XLI, nlb. 1, 850, tabl. 14, il. (Źródła do Dziejów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

557. SKALSKI Piotr: Charakterystyka społeczna studentów farmacji Uniwersytetu Poznańskiego w II Rzeczypospolitej. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 6: 2016 z. 1 s. 3–22.

558. SZWARC Andrzej Jan: Dziekańskie wspomnienia na 100-lecie Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*. R. 81: 2019 z. 2 s. 25–33.

559. UROCZYSTOŚĆ otwarcia Wszechnicy Piastowskiej 7 maja 1919 roku. Relacje. Oprac. Przemysław Matusik. *Kronika Miasta Poznania*. 2019 [nr] 1 s. 14–32.

560. ZŁOTA księga. Jubileusz absolutorium polonistycznego 1968–2018. Pod red. Marty Idzik-Ropy i Tadeusza Zgółki. Poznań 2018 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne” ss. 179, nlb. 28, il. (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza).

Uniwersytet Jagielloński

561. 50 LAT Szkoły Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Album Jubileuszowy. Pod red. Joanny Mendyk. Kraków 2019 Wydaw. UJ ss. 141, il.

562. BASTER Marcin: Bursa Starnigielska. Z dziejów kolegiów Uniwersytetu Krakowskiego w XVII i XVIII wieku. Kraków 2015 Societas Vistulana ss. 493, tabl. 4, il. (Historia et Monumenta Universitatis Jagellonicae; 4).

563. BYRSKI Krzysztof: Obywatele amerykańscy ubiegający się o stypendia na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1946–1950. *Rocznik Przemyski*. T. 54: 2018 z. 1 s. 191–202.

564. FOKT Krzysztof: Obsada funkcji prepozyta i radców Kolegium Prawniczego Uniwersytetu Krakowskiego w latach 1657–1780 w świetle jego ksiąg rachunkowych. *Krakowskie Studia z Historii Prawa i Państwa*. [T.] 11: 2018 z. 2 s. 257–277.

565. PUDŁOCKI Tomasz: Ludzie wobec wyzwań epoki: anglistyka na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1945–1952 – zarys problematyki. *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 17: 2018 s. 151–174.

566. WASYL Anna Maria: „Plus ratio quam vis”. Od mimochodem rzuconej sentencji do dewizy uniwersyteckiej. *Terminus*. R. 15: 2013 z. 1/4 s. 1–20.

Nadanie dewizy UJ z inicjatywy Karola Estreichera jun. (l. 1952–1964) i jej pochodzenie.

567. WÓJCIK-ZEGA Dagmara: Coclusiones antiquae Collegii Maioris Universitatis Cracoviensis 1432–1591. Samorząd Kolegium Większego Uniwersytetu Jagiellońskiego w XV–XVI wieku. Kraków 2014 Sicietas Vistulana ss. 400. (Historia et Monumenta Universitatis Jagellonicae; 3).

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

568. MĄDROŚĆ i wsparcie. 10 lat Wydziału Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Red. Ewa Kulawska, Jan Niewęglowski, Witold Starnawski. Warszawa 2018 Warszawskie Wydaw. Socjol. ss. 306, il.

Lata 2010–2018; zawiera też wspomnienia.

Uniwersytet Lwowski

569. BUKOWSKA-MARCZAK Ewa: Przyjaciele, koledzy, wrogowie? Relacje pomiędzy polskimi, żydowskimi i ukraińskimi studentami Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie w okresie międzywojennym. Warszawa 2019 Neriton ss. 304, il.

570. WOŁCZAŃSKI Józef: Lektoraty języków starożytnego Wschodu na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1862/62–1939/40. *Rocznik Przemyski*. T. 54: 2018 z. 1 s. 149–172.

Uniwersytet Medyczny w Łodzi

571. OLSZEWSKI Jurek: Kartki z historii Wydziału Wojskowo-Lekarskiego UM w Łodzi 2012–2019. Łódź 2019 Jurek Olszewski ss. 867, il.

Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

572. 100-LECIE Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Pod red. Ewy Wender-Ożegowskiej i Anity Magowskiej. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Medycznego im. Karola Marcinkowskiego ss. 474, nlb. 1, il.

573. UNIWERSYTET Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w latach 1950–2019. Historia i luminarze nauki. Pod red. Michała Musielaka. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM ss. 633, nlb. 1, il. (Uniwersytet Poznański (1919–2019)).

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu

574. KÜBLER Andrzej: Trzydzieści lat Katedry i Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Wrocław 2019 Wydaw. Uniw. Medycznego ss. 138, il.

575. SZYBER Piotr: *Moja Akademia Medyczna (1965-2018)*. Abecadło Szybera. Wrocław 2019 Atut ss. 347, nlb. 1, il.

Obecnie Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

576. WYDZIAŁ Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 1968–2018. Wspomnienia. Pod red. Piotra Jaworowskiego i Włodzimierza Karaszewskiego. Toruń 2018 Wydaw. Nauk. UMK ss. 216, nlb. 3.

Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina

577. PERET-ZIEMLAŃSKA Zofia: *Twórcy i dziekani Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej, Muzyki Kościelnej, Rytmiki i Tańca (1927–2017)*. Katowice 2019 Muzo ss. 83, nlb. 1.

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej

578. JUBILEUSZ 40 lat. 30 lat nauczania sztuki na UP + 10 lat Wydziału Sztuki. Aktualności 2016–2018. Red. tekstów Anna Wywiol; przekł. ang. Karolina Kolenda. Kraków 2018 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Narodowej ss. 123, nlb. 1, il. Wydz. Sztuki. Uniw. Pedagog. w Krakowie.

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

579. 75-LECIE Wydziału Agrobioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Księga pamiątkowa. Zebranie i opracowanie materiału Barbara Kołodziej [i in.]. Lublin 2019 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego w Lublinie ss. 169, nlb. 2, il. Uniw. Przyrodniczy w Lublinie. Wydz. Agrobioinżynierii, Woj. Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie.

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

580. 100 LAT akademickich studiów leśnych w Poznaniu. T. 1: Nauka i dydaktyka. Red. nauk. Władysław Danielewicz, Małgorzata Mańka. Poznań 2019 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego ss. 282, il. Toż. T. 2: Pracownicy. Poznań 2019 ss. 340, nlb. 3, il.

Toż. T. 3: Absolwenci, doktorzy i doktorzy habilitowani. Poznań 2019 ss. 217, nlb. 7, il.

581. PAWLAK Franciszek, Wojnowski Kazimierz: *Zarys działalności wyższych studiów rolniczych w Lesznie. Dziedzictwo Kulturowe Miasta Kalisza i Regionu Południowej Wielkopolski*. [T.] 5: 2016 s. 239–258.

Punkt Konsultacyjny Studium Zaocznego Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu, obecnie Uniwersytet Przyrodniczy.

582. STO lat Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Pod red. Stanisława Kozłowskiego. Poznań 2019 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego ss. 831, nlb. 1, il.

583. UNIWERSYTET Przyrodniczy w Poznaniu. Historia i luminarze nauki. Pod red. Moniki Kozłowskiej. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Przyrodniczego ss. 389, il.

Uniwersytet Rzeszowski

584. XXV LAT Wydziału Socjologiczno-Historycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego / Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie (1994–2019). Pod red. Pawła Graty, Jarosława Kinała. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego ss. 229, il.

Uniwersytet Śląski

585. 50 LAT biologii na Uniwersytecie Śląskim 1969–2019. Przygotowali Małgorzata Nawrot, Mieczysław Nakonieczny. Katowice–Sosnowiec 2019 P.P.U.H. Progress Sp. z o.o. ss. 100, il.

586. JAWORSKA-WIELOCH Anna, Kalitowski Michał: Historia Katedry Prawa Karnego i Kryminologii Wydziału Prawa Uniwersytetu Śląskiego. *Z Dziejów Prawa*. T. 11: 2018 cz. 1 s. 165–193.

Uniwersytet Techniczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy

587. WYDZIAŁ Rolnictwa i Biotechnologii Uniwersytetu Techniczno-Przyrodniczego im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy. Koncepcja i wybór materiałów prof. dr hab. inż. Jacek Źarski. Bydgoszcz 2019 Wydawnictwa Uczelniane Uniw. Techniczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy ss. 95, nlb. 8, il.

Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego

588. 25 LAT Wydziału Sztuki Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu. Oprac. Andrzej Brzegowy [i in.]. [Radom] 2019 Wydaw. Uniw. Technologiczno-Humanist. im. Kazimierza Pułaskiego ss. 272, il.

589. UNIWERSYTET Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu 1950–2020. Zespół red. Wojciech Żurowski, Wojciech Bielawski, Aneta Mirosz. Radom [2019] Uniw. Technologiczno-Humanist. im. Kazimierza Pułaskiego ss. 263.

Uniwersytet w Białymstoku

590. BIAŁOSTOCKIE środowisko filologiczne 1968–2018. (Historia w 45 wywiadach). Rozmowy przeprowadził Dominik Sołowiej; idea, wstęp i red. t. Jarosław Ławski. Białystok 2018 Alter Studio ss. 523, il.

Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku

591. DĄBROWSKA Joanna E.: Akademicki Białystok – narodziny uczelni uniwersyteckiej. Niepodległość i Pamięć. R. 24: 2017 nr 3 s. 239–264.

Od Filii Uniwersytetu Warszawskiego do Uniwersytetu w Białymstoku, lata 1968–1997.

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

592. 50 LAT kierunku budownictwo w Olsztynie 1969–2019. Oprac. Marek Ciak, Leszek Małyżko, Piotr Srokosz, Elżbieta Szafranko, Robert Szmit, Robert Wójcik. Olsztyn 2019 Wydaw. Inst. Budownictwa. Wydz. Geodezji, Inżynierii Przestrzennej i Budownictwa. Uniw. Warmińsko-Mazurski ss. 168, il.

593. 50 LAT Wydziału Nauk Technicznych. Z dziejów Wydziału Mechanicznego WSR/ART 1969–1999 i Wydziału Nauk Technicznych UWM 1999–2019. Olsztyn 2019 Pracownia Wydawnicza ElSet ss. 312, il. Uniw. Warmińsko-Mazurski w Olsztynie.

594. 55 LAT olsztyńskiej pedagogiki. Księga jubileuszowa. Pod red. Joanny Ostrouch-Kamińskiej, Urszuli Pulińskiej, Marii Radziszewskiej. Olsztyn 2019 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego ss. nlb. 2, 177, nlb. 1, il.

Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

595. ACHREM CZYK Stanisław: Droga do Uniwersytetu w Olsztynie. Od Hosianum i Albertyny do Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Wyd. 2 poszerzone i uzup. Olsztyn 2019 Biuro Mediów i Promocji Uniw. Warmińsko-Mazurskiego ss. 257, il.

Wyd. 1. 2014.

596. PULIŃSKA Urszula, Radziszewska Maria: 55 lat olsztyńskiej pedagogiki. Narodziny – konteksty – wyzwania. Olsztyn 2019 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego ss. 196, il.

Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Uniwersytet Warszawski

597. 50 LAT Wydziału Biologii we wspomnieniach. Koncepcja publikacji oraz wybór, red. nauk. i oprac. tekstów autorskich Tomasz Jagielski, Izabela Wyszomirska. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego ss. 452, il.

598. JACKOWSKI Stefan: Jak zmieniał się Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1991–2016. *Nauka i Szkolnictwo Wyższe*. 2017 nr 2 s. 223–247.

599. KARŁOWICZ Mateusz: Prywatne Wyższe Kursy Żeńskie w Warszawie przy Cesarskim Uniwersytecie Warszawskim w świetle akt osobowych słuchaczek. *Kronika Warszawy*. 2019 [nr] 2 s. 46–58.

600. LEWANDOWSKI Adam Stefan: Uniwersytet Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Historia i pamięć. Warszawa 2018 Adam Stefan Lewandowski ss. 46, il.

Lata 1935–2018.

Uniwersytet Wileński

601. ŁYSIAK-ŁĄTKOWSKA Anna: Kadra naukowo-dydaktyczna Imperatorskiego Uniwersytetu Wileńskiego w dobie rządów cara Aleksandra I. [W:] Litwa i Polska w odległej i bliskiej przeszłości. Pod red. Anny Łysiak-Łątkowskiej, Zbigniewa Opackiego. Gdańsk 2018 s. 50–71.

Uniwersytet Wileński

602. MOSTYKA Andrej: Studenty-bielorusy Uniwersytetu Stefana Batoriâ v Vil'no v svete statističeskich i personal'nyh dannyh. Sostav, social'noe proishoždenie, nacional'naâ identičnost'. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 50: 2018 s. 121–143.

603. OPACKI Zbigniew: Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie ośrodkiem kształcenia inteligencji na północno-wschodnich obszarach II Rzeczypospolitej. [W:] Litwa i Polska w odległej i bliskiej przeszłości. Pod red. Anny Łysiak-Łątkowskiej, Zbigniewa Opackiego. Gdańsk 2018 s. 167–186.

604. PIEKARSKI Michał: Zajęcia z zakresu muzykologii na Uniwersytecie Stefana Batorego. Przyczynek do dziejów uczelni. *Klio*. 2019 nr 3 s. 83–104.

605. SUPRUNIUK Anna, Supruniuk Mirosław A.: Alma Mater Vilnensis 1919–1939. 100-lecie Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie 1919–2019. Toruń 2019 UMK ss. 192, il.

606. SZULAKIEWICZ Władysława: Pedagogika na Uniwersytecie Stefana Batorego. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK ss. 215, il.

607. TOMASZEWSKI Patryk: Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie w latach 1919–1939. Studium z dziejów organizacji i postaw ideowych studentów. Toruń 2018 Wydaw. Nauk. UMK ss. 612, nlb. 3, il.

608. URBANEK Bożena: Wileńskie placówki naukowe Uniwersytetu Stefana Batorego na przykładzie niektórych klinik „niezabiegowych” latach 1919–1934. *Medycyna Nowożytna*. T. 23: 2017 z. 1 s. 93–111.

609. ŠALNORA Aistis: The role of Hygiene Department of Stephen Bathory University in the development and promotion of public health in Vilnius in the years 1922–1939. *Studia Historiae Scientiarum*. Vol. 17: 2018 s. 51–87.

Uniwersytet Wrocławski

610. 50 LAT Instytutu Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Wrocławskiego 1969–2019. Księga jubileuszowa. Zespół red. Andrzej Krajna [i in.]. Wrocław 2019 Atut ss. 355, nlb. 3, il.

611. KOREDCZUK Józef: Dzieje Katedry Ekonomii Politycznej na Wydziale Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 1945–1956. *Acta Universitatis Wratislaviensis. Prawo*. [Z.] 328: 2019 s. 231–241.

Wszecznica Świętokrzyska

612. ADAMCZYK Mieczysław: Wszecznica Świętokrzyska w Kielcach. Przemówienia, artykuły, refleksje rektora z lat 2005–2019. Kielce 2019 Wszecznica Świętokrzyska ss. 542, nlb. 1. (Prace Wszecznic Świętokrzyskiej; nr 170).

Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa i Ochrony w Warszawie

613. PIĘDEL Antoni, Powęska Marta: Historia i teraźniejszość Wydziału Zamiejscowego w Nisku. Nisko 2019 Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa i Ochrony im. Marszałka J. Piłsudskiego w Warszawie. Wydz. Zamiejscowy w Nisku ss. 156, il.

Wyższa Szkoła Handlowa w Radomiu

614. [MAJ Andrzej, Kępa Marcin]: Odcisnięte w porcelanie... 20 lat Wyższej Szkoły Handlowej w Radomiu. Teksty Andrzej Maj, Marcin Kępa. Łódź 2018 Wydaw. UŁ ss. 109, nlb. 3, il.

Wyższa Szkoła Techniczna w Gdańsku (Technischen Hochschule Danzig)

615. MITTER Adrian: Forschungsperspektiven auf die Geschichte der Technischen Hochschule Danzig (1904–1945). *Historia – Archiwa – Gdańsk*. T. 1: 2018 s. 73–83.

Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Toruńskiej

616. ZAGÓRSKI Dariusz: 25 lat Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Toruńskiej (1993–2018). *Euntes docete*. Toruń–Bydgoszcz 2018 Wydaw. Pejzaż Städtnicki ss. 239, nlb. 1, il.

IV. BIOGRAFIE

1. Zbiory życiorysów

617. ALBUM Polonorum 1828–1939. Red. J[an] Trynkowski. Warszawa 2018 Neriton ss. 467, il. Słownik biograficzny członków korporacji Konwent Polonia na uniwersytetach w Wilnie i Dorpacie (Tartu) w l. 1828–1940.

618. BIESZKA Karol: Nauczyciele Publicznej Szkoły Powszechnej w Somoninie w latach 1920–1939. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Br 4: 2019 s. 11–33.

619. CZYŻ Robert: Profesorowie państwowego Gimnazjum Koedukacyjnego im. Bartosza Głowackiego w Tomaszowie Lubelskim w okresie międzywojennym na podstawie wspomnień i materiałów źródłowych.

Cz. 1. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 6: 2017 s. 111–132.

Cz. 2. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 65–88.

Cz. 3: Nauczyciele języka polskiego. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 8: 2019 s. 147–173.

620. FRĄCZEK Ryszard, Skoczyński Wojciech: Wspomnienia o profesorach i wybitnych wychowankach Wydziału Górniczego Politechniki Śląskiej. Gliwice 2015 Bratniak Gliwicki ss. nlb. 2, 134, il.

Lata 1944–2015.

621. GUCIA Dobrosława: Leszczyńscy stypendyści Towarzystwa Naukowej Pomocy. *Rocznik Leszczyński*. T. 18: 2018 s. 91–100.

XIX–XX w.

622. IN MEMORIAM... Pamięci profesorów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu pochowanych na miejscowym cmentarzu parafii św. Jana Marii Vianneya. W oprac. Ewy Stryckiej. Poznań 2017 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego ss. 187, nlb. 1, il.

623. JAKUBOWSKA Danuta, Jaracz Areta, Śliwa Marek: Tajne nauczanie prowadzone przez nauczycieli Gimnazjum i Liceum im. Stanisława Staszica w Chrzanowie. Tekst Danuta Jakubowska, Areta Jaracz, Marek Śliwa. Chrzanów 2017 I LO im. Stanisława Staszica; Stow. Przyjaciele Staszica ss. 78, nlb. 3, il., mapa.

Słownik biograficzny.

624. JAKUBOWSKA Danuta, Pochylska Joanna: Z tradycją w nowoczesność. Spis absolwentów Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Chrzanowie 1911–2011. Chrzanów 2011 I LO im. Stanisława Staszica ss. 99, nlb. 1, il.

625. JANCZEWSKA-SOŁOMKO Katarzyna, Roźniatowska Bożenna: Muzycy pedagodzy urodzeni do 1871 roku w kulturze polskiej. Leksykon. Warszawa 2018 Stow. Pol. Artystów Muzyków ss. 777, nlb. 3.

Od 1466 r.

626. KLUBA Zbigniew: Przedwojenni nauczyciele szkoły w Krajkowie. Krajkowo 2019 Rzymskokatolicka Parafia Św. Trójcy ss. 200, il.

627. LUBOJEMSKA Barbara: Twórcy kultury i oświaty ziemi strzyżowskiej XIX i XX wieku. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 4: 2018 s. 112–125.

628. NOWASZEWSKA Milena: Portret nauczycieli sokołowskich szkół w latach 1944–1975 (wybrane przykłady). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 20: 2018 s. 169–188.

629. PERET-ZIEMLAŃSKA Zofia: Pamiętajmy o nich. Wspomnienia o pedagogach Konserwatorium, Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej i Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Katowice 2019 Muzo ss. 183, il.

630. POCZET dziekanów Wydziału Polonistyki wraz z kroniką zdarzeń w latach 1915–2018. Red. Dominika Duralska, Andrzej Krzysztof Guzek. Warszawa 2019 WUW Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego ss. 235, il.

631. SIENSKI Hieronim: Non omnis moriar... Groby profesorów AGH. Cmentarz Rakowicki. Zeszyt 2019. Kraków 2019 Stow. Wychowanków AGH im. Stanisława Staszica ss. 264, il.

632. SŁOWNIK biograficzny polskiego ruchu młodowiejskiego. T. 4. Pod red. Elżbiety Wojtas-Ciborskiej. Warszawa 2018 Muzeum HPRL ss. 490, il. Muzeum HPRL. T. 1. 2009.

633. UCZNIOWIE Realschule w Sulechowie w latach 1787–1873. Źródła i materiały. Pod red. Bogumiły Burdy i Bogumiły Husak. Zielona Góra 2018 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego; AP ss. 370, nlb. 1. Uniw. Zielonogórski, AP w Zielonej Górze.

Treść: Wstęp s. 5–8; Uczniowie Realschule w Sulechowie w latach 1787–1873 (źródło) s. 11–135; Wykazy uczniów w latach 1787–1829 s. 137–202; Wykazy uczniów w latach 1829–1873.

634. ŻEGOCIŃSKI słownik biograficzny. Z. 1: Ludzie oświaty i nauki. Pod red. Tadeusza Olszewskiego. Żegocina–Tarnów 2019 Stow. Ziemi Żegocińskiej im. Czesława Blajdy; Wydaw. M-Studo ss. 80. il.

2. Poszczególne biografie

635. ANTONOWICZ Bolesław: Stefan **Antonowicz** [1895–1940] nauczyciel Państwowego Liceum i Gimnazjum Żeńskiego im. J.U. Niemcewicza w Łowiczu. Opowieść wnuka. *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 s. 214–238.

636. DEMKO Iwona: Zofia **Baltarowicz-Dzielińska** [1894–1970]. Pierwsza studentka Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Kraków 2018 Wydaw. Akad. Sztuk Pięknych im. Jana Matejki ss. 248, il.

637. BORKOWSKI Michał: Portret Pani Heleny. *Kwartalnik Edukacyjny*. 2019 nr 4 s. 91–93. Helena **Borkowska** (ur. 1913).

638. RACINOWSKI Dariusz: Teresa **Ciążkowska** (1926–2017) – polonistka, wychowawca, zasłużony społecznik i regionalistka. *Polonia Maior Orientalis*. T. 6: 2019 s. 241–254.

639. CHOWANIAK Anna: Tadeusz Cwynar [1923–2003] – życie w służbie oświaty. *Almanach Kęcki*. Nr 19: 2015 [dr.] 2016 s. 35–52.

640. ŁOBACZ Małgorzata: Róża **Czacka** (1876–1961) pionierka polskiej tyflogii, założycielka Dzieła Lasek, niewidoma matka niewidomych. *Scientific Bulletin of Chełm. Section of Pedagogy*. 2018 nr 2 s. 45–53.

641. CZERNIK Jan: Pani Stasia. Wspomnienie o Stanisławie **Czarkowskiej** [1932–2014]. *Podlaski Kwartalnik Kulturalny*. 2019 [nr] 1 s. 72–80.

642. SZCZEPAŃSKI Piotr: Edward **Czernichowski** [1891–1984]. Szkic do portretu pedagoga. *Śląsk. R.* 26(25): 2019 nr 11 s. 23–25.
643. WODZIEŃ Edward: Zdzisław **Czerny** [ok. 1930–1996] profesor szkoły średniej, popularyzator turystyki i krajoznawstwa, muzyk z zamiłowania, zasłużony członek Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Dębickiej. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 3: 2018 s. 220–237.
644. SKRZYNIARZ Ryszard: Lublin Teachers, lectures and masters of Kazimierz **Dąbrowski** [1902–1980]. Discovering the biography. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 195–223.
Nauka w gimnazjum w l. 1916–1923.
645. DEMIDOWICZ Tomasz: **Derlukiewicz** Tadeusz (1945–2014), mgr pedagogiki „Leśniak”. *Historia i Świat*. 2019 nr 8 s. 188–191.
646. KAROLEWSKA Henryka: Helena **Dobrzyńska**, nauczycielka i serecanka (1870–1920). *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. nr 19: 2019 s. 95–102.
647. PLUTA Martyna: Jan Stanisław **Dorman** [1912–1986] – twórca, pedagog, reżyser, dyrektor teatru. *Nauczyciel i Szkoła*. 2019 nr 1 s. 119–124.
648. LEWOWICKI Tadeusz: O Profesor Marii **Dudzikowej** [1938–2018], Jej pedagogice oraz naukowej wspólnoty. *Pareja*. 2018 nr 2 s. 97–103.
649. ŚLIWERSKI Bogusław: Pożegnanie wybitnej pedagog – Profesor Marii **Dudzikowej** [1938–2018]. *Rocznik Pedagogiczny*. T. 41: 2018 s. 301–306.
650. FRANKIEWICZ Krzysztof: Grzegorz **Goliński** [1593–1631] – profesor i donator Akademii Krakowskiej. [W:] Terra culturae. Obszary, transfery, recepcje kultury, studia oraz szkice o kulturze i historii. Red. Łukasz Burkiewicz. Kraków 2018 s. 179–210.
651. DZIEDZIC-TOTOŃ Anna: Józef **Gościej** (1932–2017). *Rocznik Sądecki*. T. 47: 2019 s. 245–246.
Nauczyciel języka polskiego.
652. KWIECIŃSKA-DRABOT Krystyna: Jan Mieczysław **Górzyński** [1909–1982] zasłużony nauczyciel muzyki w Liceum Pedagogicznym w Ostrołęce. *Przydroża*. Nr 6: 2019 s. 303–310.
653. STROJNA-KRZYSTANEK Anna: Maria **Huelle** [1896–1980] – pierwsza studentka na Politechnice Lwowskiej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 20: 2018 s. 169–193.
654. KOCIUBA Grzegorz: Stanisław **Jachowicz** [1796–1857] – literat, pedagog, społecznik. *Tarnobrzeskie Zeszyty Historyczne*. Nr 44: 2016 s. 50–58.
655. NOWAKOWSKI Piotr Tomasz: Franciszek **Jujka** [1906–1944] pedagog na trudne czasy. *Społeczeństwo i Rodzina*. 2018 nr 4 s. 148–168.
656. RADOŃ Maria: Janina **Jurasińska** [1932–2013]. *Rocznik Historyczny Dynowiana*. nr 4: 2018 s. 303–309.
657. SURMACZ Małgorzata, Gładyszewski Grzegorz: Kazimierz **Juszczakowski** [1884–1969] – zapomniany pedagog. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: *Historia*. Vol. 73: 2018 s. 163–178.

658. KIERNIKOWSKI Paweł: Adam **Kędzierawski** (1935–2019). *Rocznik Chełmski*. T. 23: 2019 s. 507–512.
659. KOWALKOWSKI Krzysztof: Nauczyciel Ignacy Andrzej **Kowalkowski** (1811–1880). *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 4: 2019 s. 83–98.
660. KRASNOPOLSKA Ludmiła: Włodzimierz **Krasnopolski** [1923–2014]. *Rocznik Historyczny Dynowiana*. Nr 4: 2018 s. 311–317.
661. SNARSKA Michalina: Jerzy **Kubisz** [1863–1939] – pedagog i działacz społeczny. *Nauczyciel i Szkoła*. 2019 nr 1 s. 125–128.
662. SZUBARCZYK Hanna: Tadeusz **Kubiszewski** (1929–2019). *Wiek XIX*. R. 12: 2019 s. 343–344.
663. MISZEWSKI Zygmunt: Stanisław **Kuliński** [1907–1982]. Nauczyciel kaszubskich dzieci. Mosty–Kosakowo–Pogórze 2018 Zygmunt Miszewski; Urząd. Gm. Kosakowo; Sołectwo, Antoni Strzelec ss. 52, il.
664. JAN **Kupiec** (1841–1909) śląski pisarz ludowy i działacz społeczno-oświatowy. Praca pod red. Danuty Kocurek. Pszczyna–Kraków 2018 Wydaw. „Scriptum” Tomasz Sekunda ss. 167, il.
Z treści: Kanafek-Lewandowska Marcela: Jan Kupiec – wspomnienia rodzinne s. 13–23; Kocurek Danuta: Działalność Jana Kupca w świetle korespondencji skierowanej do niego s. 45–54; Wybrane listy Jana Kupca do poznańskiej „Oświaty” s. 55–62; Kocurek Danuta: Oświata w powiecie pszczyńskim w XIX stuleciu – zarys problematyki s. 77–90; Kocurek Danuta: Czytelnicтво na Ziemi Pszczyńskiej w drugiej połowie XIX wieku – do 1918 roku s. 91–105.
665. ANDRYSIAK Ewa, Karolewska Henryka: Felicja **Łączkowska** (1859–1932). Nauczycielka i działaczka społeczna. Kalisz 2018 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk ss. 107, nlb. 1, il. (Kaliszanie; 15).
666. MIĄSO Józef: Zapisane w pamięci. Fragment autobiografii. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 118–137.
Józef **Miāso** (ur. 1930).
667. PROF. Barbara **Mizerka** 1930–2017. Pod red. Rafała Kościańskiego. Kościan 2018 Stow. Absolwentów Gimnazjum i Liceum w Kościanie ss. 44, il. (Nasi Profesorowie).
668. EMILIA **Molska** [1932–2017] wybitna humanistka, wspaniały pedagog i wychowawca. Praca zbiorowa. Red. Stanisław Adamczak. Kielce 2018 Compus ss. 111, il.
669. KOCUREK Danuta, Nycz Stanisława: Franciszek **Morkisz** (1918–2009) pedagog i działacz społeczno-kulturowy w Gilowicach i Frydku. Kraków–Gilowice–Wola 2019 Scriptum; Gm. Ośr. Kultury w Miedznej z siedzibą w Woli.
670. LUDWIK **Musioł** (1892–1970) – nauczyciel i historyk śląski. Red. nauk. Danuta Kocurek. Pszczyna 2018 Starostwo Pow. ss. 161, il.
Z treści: Krupa Sławomira: Ludwik Musioł – szkic do portretu (1892–1970) s. 11–46; Nocoń Halina: Ludwik Musioł jako pedagog „Skarbów swjej wiedzy nie szczędził nikomu...” s. 47–59; Chlebek-Rolska Agnieszka: Bibliografia prac Ludwika Musioła s. 101–118; Grygier Zdzisław: Dokumenty i pamiątki po Ludwiku Musiole w zbiorach Muzeum Prasy Śląskiej w Pszczynie s. 123–151.
671. KRZANOWSKI Adam: Jadwiga **Nakonieczna** (1889–1983). Życiorys polskiej nauczycielki z Kresów. Krosno 2018 Krośnieńska Oficyna Wydaw.; nakł. Oddz. ZNP ss. 47, il. (Portrety Krośnian).

672. WIĘCEK Ryszard: Janina **Otrębowicz** (1940–2019). *Szkice Kętrzyńsko-Kozielskie*. T. 20: 2019 s. 196–201.
673. ŚWIĘS Wojciech: Edward **Pasek** (1915–1983) zaangażowany nauczyciel, regionalista i społecznik. *Pamiętnik Cieszyński*. T. 22: 2017 s. 125–142.
674. DEMIDOWICZ Tomasz: **Patejuk** Mikołaj Jerzy (1901–1941), ps. „Mikuś”, „Mikołaj”, mgr pedagogiki. *Historia i Świat*. 2019 nr 8 s. 191–193.
675. MAZUR Piotr: Michał **Pękalski** (1896–1967) nauczyciel, historyk, regionalista. *Scientific Bulletin of Chełm. Section of Pedagogy*. 2018 nr 2 s. 37–43.
676. PILCH Miriam: Józef **Pieter** [1904–1989] – psycholog, filozof, pedagog, naukowca. *Nauczyciel i Szkoła*. 2019 nr 1 s. 113–117.
677. SKIBIŃSKA Ewa Maria: Krystyna **Pleskot-Makulska** (1954–2019). *Rocznik Andragogiczny*. [T.] 26: 2019 s. 249–253.
678. KRAJ-KOZUBSKA Barbara: Pani profesor „Karolina”. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 261.
Karolina **Pojawska** (1916–1986).
679. LESZCZYŃSKA-BUGAJSKA Teresa: Karolina. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 262
Karolina **Pojawska** (1916–1986).
680. SADOWSKA Ewa: Pani Karolina **Pojawska** [1916–1986] – nasza wychowawczyni. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 257–261.
681. ŻAK Stanisław: Karolina **Pojawska** (1916–1986). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 255–257.
682. KRUCZEK Maria: Bartłomiej **Popiela** (1938–2017). *Rocznik Sąddecki*. T. 47: 2019 s. 247–249.
683. BŁASZCZAK Iwona: Działalność oświatowa Feliksa **Popławskiego** [1899–1989] – współtwórcy polskich uniwersytetów ludowych. Warszawa 2019 Wydaw. SGGW ss. 360, nlb. 1, il.
684. PASIUT Bogusława: Mieczysław **Ptaszek** – kowal, żołnierz, nauczyciel (1914–2014). *Rocznik Sąddecki*. T. 46: 2018 s. 224–246.
685. SZLAUR-Bujok Maria: Ferdynand **Pustówka** (1894–1965) – nauczyciel i folklorysta z Malinki. *Rocznik Wiślański*. T. 9: 2017 s. 67–76.
686. ZANIEWSKA Teresa: Profesor Jan **Radomski** (1898–1977) pedagog i działacz oświatowy. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 138–149.
687. TOBOŁA Romualda, Kochaniewicz-Budzik Elżbieta: Aleksander Józef **Radoniewicz** [1882–1969] nauczyciel, patriota, społecznik. *Rocznik Piłźnieński*. [R. 4:] 2008 s. 92–97.
688. SOROKA Jakub: Tadeusz **Ramotowski** – nauczyciel, dyrektor szkoły (1928–2002). *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 25: 2018 s. 489–490.
689. CHAŁOŃSKA Joanna: Maria **Rychter** [1916–1990] – nauczycielka. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 265–266.

690. KRZEMIŃSKI Tomasz: Julius **Scharlok** (24 VI 1809 – 14 VIII 1899) przyrodnik, nauczyciel, społecznik. Honorowy obywatel Grudziądza. *Rocznik Grudziądzki*. T. 27: 2019 s. 279–288.
691. CIEMIĘGA Elżbieta: Alina **Sitarz-Ciemiega** [1937–2015]. *Kwartalnik Edukacyjny*. 2019 nr 2 s. 74–78.
692. SMUSZKIEWICZ Antoni: Lech **Słowiński** (1922–2005) – historyk polonistyki gimnazjalnej. [W:] *Stulecie poznańskiej polonistyki (1919–2019)*. T. 3: Nauka o literaturze (po roku 1945). Pod red. Seweryny Wyslouch oraz Barbary Judkowiak, Sylwii Karolak, Anny Piotrowicz. Poznań 2018 s. 331–350.
693. DEMCIO Marcin: Stanisław **Sobiński** [1872–1926] – kurator Okręgu Szkolnego Lwowskiego. *Limes*. Nr 6: 2013 s. 268–276.
694. MĘCZYŃSKA Katarzyna: Zofia **Sokolnicka** [1878–1927], „dusza tajnego nauczania”, emisariuszka, posłanka, Zochna. *Kronika Miasta Poznania*. 2018 nr 3 s. 143–154.
695. POPIEL Krystyna, Wilbik Małgorzata: Bohdan **Stefanowski** [1883–1976] założyciel i pierwszy rektor Politechniki Łódzkiej. Łódź 2018 Politech. Łódzka; Rektorska Komisja Hist.; Pracownia Hist. Politech. Łódzkiej ss. 94, nlb. 1, il. (Rektorzy Politechniki Łódzkiej).
696. BURDA Bogumiła, Husak Bogumiła: Gotthelf (Gotthilf) Samuel **Steinbart** (1738–1809) propagator nowoczesnej idei nauczania w drugiej połowie XVIII stulecia na pograniczu brandenbursko-śląskim. *Śląska Republika Uczonych*. Vol. 8: 2018 s. 143–156.
697. ŻAK Stanisław: Jan **Straż** (1893–1948). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 263–264.
698. LEGUTKO Justyna: Tadeusz **Strumillo's** [1884–1958] writing and scout activities. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 5: 2019 s. 313–326.
699. CZYŻ Robert: Wspomnienie o Marku **Świtce** (1945–2017) – pasjonacie społecznego działania i nauczycielu z powołania. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 7: 2018 s. 279–282.
700. JULKOWSKA Violetta: Prof. Helena **Tadeuszak** 1909–1982. Kościan 2014 Stow. Absolwentów Gimnazjum i Liceum w Kościanie ss. 36, il. (Nasi Profesorowie).
701. STAWIARSKA Teresa: Helena **Tarczyńska** – nauczycielka, społeczniczka, późna „Entuzjastka” (1850–1935). *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 66: 2018 nr 2 s. 207–224.
702. DUDEK Tomasz: Kasper **Weigel** 1880–1941. Profesor i rektor Politechniki Lwowskiej. *Wrocławskie Studia Szkolne*. T. 23: 2019 s. 191–204.
703. BUDKIEWICZ Mariusz, Grubecka Iwona, Kosecka Dorota: Ludwik **Wicher** [1886–1965] nauczyciel dyrektor, publicysta, więzień Dachau. Lipno 2019 Tow. Miłośn. Ziemi Dobrzyńskiej ss. 47, il.
704. PROF. Zofia **Wolska** 1909–2005. Pod red. Violetty Julkowskiej i Bartosza Horodeckiego. Kościan 2015 Stow. Absolwentów Gimnazjum i Liceum w Kościanie ss. 34, nlb. 2, il. (Nasi Profesorowie).
705. JUREK Tomasz, Urban Renata: Profesor Bernard **Woltmann** (1932–2013) nauczyciel i naukowiec. Gorzów Wielkopolski 2018 Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej. Sekcja Historii ss. 271.

706. JAGIEŁA Jarosław, Łęski Zbigniew: Profesor Władysław Piotr **Zaczyński** (1930–2017). *Edukacyjna Analiza Transakcyjna*. Nr 6: 2017 s. 15–18.

707. TYRYBON Weronika: Bruno **Zajac** (1887–1954) – nauczyciel, socjalista i działacz niepodległościowy. *Wadoviana*. Nr 21: 2018 s. 249–255.

708. ZARĘBSKI Maciej Andrzej: Żywot marzycielki... Julianny **Zarębskiej** (1918–2002). Zagnańsk 2019 Świętokrzyskie Tow. Region. ss. 184, il. (Biblioteka Świętokrzyska; 369).

709. KATARASIŃSKA Elżbieta: Bohaterowie Niepodległej. Jan **Zbudniewek** (1898–1981). *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2019 s. 196–213.

710. KUCZYŃSKA-KWAPISZ Jadwiga: Życie i działalność Ewy **Żabczyńskiej** (1929–2019) – redaktor naczelnej „Szkoły Specjalnej”. *Szkoła Specjalna*. T. 80: 2019 nr 4 s. 288–292.

V. DZIEJE OŚWIATY POZASZKOLNEJ

1. Oświata dorosłych

711. X - DZIESIĘCIOLECIE Błońskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku 2008–2018. Do dr. przygotot. Roman Nowoczewski. Błonie 2018 Ereni ss. 201, nlb. 2, il.

712. 15 LAT Uniwersytetu Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim 2003–2018. Oprac. red. Matylda Niewójt, Krystyna Borys, Jadwiga Myśliwska, Józef Pazderski. Ostrowiec Świętokrzyski 2018 Stow. Uniw. Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości ss. 181, nlb. 3, il.

713. 20 LAT minęło... jak jeden dzień. Pod red. Ewy Szymańskiej i Iwony Radel. Leszno 2018 Stow. Uniw. Trzeciego Wieku ss. 64, il.

Antologia wspomnień z Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Lesznie, l. 1998–2018.

714. BIEGAŃSKI Przemysław: O lepszą jakość życia seniorów. Bydgoskie Uniwersytety Trzeciego Wieku (1996–2019). *Kronika Bydgoska*. T. 40: 2019 s. 343–367.

715. JUSIAK Roman: Uniwersytety ludowe. Tradycja i współczesność. *Myśl Ludowa*. nr 11: 2019 s. 117–131.

716. KRZYSZTOFIK Małgorzata: Świętokrzyski Uniwersytet Trzeciego Wieku. *Edukacja Ustawiczna Dorosłych*. T. 3 2017 s. 56–63.

717. MATUSEK Beata: Edukacja dorosłych na Górnym Śląsku od Wiosny Ludów do wybuchu I wojny światowej. Cz. 1: Sytuacja polityczna Górnego Śląska, prekursorzy pracy oświatowej, kierunki rozwoju edukacji dorosłych (1848–1914). Sosnowiec 2018 Oficyna Wydawnicza „Humanista”.

Plik tekstowy PDF.

718. PAROL Robert: Pozaszkolne kształcenie zawodowe dorosłych na przykładzie działalności Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Słupsku. *Edukacja w Dyskursie*. Nr 6: 2018 s. 35–47.
Lata 2001–2018.

719. PÓŁTURZYCKI Józef: Stulecie rozwoju edukacji dorosłych w Polsce (1918/1919/2019). *Rocznik Andragogiczny*. [T.] 26: 2019 s. 313–332.

720. PRZESTRZENIE i miejsca edukacji dorosłych w Polsce. Red. nauk. Monika Gromadzka. Warszawa 2018 Wydaw. FRSE ss. 317, nlb. 1, il. (Seria Naukowa; t. 4).

Z treści: Stopińska-Pająk Agnieszka: Korzenie polskiej edukacji dorosłych – andragogiczne narracje historyczne s. 16–37; Marianowska Anna: Z jakich powodów Polacy zaczęli przedłużać moratorium psychospołeczne? O przemianach warunkujących funkcjonowanie młodych dorosłych w okresie transformacji ustrojowej s. 94–115; Maliszewski Tomasz: Uniwersytety ludowe – edukacyjny skansen czy skuteczne remedium na współczesne wyzwania cywilizacyjne? s. 198–222.

721. RĘDZIŃSKI Kazimierz: Towarzystwo Uniwersytetu Ludowego im. A. Mickiewicza we Lwowie (1898–1914). *Kultura, Przemiany, Edukacja*. T. 7: 2019 s. 13–26.

722. STOPIŃSKA-PAJĄK Agnieszka: Rola Instytutu Oświaty Dorosłych w rozwoju edukacji dorosłych w Polsce w kontekście dyskursu pamięci o przeszłości andragogicznej. *Edukacja Dorosłych*. 2019 nr 2 s. 111–125.

Lata 1915–1947.

723. TUTAJ Anna, Tutaj Jerzy: Uniwersytety Trzeciego Wieku w Aglomeracji Wałbrzyskiej. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 6: 2018 s. 205–216.

724. UCZĄCY się dorosły – inspiracje, wyzwania, trendy. Księga jubileuszowa poświęcona Profesorowi Tadeuszowi Aleksandrowi w 80. rocznicę urodzin i 55. rocznicę pracy naukowej. Pod red. Agaty Chabior. Ostrowiec Świętokrzyski 2018 Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości ss. 569, il.

Z treści: Szarota Zofia: „Czuję się jako eksponat...” – rozmowa z Profesorem Tadeuszem Aleksandrem s. 25–65; Litawa Aleksandra: O dorobku naukowym Profesora Tadeusz Aleksandra s. 66–76; Kargulowa Alicja: Edukacja, praca, rodzina w trzech koncepcjach poradnictwa lat osiemdziesiątych. Profesorowi Tadeuszowi Aleksandrowi z okazji Jubileuszu s. 77–104; Stopińska-Pająk Agnieszka: Instytut Pedagogiczny w Katowicach – jako pionier kształcenia wyższego dla dorosłych s. 250–271; Kargul Józef: Polityczno-gospodarcze tło problematyki edukacji dorosłych w początkowej fazie „socjalistycznej industrializacji kraju” s. 275–288; Półturzycki Józef: Generał Elżbieta Zawacka – niezwykle żołnierz, historyk i pedagog s. 289–316; Szwech Agata, Solarczyk-Szwec Hanna: Sztuka jako obszar uczenia się w dziennikach Haliny Semenowicz s. 317–333; Czerniawska Olga: Edukacyjny wymiar badań biograficznych s. 334–343; Maliszewski Tomasz, Borowska Sulisława, Byczkowski Marek: Kaszubski Uniwersytet Ludowy w Wieżycy – kilka okolicznościowych impresji s. 516–535.

725. UNIWERSYTET Trzeciego Wieku Uniwersytetu Rzeszowskiego 2008–2018. Red. Andrzej Bonasiuk [i in.]. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego ss. 351, nlb. 1, il.

726. WNEK Jan: Rola i znaczenie Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu (1929) w popularyzacji pozaszkolnej oświaty rolniczej dorosłych. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 62: 2019 nr 3/4 s. 76–90.

727. Z LUDŹMI ku ludziom. Uniwersytety ludowe pomiędzy teorią a praktyką. Red. nauk. Angelika Felska. Mierzyn 2019 Zachodniopomorski Uniw. Ludowy – Fund. ss. 154, il.

2. Biblioteki

728. 90 LAT Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach (1928–2018). Z tradycją w przyszłość. Red. Barbara Michałek, Anna Góral. Katowice 2018 Pedagog. Bibl. Woj. im. Józefa Lompy ss. 195, il.

Z treści: Jaskiernia Zbigniew: Z dziejów Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach: 1928–2018 s. 5–161.

729. PALUNČANKA Vol'ga Mikalaeŭna: Biblioteki adukacyjnych ustanou Násviža ŭ apošnāj čvèrci XVIII st. *Acta Albaruthenica*. T. 19: 2018 s. 329–338.

730. TRUSZCZYŃSKA Marta, Walska-Golowska Anna: Edukacyjna rola Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Krakowie. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 1: 2017 s. 269–285.
W l. 1922–2017.

731. WOJTEK Katarzyna: Kolekcja podręczników szkolnych z księgozbioru Ludwika Brożka [1907–1976]. [W:] Kolekcje w zbiorach bibliotek Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Red. Maria Kycler, Dariusz Pawelec, Bogumiła Warząchowska. Katowice–Sosnowiec 2018 s. 386–403.

VI. DZIEJE RUCHU NAUCZYCIELSKIEGO

1. Opracowania ogólne

732. JANUSZEWSKA-WARYCH Maria: Współdziałanie Związku Nauczycielstwa Polskiego w powojennym ratowaniu dzieci polskich wygnanych z ojczyzny w latach II wojny światowej. *Rocznik Polsko-Ukraiński*. T. 20: 2018 s. 45–63.

733. OŚKO Stanisław, Staniszewski Józef, Szymkiewicz Maria: Okręg kielecki Związku Nauczycielstwa Polskiego w służbie szkoły i nauczyciela. Zarys dziejów (1905–1999). Praca zbiorowa pod red. Stanisława Ośki. Kielce 2019 Wydaw. Pedagog. ZNP Spółka z o.o. ss. 344, il.

734. SZLAWSKI Dariusz: ZNP dla Niepodległej. Związek Nauczycielstwa Polskiego w budowie i rozwoju niepodległej Polski. Warszawa–Częstochowa 2018 Precjoza ss. 39, nlb. 1, il.
Lata 1905–1945.

735. [WOLSKA Eugenia]: Carpe Diem. Przeżyjmy to jeszcze raz 2003–2018. 15 lat Stowarzyszenia Społecznego Klubu Nauczycielskiego. Tekst Eugenia Wolska. Bolesławiec 2018 Muzeum Ceramiki ss. 69, nlb. 2, il.
W Bolesławcu.

736. ZAREMBA Jadwiga, Babik Irena, Setlak Krzysztof]: Sen o wolności. Powstanie Solidarności nauczycielskiej w gminie Łącko we wspomnieniach założycieli związku. [Oprac. i rozmowa] Andrzej Zarych. *Almanach Łącki*. Nr 26: 2017 s. 94–97.
L. 1987–1990.

737. ZWIĄZEK Nauczycielstwa Polskiego Oddział w Lublinie, Oddziałowa Sekcja Emerytów i Rencistów. Opracowanie przygot. pod kier. Krystyny i Tadeusza Tchórzewskich. Lublin 2019 Wydaw. Nauk. Tygiel ss. 310, il.

2. Pamiętniki nauczycieli

738. BILIŃSKI Władysław: Wichry w oczy wieją. Wspomnienia Podolanina. Do dr. przygot. Andrzej Kondratowicz. Konin 2019 Firma Księgarska Mawi ss. 70, il.
W. Biliński (1928–2013).

739. BOBER Gizella: Moje wspomnienia z młodości w Radomsku. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 14: 2018 s. 269–284.

Wspomnienia ukazujące początki wojny i naukę w jej trakcie w Radomsku, kontynuowaną po wojnie w gimnazjum i liceum pedagogicznym w Zgierzu, pracę pedagogiczną w Brzezinach k. Łodzi, a następnie w Gdańsku.

740. BRUSIŁO Zygmunt: *Moje lata pracy w liceum ogólnokształcącym (1964–1975). Rocznik Bolesławiecki*. T. 10: 2017 [dr.:] 2018 s. 178–183.

W Bolesławcu.

741. BUKOWSKA Wanda: *Wspomnienia z okresu od 1918 do 2018. Wodzisław Śląski–Zgierz 2018 Łódzkie Zakłady Graf.* ss. 260, il.

Wspomnienia autorki (ur. w 1930) m.in. z lat edukacji, następnie pracy jako nauczycielka jęz. rosyjskiego, działalności edukacyjnej oraz prowadzenia kółek teatralnych i zespołów folklorystycznych.

742. CHRÓŚCIEWICZ-FILIPOWICZ Helena: *Z Kresów Wschodnich do Nałęczowa. Wspomnienia nauczycielki*. Red., konsultacja hist. Jerzy Michał Sołdek. Nałęczów 2018 Tow. Przyj. Nałęczowa ss. 24, il.

Wspomnienia autorki (ur. w 1928) z lat okupacji sowieckiej oraz niemieckiej na Wołyniu, ucieczki do Chełma i Nałęczowa, edukacji w Liceum im. Wacławy Arciszowej w Lublinie, studiów na UMCS, a także późniejszej pracy jako nauczycielka.

743. MOŹDŻONEK Jan: *Opowiadania Wnukom*. Red. merytoryczna Mirosław Możdżonek, Helena i Paula Kukołowicz. Warszawa 2018 Fund. Wolne Dźwięki ss. 141, il.

Wspomnienia autora (ur. 1917) m.in. pracy jako nauczyciel w Szkole Rzemiosł Budowlanych.

744. [PIELUCHOWSKA Zenobia]: *Wspomnienia Zenobii Pieluchowskiej z jej działalności oświatowej w Radomsku*. [Wyd.] Gizella Bober. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 14: 2018 s. 251–268.

Wspomnienia kierowniczki przedszkola (1906–1987) ukazujące przedwojenną działalność w Związku Pracy Obywatelskich Kobiet i organizację przedszkola, wojenną pracę w ochronie pod egidą RGO i w AK, powojenną działalność oświatową w Radomsku oraz w Gdańsku (po wyjeździe w 1954 r.).

745. WOŹNIAK Hieronim: *Świat się zmienia. O moim życiu i działalności w Kozińcu i w Żywcu. Koziniec–Żywiec–Ruda Śląska 2018 nakł. aut.; Advert Studio, Marcin Wilk* ss. 102, il.

Wspomnienia nauczyciela i działacza społecznego (ur. 1933) gł. z okresu PRL-u.

VII. ORGANIZACJE MŁODZIEŻOWE

1. Harcerstwo

746. 19 KRAKOWSKA Drużyna Harcerzy i krakowskie szczyepy lotnicze im. Żwirki i Wigury w latach 1931–1989. Pod red. Janusza Wojtyczy i Krzysztofa Wojtyczy. Kraków 2019 Fund. „Wczoraj i Dziś” ss. 350, il.

747. 25-LECIE Harcerskiego Kręgu Seniorów „Włochy” im. hm. Eugeniusza Janca. Oprac. red. Anna Szymańska, Wiktoria Thierry-Frańczak. Warszawa 2016 Urząd Dzielnicy Włochy m.st. Warszawy ss. 48, il. ZHP. Chorągiew Stołeczna.

Lata 1991–2016.

748. BRYŁA Zbigniew: *Przedwojenne harcerstwo w Szczekocinach. Szczekociński Rocznik Historyczny*. [Nr] 1: 2013 s. 149–156.

749. CZARKOWSKI Jakub: *Aktualność pedagogii harcerskiej XX-lecia międzywojennego. Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 117–126.

750. CZARNOTA Wanda: Międzynarodowy wymiar harcerstwa. Rys historyczny. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 57–83.
751. DĘBOWSKI Stanisław, pseud. Młot: Była taka drużyna. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 14: 2018 s. 405–444.
Wspomnienia autora (1899–1987) z działalności w drużynie skautowej im. Tadeusza Kościuszki w Łomży, l. 1916–1917.
752. DRĄG Kaja: Harcerskie sztandary i muzealnictwo. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 167–178.
753. EUSTACHIEWICZ Tadeusz: Harcerstwo a nowa polska szkoła. (Referat wygłoszony na XVI Walnym Zjeździe Okręgu Wielkopolskiego Związku Harcerstwa Polskiego dnia 10 marca 1935 r.). Kraków 2019 Impuls ss. 22, tabl. 10, il. (Przywrócić Pamięć).
754. GRODECKA Ewa: Pierwsze ćwierćwiecze harcerstwa żeńskiego. Materiały do historii. Cz. 4: Służba wojenna III. Kraków 2019 Impuls ss. 140, nlb. 4. (Przywrócić Pamięć).
755. HARCERSKI Kodeks Honorowy. Zasady postępowania w sprawach honorowych, wykluczających pojedynki. Red. wydawnicza Danuta Porębska. Kraków 2019 Impuls ss. 70, nlb. 10. (Przywrócić Pamięć).
756. HARCERSTWO żeńskie w ruchu niepodległościowym 1911–1920. Wspomnienia. Red. wydawnicza Danuta Porębska. Kraków 2019 Impuls ss. 61, nlb. 7, il. (Przywrócić Pamięć).
757. JACZEWSKI Andrzej: Harcerstwu zawdzięczam bardzo wiele... Do dr. przygot. Janusz Wojtyca. Kraków 2018 Fund. Wczoraj i Dziś ss. 214.
Zawiera wspomnienia autora (ur. 1929) dotyczące działalności w Szarych Szeregach, odbudowy struktur harcerstwa po II wojnie oraz artykuły na temat harcerstwa, opublikowane na łamach harcerskiego tygodnika „Motywy” i teksty zamieszczone na blogu „Cicer cum caule”.
758. JAROSIŃSKA Małgorzata: Listy Andrzeja i Olgi Małkowskich w zbiorach Muzeum Harcerstwa. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 153–166.
759. KONIECZNY Dawid: Wspomnienie zapomnianego miejsca – Ośrodek Harcerski w Olkuszu. *Ilcusiana*. Nr 15: 2016 s. 91–109.
Lata 50. XX w.
760. KOZIELEWSKI Ignacy: Siła nasza od nas zależy. Kraków 2019 Impuls ss. 92, nlb. 8, il. (Przywrócić Pamięć).
761. LUTOSŁAWSKI Kazimierz: Czem jest skauting polski? Gawęda obozowa. Red. wyd. Danuta Porębska. Kraków 2018 Impuls ss. 9, nlb. 19, il. (Przywrócić Pamięć).
Podstawa ed.: Warszawa 1913.
762. MAŁKOWSKI Andrzej: Korespondencja 1911–1919. Zebrał i przypisami opatrzył Marek Popiel. Zakopane 2018 Stow. Muzeum Harcerskie im. Olgi i Andrzeja Małkowskich ss. 415, il.
763. MAŁKOWSKI Andrzej: Skautostwo pod względem wychowawczym i narodowym. Komitet Skautowy w Zakopanem. Kraków 2019 Impuls ss. 16, nlb. 8, il. (Przywrócić Pamięć).
764. MŁYNARSKI Marian pseud. Kiśkis: Moja harcerska służba. Kraków 2013 Zw. Harcerstwa Pol. Chorągiew Krakowska ss. 226, nlb. 1, tabl. 16, il.
Toż. Wyd. 2. uzup. 2018; Obejmuje l. 1945–1991.
765. NA SZLAKU niepodległości 1918. Rola harcerstwa w wychowaniu dzieci i młodzieży w stuletniej tradycji Niepodległej Polski. Zespół red. Joanna Banasiak, Mateusz Fabiszewski, Ar-

kadiusz Lewandowski. Płock 2018 Wydaw. Nauk. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej; Hufiec Płock im. Obrońców Płocka 1920 roku ss. 88.

Materiały z konferencji naukowej, Płock, 26 X 2018 r.

766. NAJGRAKOWSKI Michał: Z dziejów „Czarnej Trzynastki”. T. 7: Sto lat „Poznańskiej Czarnej Trzynastki” (1919–2019). Poznań–Swarzędz 2019 Stow. Krąg Przyj. Czarnej Trzynastki; MediaExpo Wawrzyniec Wierzejewski ss. 212.

T. 1. 2011.

767. NIEWĘGŁOWSKI Jan: Salezjańskie harcerstwo w latach 1918–1939. *Seminare*. T. 40: 2019 nr 2 s. 131–144.

768. [NOWAK Aleksander Hauke-] Hauke-Nowak Aleksander: Ze wspomnień skauta-legjonisty. Wyd. 2. uzup. Kraków 2018 Oficyna Wydawnicza Impuls ss. 129, nlb. 2, il. (Przywrócić Pamięć).

Wspomnienia z l. 1911–1918; Podstawa edycji: Warszawa 1935.

769. ORCZYKOWSKI Dominik Marian: Harcerstwo w Drohobyczu. (Kalendarium z lat 1909–1944 i notatki z lat późniejszych. Kraków 2013 nakł. autora ss. 128, nlb. 1. (Wierni Bogu i Polsce Drohobyczanie; 13).

770. PILARCZYK Zbigniew: Społeczno-polityczne przesłanki powstania ruchu skautowego w Wielkopolsce na początku XX wieku. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 105–115.

771. RADOŚĆ życia. Jednodniówka Łódzkiego Oddziału Związku Harcerstwa Polskiego. Red. wydawnicza Danuta Porębska. Kraków 2018 Impuls ss. 75, nlb. 17, il. (Przywrócić Pamięć).

Podstawa edycji: Łódź 1927.

772. SALATA-ZASACKA Lidia: Recepcja idei „nowego wychowania” w poglądach instruktorów harcerskich w latach międzywojennych. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 85–103.

773. SEROCZYŃSKI Marcin: Harcerstwo chełmińskie. Zarys dziejów. Chełmża–Toruń 2018 Hufiec Chełmża im. A. Depczyńskiego; Tow. Przyj. Chełmży; Machina Druku ss. 249, il.

Lata 1918–2018.

774. SOLARZ Adam: Harcerstwo jeleniogórskie 1956–1973. Nieprzetarty Szlak. Jelenia Góra 2018 Adam Solarz ss. 36, il.

775. SOLARZ Adam: Harcerze jeleniogórscy 1945–1950. Cz. 1. Jelenia Góra 2016 Adam Solarz ss. nlb. 2, 132, il.

Toż. Cz. 2: Wspomnienia. Jelenia Góra 2017 ss. 192, il.

776. STROJNY Janusz: Wychowanie duchowe w genezie ideowej harcerstwa. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 47–56.

777. SYPIEŃ Jacek: Zygmunt i Kamilla Rajdeccy – twórcy skautingu w Olkuszu. *Ilcusiana*. Nr 19: 2018 s. 30–47.

Z. Rajdecki (1874–1941), K. Rajdecka (1871–1942).

778. SZKICE z dziejów Hufca Męskiego ZHP. Nowy Dwór Mazowiecki 1945–1950. [Aut.] Zenon Jendor, Ryszard Możdżyński, Kazimierz Sikora, Bogusław Wieczorek. [B.m.] 2018 [b.w.] ss. nlb. 2, 40, nlb. 2, tabl. 1, il., mapa.

779. TAZBIROWA Julia: Instruktorzy harcerstwa w życiu społecznym Polski międzywojennej. *Harcerstwo*. Nr 1: 2018 s. 127–133.

780. WOJTYCZA Krzysztof: Hufiec Kraków–Śródmieście w latach 1973–1989. Kraków 2018 Text ss. 273, il. Kom. Hist. Krakowskiej Chorągwi ZHP.

781. WYTYCZNE organizacyjno-programowe pracy starszoharcerskiej. (Przyjęte na 8. Zjeździe Starszego Harcerstwa nad. j. Narocz 24–30.VIII.1936). Red. wydawnicza Danuta Porębska. Kraków 2018 Impuls ss. 88, nlb. 4, il. (Przywrócić Pamięć).
Podstawa edycji: Warszawa 1936.

782. Z DZIEJÓW rybnickiego harcerstwa. [Cz.] 2: „Złączeni węzłem...”. Gawęda o instruktorach harcerskich Hufca Ziemi Rybnickiej. Red. Elżbieta Soroczan, Zbigniew Soroczan. Katowice–Rybnik 2018 „Śląsk” Wydaw. Nauk.; Krąg Stow. Ruchu Harcerskiego „Czuwaj” ss. 418, il.
Lata 1920–2018.
Cz. 1. Katowice 2013.

783. ZIENKOWICZÓWNA Bolesława: Związek zuchów czyli młodych harcerzy. Oprac. B. Zienkowiczówna; red. wydawnicza Danuta Porębska. Kraków 2018 Impuls ss. 243, nlb. 5, il. Związek Harcerstwa Polskiego. (Przywrócić Pamięć).
Podstawa edycji: Warszawa 1918.

784. ZIMMER Bolesław: Wychowanie harcerskie. Red. wydawnicza Danuta Porębska. Kraków 2018 Impuls ss. IV, nlb. 6, 143, nlb. 5, il. (Przywrócić Pamięć).
Podstawa edycji: Lublin 1939.

785. ZWIĄZEK Harcerstwa Polskiego Chorągiew Kielecka im. Stefana Żeromskiego w latach 2002–2012. Sesja historyczna. Red. Stanisław Adamczyk, Andrzej Rembalski. Kielce–Starachowice 2018 Przeds. Usługowe COMPUS, L. Grochulski, P. Szyszkowski ss. 212, il.

Treść: Rembalski Andrzej: Od redaktora s. 5–7; Rembalski Andrzej: Stan badań nad historią harcerstwa Kieleckiej Chorągwi ZHP im. Stefana Żeromskiego w latach 2002–2012 s. 8–19; Massalski Adam: Szkice z dziejów wychowania patriotycznego młodzieży w Związku Harcerstwa Polskiego na Kielecczyźnie w latach 1912–2012 s. 20–38; Adamczak Stanisław: Druhna harcmistrz Emilia Molska – nauczyciel, pedagog, wychowawca, instruktor Związku Harcerstwa Polskiego s. 39–62; Kateusz Anna: Struktura organizacyjna Chorągwi ZHP w Kielcach w latach 2002–2012. Władze Chorągwi. Instruktorzy Chorągwi Kieleckiej we władzach centralnych s. 63–74; Cegielska Maria, Kowalewska Barbara, Stobiecka Ewa: Kształcenie kadry instruktorskiej w Chorągwi Kieleckiej im. Stefana Żeromskiego w latach 2000–2012 s. 75–88; Kubiec Elżbieta: Harcerskie Miejsca Pamięci w ZHP Chorągwi Kieleckiej im. Stefana Żeromskiego – Suplement. [Dodatek do: Kubiec Elżbieta: Harcerskie Miejsca Pamięci na terenie Chorągwi Kieleckiej ZHP im. Stefana Żeromskiego. [W:] Kielecka Chorągiew Związku Harcerstwa Polskiego im. Stefana Żeromskiego w latach 1956–2000. Kielce 2013] s. 89–137; Łukaszczyk Grzegorz, Szrek Jacek: Historia żeglarstwa harcerskiego w Kielcach s. 138–150; Kubiec Elżbieta: Harcerski Festiwal Kultury Młodzieży Szkolnej w Kielcach w latach 2008–2012 s. 151–173; Ślaska Małgorzata: Harcerskie Rajdy Świętokrzyskie Hufca ZHP im. Stanisława Staszica w Starachowicach s. 174–183; Salwa Marian: Harcerski Krąg Seniorów i Starszyny Harcerskiej „Łysica-Jodła” w Kielcach s. 184–192; Rembalski Andrzej: Scenariusz wystawy „Sto lat harcerstwa w Kielcach” zorganizowanej przez Muzeum Historii Kielc i Komendę ZHP Chorągwi Kieleckiej im. Stefana Żeromskiego październik 2012 – grudzień 2013 roku s. 193–209; Biber Tomasz: Wystawa historyczna Hufca ZHP Skarżysko-Kamienna (1916–2011) s. 210–211.

786. ZWIĄZEK Harcerstwa Polskiego w Szadku (1915–1939). Zebrał i oprac. Jarosław Stulcowski. *Biuletyn Szadkowski*. T. 18: 2018 s. 111–119.

2. Inne

787. GMITRUK Janusz: Z dziejów polskiego ruchu młodzieży wiejskiej. Warszawa 2018 PFI Krzysztof Gawrychowski; na zlec. MHPRL ss. 178, il.

Lata 1901–1989.

788. GRABOWSKI Łukasz: Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Polskiej w Żelazowicach (1925–1939) na tle działalności katolickiego ruchu młodzieży diecezji sandomierskiej w dwudziestoleciu międzywojennym. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 7: 2018 s. 99–117.

789. KAMIŃSKI Piotr: Sodalicja Mariańska uczennic gimnazjum i Liceum im. A. Mickiewicza we Lwowie prowadzona przez o. Teofila Tyrankiewicza. *Nasza Przeszość*. T. 129: 2018 s. 317–339.

W l. 1926–1949.

790. KLIMUS Elżbieta: Korespondencja Filomatów z lat 1817–1823 jako źródło do historii związków młodzieży akademickiej. [W:] Prywatne świąty zamknięte w listach. Red. nauk. Jarosław Kita, Maria Korybut-Marciniak. Łódź–Olsztyn 2018 s. 113–126.

791. ŁAWICKI Jan: Korporacja Akademicka Arkonia i jej skomplikowana historia (1879–1990). [W:] Wkład Polaków w kulturę Europy i świata. Skromni ludzie – wielkie dokonania. T. 1. Red. nauk. Anna Kamler. Warszawa 2016 s. 67–84.

792. O BIBLIOTECE i nie tylko. Informacja o działalności Koła Związku Polskiej Młodzieży Ewangelickiej w Wiśle Centrum. Oprac. Danuta Szczypka. *Rocznik Wiślański*. T. 10: 2018 s. 76–78.

Przedruk z: „Strażnica Ewangeliczna”. Nr 9/10: 1947; Koło powstało w Wiśle–Jaworniku w marcu 1929 r.

793. OLSTOWSKI Przemysław: „Przyjaciół nikt nie będzie mi wybierał, wrogów poszukam sobie sam!”. NZS II UMK 1988–1990. Bydgoszcz–Toruń 2018 Janusz Małecki ss. 126, nlb. 2, il. Wspomnienia.

794. PULIŃSKI Andrzej Jarosław: Konspiracyjne organizacje młodzieżowe w województwie białostockim na tle prawnoinstytucjonalnej rzeczywistości Polski Ludowej w latach 1947–1956. Białystok 2018 Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagog. ss. 516, il.

795. RĘDZIŃSKI Kazimierz: Studenckie Koło Medyków Uniwersytetu Lwowskiego (1907–1914). *Pedagogika*. T. 28: 2019 s. 273–290.

796. RĘDZIŃSKI Kazimierz: Towarzystwo Żydowskich Studentów Filozofii Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (1922–1939). *Rocznik Polsko-Ukraiński*. T. 20: 2018 s. 11–35.

797. RZĘPA Krzysztof: Nostalgia i rewolucyjny zapal – na obrzeżach PZPR: Poznańskie Forum Komunistyczne i Komunistyczny Związek Młodzieży w Wielkopolsce w 1981 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 5: 2018 s. 111–134.

798. STEMPŁOWSKI Ryszard: Zrzeszenie Studentów Polskich w socjalizmie państwowym 1950–1973. Warszawa 2018 Wydaw. Nauk. Scholar ss. 385, il.

799. ŻYTO Artur: Studenckie Koło Naukowe Geografów na Uniwersytecie Poznańskim w latach 1922–1939. *Kronika Miasta Poznania*. 2019 [nr] 1 s. 134–141.